

བཙུག་པ་ལྷན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་
 མན་ངག་གི་བསྟན་བཙུག་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་
 རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཤེས་རབ་སྟོན་མའི་སྤྱིང་བ་
 ཞེས་བྲ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཤེས་རབ་སྟོན་མའི་སྤྱིང་བ།

༼ རྟེན་བསྟན། ཤེས་རྟོག་ ༩། ༽

མཛེན་པ་སོ། ། ཁ་ཆེའི་རིགས་ཀྱི་པ་རྟེན་ཏེ་ཆེན་པོ་བྱུང་བྱེ་རྒྱུ་ན།

དཀར་ཆབ།

སྒྲོན་སྒྲེང་།	III
སྐབས་དང་པོའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་སྒྲེང་བ།	2
སྐབས་གཉིས་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་སྒྲེང་བ།	66
སྐབས་གསུམ་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་སྒྲེང་བ།	89
སྐབས་བཞི་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་སྒྲེང་བ།	100
སྐབས་ལྔ་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་སྒྲེང་བ།	152
སྐབས་དྲུག་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་སྒྲེང་བ།	179
སྐབས་བདུན་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་སྒྲེང་བ།	181
སྐབས་བརྒྱད་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་སྒྲེང་བ།	185
དཔར་བྱང་སྒྲོན་ཆིག་	213

སྟོན་སྒྲེང་།

རྟེན་འབྲུང་རང་དབང་འདོམས་མཛད་ཐུབ་དབང་དང་།
རྒྱལ་ཆབ་ཆེན་པོ་མི་པམ་བྱམས་པ་མགོན།
འཕགས་སེང་ལ་སོགས་ཤེར་བྱིན་འགྲེལ་མཛད་ཀྱི།
མཁས་བྱུང་ལོ་བཤ་རྣམས་ལ་གྲུས་པས་འདུད།

ཆོས་ལྡན་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་སྐྱེ་འགོ་ཡི།
སྐུབས་ཀྱི་དམ་པ་འཕགས་མཆོག་མིའི་རྣམ་རོལ།
བྱམས་དང་སྟོང་རྗེས་འཛམ་གླིང་དབང་བསྐྱར་མཁན།
མགོན་དེའི་ཞབས་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་སྐྱི་བོས་འདུད།

ཅེས་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཐབས་མཁས་ལ་ཐུགས་རྗེ་
ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོས་གདུལ་བྱ་རྣམས་
ཐར་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་པའི་བྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་
བསྐྱོར་བ་དང་། དེ་ལས་ཤེར་བྱིན་ཀྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་དོན་དངོས་
བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་སྤྲས་དོན་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ནས་དང་པོ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱིས་དབུ་མ་
རིགས་པའི་ཆོགས་བྱུག་དང་། ཕྱི་མ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རྒྱལ་ཆབ་བྱམས་པ་
མགོན་པོས་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་སོགས་མཛད་པ་དང་། འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་རྒྱ་གར་
མར་གྲགས་པ་ཉེར་གཅིག་གི་འབྲུལ་དེབ་ཅིག་སྤྲིན་འདུན་གྱི་བསམ་བས་ཀྱན་
ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བྲ་ལམ་བརྒྱད་(Adarshah)རྒྱ་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག་གི་མ་
དཔེ་ལག་སོན་བྱུང་བ་དང་། ད་ལམ་དགག་དབྱེའི་གྲུང་སེང་སྐབས་དང་སྟབས་
བསྟན་རྒྱ་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག་གི་འབྲུལ་དེབ་རྣམས་ལེགས་པར་བྱབ་སྟེ་ཤེས་ཕྱིན་
ཟབ་མའི་གཞུང་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོབ་གཉེར་བཟུང་དང་བཟུང་འབྱུང་གི་རྒྱ་
ཆེའི་སྟོག་པ་པོ་རྣམ་པའི་སྟུན་ལམ་དུ་འབྲུལ་བྱབ་བྱུང་བ་དགའ་བས་བཏྲས།

རྒྱ་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག་གི་གྲངས་འདྲན་ཙམ་གཟེགས་བདེའི་ཆེད་བཀོད་ན།
དེ་ལ་མདོ་རྒྱན་སྐུར་བའི་འགྲེལ་བ་དང་མདོ་རྒྱན་མ་སྐུར་བའི་འགྲེལ་བ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་མདོ་རྒྱན་སྐུར་བའི་འགྲེལ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ། ཉི་མེ་དང་སྐུར་བ་བཞི།
བརྒྱད་སྟོང་བ་དང་སྐུར་བ་གསུམ། སྐུད་བ་དང་སྐུར་བ་གསུམ། འབྲུམ་རྒྱང་བ་
དང་སྐུར་བ་གཅིག ཡུམ་གསུམ་དང་སྐུར་བ་གཅིག་བཅས་བཅུ་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ཉི་མེ་དང་སྐུར་བ་བཞི་ནི།

༡ ་ འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཐག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་
ཚུལ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྲ་བ། ཉི་ལྔ་དང་། ཤེས་ཕྱིན།
༡ ་ མཛད་པ་པོ། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྟེ།

༢ ་ འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཐག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་
མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྲས་པའི་

ནམ་པར་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། ཉི་མི་ནམ་འགྲེལ། ཤེར་ཕྱིན། ༧ རྟེ་མཛད་པ་པོ།
སྒྲོབ་དཔོན་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒྲེ།

༨ རྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཐག་ཉི་ཤུ་ལྷ་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཉི་
མིའི་འགྲེལ་བ་ལེ་ལུ་བརྒྱད་མ། ཤེར་ཕྱིན། ༩ རྟེ་ཅེ་པོ་དག་སྐུམ། མཛད་པ་
པོ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ།

༡༠ རྟེ་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེ་ལུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་བ་དག་
ལྷན་ཞེས་བྱ་བ། ཉི་མི་དག་ལྷན། ཤེར་ཕྱིན། ༡༡ རྟེ་མཛད་པ་པོ། སྒྲོབ་དཔོན་རིན་
ཆེན་འབྲུང་གནས།

གཉིས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་སྦྱར་བ་གསུམ་ནི།

༡ རྟེ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་བཤད་པ་
མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྒྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ནམ་
རྒྱན་སྒྲུང་། ཤེར་ཕྱིན། ༢ རྟེ་མཛད་པ་པོ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ།

༣ རྟེ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཀའ་
འགྲེལ་སྟོང་པོ་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ། སྟོང་པོ་མཆོག་ ཤེར་ཕྱིན། ༤ རྟེ་མཛད་པ་པོ།
སྒྲོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས།

༥ རྟེ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་བ་
གནད་ཀྱི་ཆོས་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ། གནད་ཀྱི་ཆོས་པོ། ཤེར་ཕྱིན། ༦ རྟེ་མཛད་པ་པོ།

བརྩོ་ཏ་ཆེན་པོ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས།

གསུམ་བ་སྤྱད་བ་དང་སྦྱར་བ་གསུམ་ནི།

༡ ་ སྤྱད་བ་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ཅེས་བྲ་བ། སྤྱད་པའི་
དཀའ་འགྲེལ། ཤེས་ཕྱིན། ༡ ་ མཛད་པ་པོ། སློབ་དཔོན་བྱད་ཅྟ་བྱི་རྩྩ་ན།

༢ ་ བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་
དཀའ་འགྲེལ་ཞེས་བྲ་བ། སྤྱད་འགྲེལ་རྟོགས་སྒྲ། ཤེས་ཕྱིན། ༣ ་ མཛད་པ་པོ།
སློབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ།

༤ ་ ཤེས་རབ་ཀྱི་བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ལྡེ་མིག་ཅེས་བྲ་བ། ཤེས་
ཕྱིན་མཛོད་ཀྱི་ལྡེ་མིག ཤེས་ཕྱིན། ༥ ་ མཛད་པ་པོ། ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་སྒྲ་མ་
རྩམ་གྱི།

བཞི་བ་འབྲུམ་རྒྱུད་བ་དང་སྦྱར་བ་གཅིག་ནི།

༡ ་ སྟོང་སྒྲག་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཞེས་བྲ་བ། ཤེས་ཕྱིན། ༡ ་
མཛད་པ་པོ། ཁ་ཆེའི་བརྩོ་ཏ་རྩམ་གྱིས་མཛད་པར་གྲགས།

ལྔ་བ་ཡུམ་གསུམ་དང་སྦྱར་བ་གཅིག་ནི།

༡ ་ འབྲུམ་དང་ཉི་མེད་ལྔ་སྟོང་བ་དང་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་བ་གསུམ་དོན་མཐུན་
པར་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དུ་བསྟན་པ་ཞེས་བྲ་བ། ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་དུ་

མཐུན་པ། ཤེར་བྱིན། ༧ རེ་མཛད་པ་པོ། བརྟེན་ཆེན་པོ་སྤྱི་ཏེ་རྩྭ་ན་གྱི་རྟེ།

གཉིས་པ་མདོ་རྒྱན་མ་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་བ་དགུ་ནི།

༡ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་
བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། འགྲེལ་ཚུང་ངམ་འགྲེལ་བ་
དོན་གསལ། ཤེར་བྱིན། ༩ རེ་མཛད་པ་པོ། སློབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ།

༢ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་
བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་བ་ཤད་ཆོག་རབ་ཏུ་གསལ་
བ་ཞེས་བྱ་བ། འགྲེལ་བ་ཤད་ཆོག་གསལ། ཤེར་བྱིན། ༩ རེ་མཛད་པ་པོ། སློབ་
དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན།

༣ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་
བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་རྟོགས་བར་དཀའ་བའི་སྤང་བ་ཞེས་
བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ཤད་ཅེས་བྱ་བ། འགྲེལ་བ་ཤད་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ། ཤེར་བྱིན།
༩ རེ་མཛད་པ་པོ། གསེར་གླིང་བ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ།

༤ མདོན་བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ་ཞེས་བྱ་བ།
གྲགས་ཆ། ཤེར་བྱིན། ༩ རེ་མཛད་པ་པོ། བརྟེན་ཆེན་པོ་རྩྭ་ན་གྱི་རྟེ།

༥ བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མདོན་བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཤེས་རབ་སློབ་མའི་བྲང་

བ་ཞེས་བྱ་བ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་སྒྲེང་བ། ཤེར་ཕྱིན། ༡ ་ མཛད་པ་པོ། ལ་ཆེའི་
རིགས་ཀྱི་པ་རྗེ་ཏ་ཆེན་པོ་བླ་མ་ལྷོ་རྒྱ་ནག་ལ།

༢ ་ མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པའི་བསྐྱུས་དོན་ཞེས་བྱ་བ།
ཤེར་འབྱུང་སྒོ་བྲོས་ཀྱི་བསྐྱུས་དོན། ཤེར་ཕྱིན། ༣ ་ མཛད་པ་པོ། མཁས་པ་ཆེན་
པོ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྒོ་བྲོས།

༤ ་ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ལ་ཆེ་
གཞོན་ཏུ་དཔལ་གྱི་བསྐྱུས་དོན། ཤེར་ཕྱིན། ༥ ་ མཛད་པ་པོ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་
པོ་ཀུ་མུ་ར་ལྷོ་རྒྱ་ནག་ལ།

༦ ་ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་བསྐྱུས་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ། རོ་
བའི་བསྐྱུས་དོན། ཤེར་ཕྱིན། ༧ ་ མཛད་པ་པོ། དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས།

༨ ་ ཐུབ་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ། ཐུབ་པའི་དགོངས་རྒྱན། དབྱ་
མ། ༩ ་ མཛད་པ་པོ། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྐྱས་པས་
མཛད་པ་བཅས་སོ། །

མ་དཔེའི་རྒྱ་ཆ་འདི་དག་སྡེ་དགའི་བསྐྱུས་འབྱུར་གཞིར་བཞག་ཡིན་པ་ཏེ་
ལམ་དེར་གསལ་ཞིང་འདིའི་ནང་རྫོགས་ཆིག་ཉིས་ཤིང་མེད་པ་འགའ་ལ་ཉིས་
ཤིང་དང་ཆིག་མེད་པ་འགའ་ལ་ཆིག་བསྐྱུས་པ་ཅུ་ལས་རང་སྒྲོར་གང་ཤིང་གིས་
བསྐྱུར་བཅོས་སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད།

དཔེ་སྒྲིག་སྐབས་མཆན་བྱང་ནམས་བས་པོ་དང་ཡང་ན་སྐབས་བརྒྱད་པོ་རེ་
 རེ་བྱས་ནས་བཀོད་ཡོད། ཅ་བ་ནམས་ནག་ཤེད་དང་། འབྲེལ་བའི་སྐབས་སྒྲིག་
 བདེ་བའི་ཆེད་ཤོག་ངོས་རེར་ཡིག་འབེབས་གཉིས་ཙམ་བྱས་ནས་བསྒྲིགས་ཡོད།
 ཡིག་འབེབས་ཀྱང་མང་ཆེ་ཤོས་རྩོགས་ཆིག་གི་སྐབས་བཞག་ཡོད་པ་ལས་གྲུས་
 བ་རང་ཉིད་གཞུང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་བཏུ་རྒྱ་དང་མཐོང་རྒྱ་གང་ཡང་མེད་པས་གཞུང་
 རོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཆིག་གི་གཅོད་མཆམས་མ་ནོར་བ་དང་མ་འཁྲུལ་བ་ཞིག་
 དགོན་པས་དེ་རོན་དགོངས་འཇགས་འཆལ།

པོད་སྒྲིག་སྐབས་ཉི་ཟླའི་འབྲེལ་བ་ལེ་ཅུ་བརྒྱད་མ་ལ་པོད་གསུམ་
 བཞགས་པས་སྟོད་སྟང་བར་གསུམ་དང་། བསྐྱུས་རོན་གསུམ་ག་ཤོག་གངས་ཉུང་
 བས་པོད་གཅིག་དང་། དེ་མིན་འབྲེལ་བ་གཞན་དག་པོད་རེ་རེ་བྱས་ནས་བསྒྲིགས་
 ཡོད་པས་མདོ་རྒྱན་སྐྱར་བའི་འབྲེལ་བ་ལ་པོད་བཅུ་བཞི་དང་། མདོ་རྒྱན་མ་སྐྱར་
 བའི་འབྲེལ་བ་ལ་པོད་བདུན་བཅས་ཁྱོན་པོད་ཉེར་གཅིག་ཡོད།

སྐྱེར་གྲུས་བ་རང་ཉིད་ལ་སྐྱེས་སྐྱུངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་
 གཞན་ལ་པན་སེམས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ལྟ་མེད་ཅིག་གིས་དེད་དེ་ལས་འདིར་ཞུགས་
 ཀྱང་མི་གཅིག་གི་ལས་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདི་འདྲ་ཞིག་སྐྱབ་སྐབས་ནོར་འཁྲུལ་
 སོགས་གང་མང་འབྱུང་སྲིད་པས་ནོར་འཁྲུལ་སོགས་བྱུང་ཡོད་ཆེ་དགོངས་སེལ་
 ཞུ་རྒྱ་དང་ཁྱེད་སྒྲིག་པ་པོ་དག་གིས་ཀྱང་དགོངས་གནང་ཡོད་པ་མཁྱེན།

མཐར་ནམ་དཀར་དགེ་བའི་ལས་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་

ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་བསྟན་པ་དེ་
འཛིན་ཀྱན་གྱི་གཙུག་ལོར་ཡལོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་
གི་སྐུ་ཆེ་ཡུན་ཏུ་བརྟན་པའི་རྒྱར་འགོ་བའི་བསྐྱོ་སྒྲོན་རྒྱ་གང་ཆེ་རེ་གནང་བར་
མཁྱེན་མཁྱེན།

ཤེར་ཕྱིན་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཆོའི་མཐའ་ལྷན་ཀྱང་།།

རྒྱ་གར་མར་གྲགས་རྒྱ་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག་ལ།།

ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་ལས་ལ་འདུག་བདེའི་ཆེད།།

འབྲུལ་དེབ་པོད་སྒྲེང་ཉེར་གཅིག་བསྒྲིགས་པ་འདིས།།

ཆེ་འདིའི་པ་མས་མཆོན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས།།

མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རུ་བསྐྱེདོ།།

ཞེས་འབྲུལ་དེབ་སྒྲིག་སྒྱུར་བ་པོ་མཁས་ཀྱིས་༡༠༣༡ལོའི་རྒྱ་ཆེས་༡༩ཉིན་བྲིས།

༡༡། །བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ཞེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
སྤྱན་དའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་བ་
ཞེས་རབ་སྟོན་མའི་སྤང་བ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་སོ། །ཁ་ཆའི་རིགས་ཀྱི་པཱི་ཏ་ཆེན་པོ་བླ་མ་གྱི་སྒྲོ་ན།

སྐབས་དང་པོའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་སྒྲེང་བ།

༢༣༣། །ཀྱུ་གར་སྐད་དུ། ཨ་ཟླ་ས་མ་ཡ་ཨ་ལ་རྒྱ་ར་རྩ་ག་བ་དྲི་བ་རྩྱ་ལ་ར་
མི་ཏྲ་བ་དེ་ཤ་ཤུ་མི་ཏྲི་བ་རྩྱ་ལ་རྩྱ་བ་ཨ་བ་ལི་རྩ་མ། བོད་སྐད་དུ། བཙུག་ལྷན་
འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཙུག་མཛོན་པར་
ཏྲོགས་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་སྒྲེང་བ་ཞེས་བྲ་བ། དུས་གསུམ་
ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་མ་ལ་
ཕྱག་འཆལ་ལོ། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་
འཆལ་ལོ། །

གང་ཞིག་ཉོན་མོངས་སྐྱབ་པའི་ལུན་ཆོགས་སྒྲོ་འོད་བཙས་འཛོམས་སྤིང་
ཞེའི་མཆན་མོ་མཐར་བྱེད་ཅིང་། །དམ་ཆོས་ཤར་ཀྱི་རི་བོ་མཐོན་པའི་ཅེ་ནས་
མཛོན་བྱང་རབ་ཡངས་ཤེས་བྱའི་མཁའ་ལ་རབ་དུ་ཤར། །ལུན་ཆོགས་སྒྲོ་ར་བཞི་
རྒྱུད་གི་ཏྲ་བཅིབས་མཐུན་གསུམ་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་མེད་སྐྱབ་བཞིའི་གཟེ་འོད་རྣམ་
པར་འཕྱོ། །ཆ་ཟེར་མཛད་པས་འགྲོ་བའི་ལོ་ཏྲོག་སྤོན་མཛད་རྒྱལ་ཡུམ་ཉི་མ་ཤེས་
རབ་པ་རོལ་བྱིན་ཕྱག་འཆལ། །རྒྱལ་བས་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་དོན་གང་ཡིན་
དེ་ལམ་གཞུང་གི་བདག་ཉིད་ཅན། །རི་བཞིན་རྣམ་གཞག་སྐྱབ་བྱེད་དང་ནི་བསྐྱབ་
བྱས་རྒྱལ་ལམ་འབྲས་བྱ་བཟང་བསྐྱགས་པ། །སྒྲོ་ལུན་ཆོགས་རྣམས་ལ་ནི་གསལ་
བར་ཕྱགས་རྗེས་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་མཛད་བསྟན་པ་ལས། །རིམ་གྱིས་ཤེས་རབ་
དམན་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཡི་དོན་ཆེན་ཏྲོགས་མ་གྱུར། །ཏྲོགས་དཀའ་རྒྱལ་

བའི་ཡུམ་ལུས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བཟོད་ཆོག་པ་རྒྱ་མཚོ་འཛིན་དུ་བྱུང་བུ་ལ། །དེ་
དོན་མངོན་གཟིགས་བཅོམ་ལྷན་བྱམས་པའི་སྒྲོ་བློས་ཉིད་དང་བཅེ་བའི་ལྷགས་
ཡུས་གདོན་མཛད་དེ། །དངོས་བརྒྱད་རང་བཞིན་རྣམ་གཞག་དང་ནི་བརྒྱད་བཟོས་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གཞུང་གི་མེད་ཐེངས་། །རིན་ཆེན་འོད་འཕྲོ་མཁས་པའི་
ཆོག་པ་རྣམས་ལ་ནི་ལེགས་བསྟན་རབ་ཏུ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་མཛད། །ཐོགས་
མེད་མགོན་གྱིས་དེ་དོན་མངོན་བཤད་སྒྲོ་བློས་ལྷན་ཆོག་པ་དབྱིག་གཉིན་
གྱིས། །རྣམ་རིག་རྩལ་བཀོལ་ངེ་བཞིན་དོན་མིན་འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་
ནི། །མཐའ་བྲལ་དོན་གྱི་དེ་ཉིད་རྣམ་བྱེ་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམ་གྲོལ་གྱིས། །རང་
སྒྲོས་རྗེས་རྟགས་དེ་རྗེས་རྒྱལ་སྤྱས་སེང་གོ་བཟང་པོས་རབ་བཤད་མཛད། །

དེ་ལྟར་མཁས་པས་པལ་ཆེར་དོན། །སྤང་བྱུང་བྱས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་
མིན། །དེ་ཕྱིར་དོན་གཉིས་པན་བཙོན་པས། །མཐའ་དག་འགྲེལ་བ་བྱ་བར་
འོས། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་ལུས་མཚོག་ །མངོན་རྟོགས་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱིས་
སྤྱས། །དེ་རབ་གསལ་བྱེད་འགྲེལ་བ་ནི། །ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་ཐེངས་བྱ། །འཕགས་
པ་བྱམས་པ་བདག་ཉིད་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིད་པ་རབ་ཏུ་མཐུན་པར་སྒྲོན་ཅིང་རང་
གི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་ལྷན་སྤྲུམ་ཆོག་པ་པར་བྱ་བ་དང་། །གཙོ་རྒྱུ་གཞན་དག་
བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་ལུས་དུ་དབྱུང་དུ་མེད་ཅིང་དཔག་ཏུ་མེད་
པའི་འབྱུང་གནས་ལ་ཆེར་སྒྲོ་བས་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་དང་པོ་རེ་ཞིག་
འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ངེ་ལྟ་
བ་བཞིན་བཟོད་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཕྱག་འཆལ་བར་མཛད་པ།

ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཚོལ་ནམས་ཀྱན་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་ཉེར་ཞིར་བྲིད་མཛད་
གང་ཡིན་དང་། །འགྲོ་ལ་པན་པར་བྱེད་ནམས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་
འཇིག་རྟེན་དོན་སྒྲུབ་མཛད་པ་གང་། །གང་དང་ཡང་དག་ལྡན་པས་
སྤུངས་ནམས་ནམ་པ་ཀྱན་ལྡན་སྒྲ་ཚོགས་འདི་གསུངས་པ། །ཉན་ཐོས་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་བཅས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཡུམ་དེ་ལ་
བྱུག་འཆལ། །

ཞེས་བྲལོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནམས་ནི་ཚོགས་སུ་
བཅད་པ་འདིས་བསྟན་པའི་ཆེ་བ་ཐོས་པ་ཉིད་ན་འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་རབ་ཏུ་དང་
བ་སྐྱེ་བའོ། །ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནམས་ཀྱང་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་
དང་བལ་བའི་སྤྱར་ཞེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མ་ནམས་ཀྱི་གཞི་དང་ལམ་དང་
ནམ་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཡུམ་ལ་གནོད་པ་མ་མཐོང་ཞིང་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ཀྱི་བདག་ཉིད་གོམས་པ་ལ་སོགས་
པའི་བྲད་པར་ཀྱི་བྲད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ནི་བསྐྱེན་
པར་མཛད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་མངོན་པར་དང་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
ཉིད་དོ། །དེ་ལ་དང་བས་ནི་དེའི་དོན་ཡོངས་སུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་འདོད་པས་གཟུང་བ་
ལ་སོགས་པའི་དོན་ཀྱིས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རབ་ཏུ་གྱུས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་
ལས་ཀྱང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྲོན་པ་ཉིད་ནམ་པ་གསུམ་
ཅི་རིགས་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལ་ཡུལ་ཉིད་དང་། སྦྱར་བ་ཉིད་དང་། འབྲས་བུ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གསུམ་

གྱི་སྒྲོན་ས་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་དོན་བརྒྱད་བསྐྱས་པར་
དགོངས་ནས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྟོད་དོ། །འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་
དང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱས་པ་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་གིས་ལྷག་པ་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྟེ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་སྤང་པོ་ལ་
སོགས་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་གྱིས་སྤང་པོ་
དང་བཅས་པ་དང་སྤང་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པ་
གཉིས་ཐོབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱིས་འཁོར་བ་རྗེ་སྤྱད་པར་
འགོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་རྣམས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་
པར་རྟོགས་པ་ཉིད་གྱིས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་པན་ཅིང་བདེ་བར་མཛད་པ་གང་
ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་གང་དང་
ཡང་དག་པར་ལྡན་ན་སྐྱེ་གསུང་བྱགས་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པའི་སྐྱེ་ཅན་རྣམ་
འབྱོར་ཅན་གྱི་དབང་ཕྱུག་གི་གཙུག་པོ་རྣམས་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོར་ཆོས་གྱི་འཁོར་
ལོ་སྐྱ་ཆོགས་པ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་བསྐྱོར་བར་མཛད་པ་
གང་ཡིན་པ་ཉན་ཐོས་ཉིད་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱས་
ཉིད་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་དེ་ལྟ་བུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་དེ་དག་གི་ཡུམ་
ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་ལ་གྲས་པར་བྱག་འཆལ་བའོ། །

འདིར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྒྱན་ནི་གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་
པ་མཐའ་དག་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་བརྒྱད་དུ་སྤྱེ་ཞིང་བསྐྱས་པས་ཉེ་

བར་སྟོན་པར་མཛད་པའི་སྤྱིར་མཐུན་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་
རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་འཆམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བར་མ་ལས། རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་
ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུང་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱི་ཡིན་ནོ། །བཙུང་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤྱི་དྲུ་ཐམས་ཅད་འཆམ་པ་ཉིད་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ལགས། རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱི་
དང་ནང་གི་ཆོས་རྗེ་སྟེང་པ་འདི་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་ཀྱི། ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དྲུ་ཡང་མ་ཡིན་པས། དེའི་སྤྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འོ། །

བཙུང་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤྱི་དྲུ་ལམ་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆམ་པ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལགས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནི་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱ་འོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་ཞིང་དེ་དག་གི་
ལམ་ཀྱི་བྱང་བ་ཡང་བྱ་ལ། སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་པ་དང་།
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་མ་བྱས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་

མ་སྦྱངས་པར་དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱའོ། །

དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་
ཅེས་བྱའོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱི་ལགས། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་གང་དག་དང་ཉགས་གང་དག་དང་། མཚན་མ་གང་
དག་གི་ཆོས་རྣམས་རབ་དུ་བརྫོད་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་དང་། ཉགས་དེ་དག་དང་།
མཚན་མ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྲུགས་སུ་ཆུད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མདོར་བསྡུས་པ་ལས་
ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སྒྲོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
གསུངས་ལ། རྒྱས་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ཉིད་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ཉག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་
ཅན་འབྲས་བུ་བདག་དུ་སྤོངས་པ་སྦྱངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །

ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན་འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་མ་བསྡུས་པ་སྦྱད་
པ་ལ་སོགས་པར་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྟེན་ཅན་འབྲས་བུ་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་། ཡང་དག་པ་ཉིད་ནི་མཐའ་རྫོགས་པ་
དང་། བག་ཆགས་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་

ཤེས་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཐབས་དང་བྱུགས་མེ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
ཡིན་ན་དེས་རྒྱས་པ་དང་འབྲིང་དང་མདོར་བསྡུས་པ་ལ་དད་པས་ཚུལ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་མཛད་པ་མ་ཡིན་ནམ།

ཡང་ཅི་ཞིག་བསྟན་དུ་ཡོད་ཅེས་དོགས་པའི་གནས་བསལ་ནས་དོན་ལ་ཐེ་
ཆོམ་སྦྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞུག་པ་དང་། གཞན་དག་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་
དེས་བར་འགྱུར་བའོ། །རབ་དུ་བྱེད་པའི་ལུས་ཡང་དག་པར་མཛེས་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་ཡང་འབྱུག་པའི་ཡན་ལག་རང་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་།
དགོས་པ་དང་། དགོས་པའི་དགོས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་དོན་ཀྱིས་ཐོབ་པ་རྣམས་
གསུངས་ཏེ།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། །སྟོན་པས་འདི་ལ་བཤད་པ་
གང་། །གཞན་ཀྱིས་སྟོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཆོས་སྦྱེད་བཅུ་ཡི་བདག་
ཉིད་ཀྱི། །མདོ་དོན་བློན་པ་ལ་བཞག་ནས། །སྟོང་ལྡན་པས་མཐོང་
འགྱུར་ཕྱིར། །བདེ་སྒྲག་དུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས། །བྱ་བ་རྩོམ་པའི་
དགོངས་པ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །འདིས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མེད་པ་དང་། བསྐྱབ་པར་མི་རུས་
པ་དང་། འདོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཐའ་
བཞི་རྣམ་པར་བསལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད། ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་སྟོང་བ་དང་འབྲུང་བར་འགྱུར་བ་
གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་པའི་ལམ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་སྟེ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོ་འབྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་མ་ལུས་པའི་ལུས་ཅན་ལ་རྗེས་
སྒྲོན་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དེ་དང་དེ་དག་ལ་ཡུལ་དང་
ཐབས་དང་། འབྲས་བྱའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྦྱབ་པར་བྱ་
བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་པར་བསྟན་ག།

སྤྱི་རོལ་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོས་པ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་བྱང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷུས་རབ་ཏུ་མ་སྦྱངས་པའི་བདུད་ཅི་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སློབ་མོས་དང་ལྷན་པ་དག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
སྤྱན་པའི་མདོའི་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མ་ལུས་པ་ཡི་གེར་འབྲི་བ་དང་སློབ་ག་
ལ་སོགས་པ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པའི་གནས་བཅུ་པོ་དག་གི་དོན་རིམ་བར་ལེགས་པར་
ཐོས་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་བསམས་པས་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པ་ཡང་
དག་པར་བྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བཞག་ནས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགོ་བརྟེན་གས་
པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་
བ་ནི་དགོས་པའི་དགོས་པ་སྟེ། དེའི་སྤྱིར་དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པ་ཉིད་ཉེ་བར་བསམས་པའི་དོན་དུ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་
སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་དོན་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བས་ན་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ཅན་ལས་དེ་བསྟན་པས་རབ་ཏུ་རྟོགས་
པས་ནི་དོན་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཉིད་དང་།
དེ་ལས་བྱང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་པ་ཁོང་དུ་གནས་པ་ནི་དོན་གྱི་མཐུ་ཡིན་

ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་ཉིད་འཆད་པར་བཞེད་དེ། གདུལ་བྱ་
རྣམས་ཀྱིས་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་རྣམས་པར་
དབྱེ་བ་བྱས་པ་ཡང་སྤྱི་འོད་ཀྱིས་རྣམས་པར་བཅེངས་པས་རབ་ཏུ་མཛེས་ཤིང་མ་
འཛིངས་པ་ཉིད་ཀྱི་འཆད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱང་སྤྲོ་བས་ལེགས་པ་སྟོན་པར་འགྱུར་
བར་གཟིགས་ནས་ཆིག་ལེ་ལུར་བྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་དང་།

བཅུ་གསུམ་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་
ལུས་རྣམས་པར་གཞག་པ་གསུངས་པ་ལས་རེ་ཞིག་སྤྱིར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་
གང་གིས་གང་ཞིག་ངེ་ལྟར་བཤད་པ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་
བརྒྱད་ཀྱི་ཡང་དག་བཤད། ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞུང་གཙོ་བོར་བཟུང་བས་ལམ་
དང་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
ཉིད་གསུམ་དང་། མདོན་པར་རྟོགས་པ་བཞི་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་མཛད་པ་དང་
བཅས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་། ངེ་སྟེད་པའི་དོན་ཡང་དག་པར་བཤད་པ་
ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན།

རྣམ་ཀུན་མཐུན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ཉིད། །རྣམ་ཀུན་མདོན་རྫོགས་རྟོགས་པ་དང་། །རྩེ་མོར་བྱིན་དང་
མཐར་ཀྱིས་པ། །སྐད་ཅིག་གཅིག་མདོན་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། །ཆོས་ཀྱི་
སྤྱོད་དེ་རྣམ་བརྒྱད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། མ་ལུས་པའི་རྣམ་པ་མཐར་ཐུག་པ་མདོན་སུམ་དུ་མཛད་
པའི་མཆན་ཉིད་སྤང་བ་དང་བཅས་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒྱེ་བ་མེད་པར་
ཡོངས་སུ་གཟིགས་པའི་མཆོན་ཉིད། མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་མ་བཞག་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། གཞི་ཐམས་ཅད་མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཚྭ་གས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
ཅན་གྱི་གཞི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་།

དེ་དག་གི་དོན་ཅིག་ཅར་བསྐྱུས་ཤིང་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ལས་
དང་པོ་བ་དང་། སྒྱོར་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་། བསྒྲོམ་པའི་གནས་སྐབས་ཅན་རྣམ་
པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་དང་། དེ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
རང་གི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་མཆོན་ཉིད་སྒྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཅན་
ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་རྣམ་པར་དཀར་བ་རྣམས་དང་ལྟན་
ཅིག་རིམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་མཉམ་པར་གནས་པ་དང་ཅིག་
ཤོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གནས་སྐབས་ཅན་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་
དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་མཆོན་
ཉིད་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཅན་སྐད་ཅིག་མས་
མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཤིང་།

མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་རྫོགས་པར་ཡོངས་སྒྱུད་
པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ཉིད་དེ། མཆོན་ཉིད་དང་། ཐབས་དང་།
འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །དེ་ལ་ཆོས་དུ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞིན།

སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་ངག་དང་། །དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་
རྣམ་བཞི་དང་། །སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱུར་པ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་
བཞིན་དང་། །དམིགས་པ་དག་དང་ཆེད་དག་དང་། །གོ་ཆ་འཇུག་
པའི་བྱ་བ་དང་། །ཆོགས་ནི་དེས་པར་འབྱུང་བཅས་རྣམས། །ཐུབ་
པའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་བདག་
ཉིད་འདུན་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཕུ་ཅ་གཉིས་དང་།
གདུལ་བྱ་རྣམས་དང་འཆམ་པའི་དོན་སྟོན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་གདམས་
པ་བརྩུ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། གཉོན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཟུང་བ་མི་
དམིགས་པ་ངོ་བ་དང་ཅེ་མོར་གྱུར་པ་དང་། གང་ཟག་དང་སྐྱེས་བུའི་འཇིན་པ་ཉེ་
བར་ཞི་བ་བཟོད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ་དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་
ལག་རྣམ་པ་བཞི་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རང་བཞིན་རྟོགས་པའི་
ཆོས་ལ་སོགས་པ་བརྩུ་གསུམ་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་
དང་། དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
དམིགས་པར་བྱ་བ་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྩུ་གཅིག་དང་། གང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་
སེམས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་གི་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་དུག་དང་།

ཐེག་པ་མཆོག་གི་ཡུལ་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་

འབྲུག་པའི་སྐྱབ་པ་དགུ་དང་། དགེ་བའི་ཙ་བ་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་བྱ་བའི་
 བྱིར་སྦྱིང་བཙུ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོག་གས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་བཙུ་བ་དུན་དང་། སྤང་བར་བྱ་
 བའི་དག་རྒྱལ་ལས་ངེས་པར་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་དོན་ཅན་ལ་
 སོགས་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་རྣམས་པ་བརྒྱད་དོ། །དེ་དག་ནི་ཡང་དག་
 བར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་
 བྱའོ། །ཆོས་དུ་ཞིག་གིས་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེན། །

མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་དང་། །སྟོབ་མ་བསེ་རུའི་ལམ་གང་
 དང་། །འདི་དང་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས། །པན་ཡོན་ཆེ་བ་མཐོང་
 བའི་ལམ། །བྱེད་པ་དང་ནི་མོས་པ་དང་། །བསྟོད་དང་བཀུར་དང་
 བཞུགས་པ་དང་། །བསྟོ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 རྩ་མེད་དག །སྐྱབ་དང་ཤིན་ཏུ་དག་པ་ཞེས། །བྱ་བ་འདི་ནི་སྟོམ་པའི་
 ལམ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་
 དེ་འབྲས་བཤད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ར་རྒྱལ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མོག་མོག་པོར་བྱེད་པ་ལ་
 སོགས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཉིད་མེད་པར་རྫོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ལམ་དང་། གཟུང་བ་བདག་ཉིད་མེད་པར་རྫོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་བའི་ལམ་
 དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ལམ་ལ་ཡང་རེ་ཞིག་འཆེ་བ་དང་ནད་ལ་སོགས་པ་
 མི་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེ་འདིའི་ཡོན་ཏན་དང་། སངས་རྒྱས་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་
 དེས་དགོངས་པ་མཛད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་པ་རོལ་གྱི་པན་ཡོན་དང་ལྡན་པ་

སྟེ། མཐོང་བའི་ལམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ནས་ཞི་བ་
ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྲེད་པ་དང་། མོས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡང་དག་པར་
མོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྲེད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་།

དེ་ལྟར་རང་གི་དོན་ཅན་གྱི་མོས་པ་རྣམས་ལ་བསྟོད་པ་དང་། རང་གཞན་
གཉིས་ཀའི་དོན་ཅན་གྱི་མོས་པ་རྣམས་ལ་བརྟུར་བ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་ཅན་གྱི་
མོས་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱགས་པ་དང་། ཕྱི་རིམ་ལོག་པའི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་
སྤུ་འཕེན་པ་བསྟོ་བ་ཡིད་ལ་བྲེད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་། བ་རོལ་པོས་བྱས་པའི་
དགོ་བའི་རྩ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཐོབ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྲེད་
པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོག་སྐྱེ་ཆེན་པོའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་གྱུར་པའི་
དོན་གྱིས་སྦྱབ་པ་དང་། ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆང་ཆིང་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དོན་
གྱིས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་དེ། ཡང་དག་པར་གོམས་པས་ཐོབ་པའི་ཡུལ་
བསྐྱོམ་པའི་ལམ་མོ། །དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པ་
ཉིད་ཅེས་བྲལ། །ཆོས་དུ་ཞིག་གིས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྲལ། །

ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། །སྤྱིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་
དང་། །ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དང་། །ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་
ཉིད། །མི་མཐུན་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་པ་དག་དང་། །སྦྱོར་དང་དེ་ཡི་
མཉམ་ཉིད་དང་། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །དེ་འདྲ་ཀུན་
ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱོམ་པ་ལ་

མཁས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལ་མི་གནས་པ་དང་། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་རང་གི་
 ངང་གིས་གོམས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་དེ་ལ་མི་གནས་པ་དང་།
 མཚན་མར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐབས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིང་རིང་བ་དང་མཚན་
 མར་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐབས་མཁས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱིང་རིང་བ་
 མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་ཆོས་སྤྱི་འཛིན་པ་དང་མ་བྲལ་བས་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་དང་།
 དེའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་ཀྱིས་དང་། གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་
 ཡང་ཡོངས་སྤྱི་ཞེན་པའི་སྤྱོད་པ་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་དང་། དངོས་པོ་
 དང་མཚན་མ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་མཉམ་
 པ་ཉིད་དང་། བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་
 ཉིད་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་མོ། །དེ་དག་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐམས་
 ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྲལ། །ཆོས་དུ་ཞིག་གིས་རྣམ་པ་ཀྱན་མངོན་པར་རྫོགས་
 པར་རྫོགས་པ་ཞེས་བྲལ་ཞེ་ན། །

རྣམ་པ་སྤྱོད་པར་བཅས་རྣམས་དང་། །ཡོན་ཏན་སྤྱོད་ནི་མཚན་ཉིད་
 བཅས། །ཐར་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་། །སྤྱོད་པ་སྤྱིང་མི་ལྷོག་
 པའི་ཆོགས། །སྤྱིང་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞིང་དག་སྒྲུབ་མེད་
 པ་ནི། །ཐབས་ལ་མཁས་བཅས་གང་ཡིན་འདི། །རྣམ་ཀྱན་མངོན་
 རྫོགས་རྫོགས་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་ཉིད་
 དང་། ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་རྩེས་སྤྱོད་པའི་གནས་པ་

བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོར་བ་རྟེན་དང་བཅས་པ་དང་། བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཙམ་པ་ལ་
སོགས་པ་དེའི་བན་ཡོན་དང་། ཏ་ཅང་ལྷུར་ཆེས་པའི་སྒྲོབས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་
སྒྲོན་དང་། ཤེས་པ་དང་བྱད་པར་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་དང་། ལྷ་
ངན་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱིས་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐར་པའི་
ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་།

ཆོས་བདེན་པ་མཐོང་བའི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱིས་རྫོ་བ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་
ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་རྫོ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་
ལྷོག་པའི་ཆོགས་དང་། འཁོར་བ་དང་ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་དག་མ་སྦྱེས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ཐ་དད་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྲིད་པ་དང་། ཞི་བ་
མཉམ་པ་ཉིད་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོགས་བསྐྱུན་ཅིང་སྒྲོན་ལམ་ཡོངས་སུ་
དག་པས་ཡང་དག་པར་སྦྱངས་པ་སྟིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཞིང་དག་པ་སྒྲུབ་མེད་པ་
དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོག་གསུམ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་ཟུང་དུ་
འཇུག་པ་ཉིད་སྲིན་ལས་རང་བྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཐབས་མཁས་པ་གང་ཡིན་
པའོ། །དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་ཀྱན་མདོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་
དུ་ཞིག་གིས་ཅེ་མོ་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེན། །

དེ་ཡི་རྟགས་དང་རྣམ་འཕེལ་དང་། །བརྟན་དང་སེམས་ཀྱན་གནས་པ་
དང་། །མཐོང་ཞེས་བྱ་དང་བསྒྲུབ་པ་ཞེས། །བྱ་བའི་ལམ་ནི་སོ་སོ་
ལ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་བཞི་ཡི། །གཉེན་སོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་།

ནི། །བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན། །ལོག་པར་སྐྱབ་དང་བཅས་པ་
ནི། །ཅེ་མོ་མངོན་ཏྟེགས།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་ལམ་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་བ་ལ་
སོགས་པ་ལྟས་མཐོང་བས་ངོ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཏྟགས་ཉིད་དང་། འཛམ་བུའི་གླིང་
གི་སྐྱེ་བོས་སངས་རྒྱུ་ལ་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཆེས་ལྷག་པའི་བསོད་
ནམས་འཕྲོ་བ་པས་ཅེ་མོར་གྱུར་པ་རྣམས་པར་འཕེལ་བ་ཉིད་དང་། བཀྲེན་པ་ཉིད་
རྣམས་པ་གསུམ་གྱིས་ཆོས་ལ་མོས་པ་མི་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་
མི་གཏོང་བ་བཟོད་པར་གྱུར་པ་བརྟན་པ་ཉིད་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་མས་སེམས་
ཉེ་བར་གནས་ཤིང་བདེ་བ་ཐོབ་པས་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་གནས་
པ་ཉིད་དང་། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམས་པར་ཏྟེགས་པ་
བཞི་ཡང་དག་པར་སྦྲོང་བ་མཐོང་བའི་ལམ་ཉིད་དང་། བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་
གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམས་པར་ཏྟེགས་པ་བཞི་ཉེ་བར་སྦྲོང་བ་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་
ཉིད་དང་། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་གནས་པའི་སྐྱེ་བ་པ་མ་
ལུས་པ་རབ་ཏུ་སེལ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ།
ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟན་པའི་ལམ་ཉིད་ཀྱིས་གྲོལ་བའི་ལོག་
པར་ཏྟེགས་པ་བརྟུ་བྱག་སེལ་བ་དང་བཅས་པའོ། །

དེ་དག་ནི་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་ཏྟེགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་དུ་ཞིག་གིས་
མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་ཏྟེགས་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །མཐར་གྱིས་པ་རྣམས་བརྟུ་
ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱེན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་། བཅོན་འབྲས་

དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་།
ཆོས་དང་། དག་འདུན་དང་། གཏོང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལྷ་རྩེས་སུ་བྲན་པ་
དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་བཅུ་གསུམ་མོ། །

དེ་དག་ནི་མཐར་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྲལོ། །ཆོས་དུ་ཞིག་གིས་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན།

སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་རྟོགས་བྱང་ཆུབ་པ། །མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་།
མཆན་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པ་སྟེ། མཆན་ཉིད་བཞིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་
ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའོ། །དེ་དག་ནི་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་
བྲལོ། །ཆོས་དུ་ཞིག་གིས་ཆོས་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྲ་ཞེ་ན།

ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྟོགས་བཅས་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་ནི་སྤྱལ་པ་
སྟེ། །ཆོས་སྐུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། །རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་
བརྗོད། །

ཅས་གསུངས་ཏེ། དག་ཅིང་ཟག་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་རང་
བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་། མཆན་དང་དག་ཅིང་བྱང་རབ་ཏུ་འབར་བའི་སྐུ་བཞིན་
པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མཐའ་དག་ལ་རྣམ་པར་བཅེ་བ་ལོངས་སྟོང་རྟོགས་

པའི་སྐྱེ་དང་། རི་ལྟར་འཚམ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དག་
གིས་མ་ལུས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱེ་དང་། སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཉིད་ཀྱིས་རི་ལྟར་དང་རི་སྟེང་བ་
མཐུན་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉིད་དང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དེའི་ཕྱིན་ལས་
ལུན་གྱིས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགོ་བ་རྣམས་ཞི་བའི་ལམ་
ལ་འགོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཛད་པ་
དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་
བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་སྒྲུང་བ་ཞེས་
བྱ་བ་ལས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྟེ་དུམ་བུ་དང་
པོའོ། །

ད་ནི་དངོས་པོ་སོ་སོའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རེ་ཞིག་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དེ་བཤད་པར་བཞེད་ནས་གང་གིས་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་
རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་དང་
བཅས་པ་གསུངས་པ།

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་འདོད། །

ཅས་བྱ་བའོ། །སྐྱུ་ལ་བ་རི་ལྟར་གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་ལམ་གྱི་གོགས་ཅན་བསམ་པས་

སྒྲོན་པ་དང་སྒྲོར་བས་འབྲུག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནམ་པ་ཉིད་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་བཅས་
བཤོ། །གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་སེམས་ལས་
བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཡུལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནམ་པ་
ཅན་འབྱུང་བ་ཡིན་ན།

རིེ་ལྟར་ན་དེའི་མཆན་ཉིད་དུ་བརྟག་ཅེན་མ་ཡིན་ཏེ། རོན་གཉེར་བ་ཉིད་ནམ་
པར་རིག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྟ་སྒྲུར་བར་ཟད་མོད། གཞན་
དུ་འབྲས་བྱ་ལ་རྒྱ་དང་གྲོགས་ཅན་ལ་དེ་དང་སྟན་ཅིག་པའི་མིང་གིས་བཏགས་
པར་བརྗོད་ཀྱང་རང་གི་མཆན་ཉིད་འབྱུང་བ་འདི་ལྟར་འབྱུང། དེ་ལ་གང་འདོད་པའི་
བདག་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་གང་ཡིན་ལ། གང་གི་དོན་དུ་
འདོད་པ་གཞན་གྱི་དོན་དེ་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་
དུ། །བསྐྱུས་དང་རྒྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་བརྗོད། །ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་
ཡུམ་དག་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཛོན་པར་རྗོགས་པར་
འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་སྦྱིན་པ་པོ་དང་
ལེན་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཅན་བྱང་ཆུབ་དང་།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐལ་བ་རིེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤྱངན་ལས་འདའ་བར་
འདོད་པས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཅན་སེར་སྣ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ནམས་སྦྱིན་པ་
ལ་སོགས་པ་ལ་དགོད་པར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་
ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཅན་གཞན་

ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་བསྟུས་པ་དང་རྒྱས་པའི་སྒྲོན་ས་ཇི་སྟེན་བསྟན་པ་
དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བཅོ། །སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་
རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཅེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་
གསུངས་པ།

དེ་ཡང་ས་གསེར་རྩ་བ་མེ། །གཏེར་དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་
མཆོ། །རྩི་རྩི་རི་སྟན་བཤེས་གཉིན་དང་། །ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་ཉི་མ་
སྟུ། །རྒྱལ་པོ་མཛོད་དང་ལམ་པོ་ཆེ། །བཞོན་པ་བཀོད་མའི་ཚུ་དང་
ལྟོ། །སྐྱ་སྟན་ཚུ་པོ་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བཅོ། །དེ་ནི་ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའི་དངོས་པོར་གྱུར་
པའི་ཕྱིར་འདུན་པ་དང་ལྟན་པས་ས་ལྟ་བུ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་བསམ་པ་དང་ལྟན་པ་གསེར་བཟང་པོ་ལྟ་བུ་དང་། དགོ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་
མཛོན་པར་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་ལྟག་པའི་བསམ་པ་དང་ལྟན་པ་རྩ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུ་
དང་། ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་སྦྱིབ་པའི་བྱད་ཤིང་སྟེག་པའི་ཕྱིར་
སྦྱོར་བ་དང་ལྟན་པ་མེ་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ཆོམ་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་དང་ལྟན་པ་གཏེར་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་
པོ་ཆའི་རྟེན་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་དང་ལྟན་པ་རིན་པོ་ཆའི་
འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་གནས་ལྟ་བུ་དང་། མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཐོག་ཏུ་བབ་པས་མི་
འཁྲུགས་པས་བཟོད་པ་དང་ལྟན་པ་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་དང་། ཡིད་ཆེས་པ་
བརྟན་པ་མི་བྱེད་པས་བརྩོན་འགྱུས་དང་ལྟན་པ་རྩི་རྩི་ལྟ་བུ་དང་། དམིགས་པའི་

ནུམ་པར་གཡེང་བས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་ལྡན་པ་རིའི་རྒྱལ་པོ་
ལྟ་བུ་དང་།

ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་ནད་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་
དང་ལྡན་པ་སྒྲན་གྱི་མཆོག་ལྟ་བུ་དང་། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་ཐབས་མཁས་པ་དང་ལྡན་པ་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ལྟ་བུ་དང་། རི་ལྟར་སྒྲོན་པའི་འབྲས་བུ་འབྲས་པའི་ཕྱིར་སྒྲོན་ལམ་
དང་ལྡན་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟ་བུ་དང་། གདུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཉི་མ་ལྟ་བུ་དང་། འགྲོ་བ་འདུན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་
སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་སྤྱད་བྱངས་ལྟ་བུ་དང་། རི་
ལྟར་མ་སྤུ་ཐོགས་པ་མེད་པར་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་མངོན་པར་ཤེས་པ་
དང་ལྡན་པ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་
མང་པོའི་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་བང་
མངོན་ལྟ་བུ་དང་། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་པའི་
ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ལམ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་དང་།

འཁོར་བ་དང་ལྷ་རྒྱུ་ལས་འདས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་ལྟུང་བར་བདེ་སྒྲག་ཏུ་
འགྲོ་བའི་ཕྱིར་སྤྱིང་རྗེ་དང་ལྷག་མཐོང་དང་ལྡན་པ་བཞོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཐོས་པ་
དང་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་འཛིན་པས་མི་ཟད་པའི་ཕྱིར་གཟུངས་དང་སྟོབས་པ་དང་
ལྡན་པ་བཀོད་པའི་ཆུ་ལྟ་བུ་དང་། ཐར་པ་འདོད་པའི་སྐྱེ་བོ་ནམས་ལ་སྟན་པ་
སྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་དང་ལྡན་པ་སྐྱ་སྟན་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་གྱི་

དོན་བྱ་བ་ལ་ཐ་མི་དད་པའི་སྤྱིར་བཏོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་ལྡན་པ་ཆུ་བོའི་
ཆུན་ལྟ་བུ་དང་། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་བཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་
པར་བྱང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་སྐྱུ་དང་ལྡན་པ་སྤྱིན་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ལས་དང་
པོ་པའི་སས་བསྐྱས་སོ། །བཞི་པ་ནི་ས་དང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་
སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བཅུ་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ས་བཅུས་བསྐྱས་ཏེ།
མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བཞི་དང་
གཉིས་དང་གཉིས་ནི་ས་བརྒྱད་པ་དང་དབྱུ་པ་དང་བཅུ་པས་བསྐྱས་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་སེམས་དང་པོ་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དུས་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པས་གང་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་དེས་
འཕངས་པའི་ཆོ་ག་འབྱུང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་བསྐྱུང་བ་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་
འཕེལ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་འདོམས་པ་ནི་གདམས་ངག་སྟེ། དེ་ཡང་།

སྐབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དཀོན་
མཆོག་གསུམ། །མ་ཞེན་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། །ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་
འཇིན་པ་དང་། །སྐྱུན་ལྡན་ནི་མངོན་ཤེས་གྱི། །ཡོན་ཏན་བྱུག་དང་
མཐོང་ལམ་དང་། །བསྟོམ་ཞེས་བྱ་བ་གདམས་ངག་ནི། །བཅུ་ཡི་
བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་
མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མི་དམིགས་པ་དང་། རྟེན་དང་བྱུང་པར་
དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་དང་། མི་སྟོག་པའི་རྒྱུ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་མི་འགྲོ་བ་དང་
གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པར་འགྲོ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གཞི་དང་། དག་པ་དང་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱ་
གང་ཡིན་པ་རྣམས་དང་བདེན་པ་ལ་སོགས་པ་གངས་བཞིན་ནོ། །

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་རི་རྒྱུད་བཤད་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པ་ལས་མི་འདའ་བས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
འདོམས་པ་དང་། ཐུག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུར་
གྱུར་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་
མོར་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལ་སྟོང་པ་
ཉིད་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུར་གྱུར་པ་དག་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་འགོག་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།

འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟེ་བ་དང་འགག་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་བལ་བ་
ལ་ནི་གཟུགས་མེད་པ་ནས་མ་རིག་པ་སྟེ་བ་ཡང་མེད་འགག་པ་ཡང་མེད་སངས་
རྒྱས་ཀྱང་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་

ལ་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་དབེན་པས་བདག་
ཉིད་དམ། ཉང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོན་
གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་མཐའ་དག་པན་ཚུན་དུ་སྒྱུར་བ་དང་མི་སྒྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་
ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པོ་ཞེས་སྟོན་པ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་།

སངས་རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྲང་ཚུབ་དག་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་
གྱིས་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་གྱི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
ཉིད་མི་དམིགས་པ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པས་མི་སྒྱུར་བས་དམིགས་པར་བྱ་བ་
དང་། དམིགས་པར་བྱེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཞེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཆོས་ལ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་། རྣམ་
པ་མཐའ་དག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
དགོ་འདུན་ལ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་གྱིས་དག་
བཅོམ་པ་མ་གཏོགས་པ་སྒྲེས་བྱ་ཆེན་པོ་བདུན་པོ་རང་སངས་རྒྱས་དང་ལྷན་ཅིག་
བརྒྱད་པོ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གངས་ཉི་ཤུར་ཆད་པ་
བྲང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་བྱིར་མི་ལྟོག་པ་རྣམས་ལ་སྒྲེ་བ་མེད་
པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་ལུང་འབོགས་པ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
འདོམས་པ་དང་།

བཙོན་འགྲུས་བཙུམས་པ་ཉིད་གྱིས་རི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་ལ་ནན་ཏན་དུ་
བྱེད་པ་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་གྱི་ལས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་
འགྱུར་བས་ཞེན་པའི་ལུས་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པའི་འདོམས་

བ་དང་། དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ཏུ་གོམས་པ་བྱས་ཀྱང་འདོད་པའི་དོན་མ་བྱུང་ན་
དངང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲོ་བར་འགྱུར་བས་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་མེད་
པ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་ལ་
ཆོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་སྒྲོན་པའི་གདམས་པ་དང་།

སྟོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལས་དོན་རེ་རེའི་
ཕྱིར་ལམ་ཀྱི་ལུང་མ་ཞོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆེར་འབད་པར་བྱ་དགོས་ན་སེམས་
ཞུས་པར་འགྱུར་བས་ལམ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ལ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་
མ་སྒྲེས་པ་ཉིད་ཏུ་བརྒྱབ་པར་གདམས་པ་དང་། དབང་པོ་ཉིད་ལས་དངོས་པོ་སོ་
སོར་ངེས་པ་ཤིང་སྒྱུན་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆི་
འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ལྟའི་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པའི་དབང་གིས་འཕགས་པའི་གང་
ཟག་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་དང་། ཤིན་ཏུ་དག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྒྱུན་རྣམས་དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་ཏུ་སྒྲུབ་པོ་ཞེས་སྟོབ་པ་སྒྱུན་ལྔ་ལ་
གདམས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཏུ་སྒྲུལ་ཞིང་སྒྱུར་བ་རྩུ་འཕྱུལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་
པ་དང་། རབ་ཏུ་བསྐྱལ་པའི་སྤྲ་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་ཐོས་པ་ལྟའི་ན་བ་དང་།

གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་ཆེ་རབས་
སྤྲ་མ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་སྟོན་གྱི་གནས་ཤེས་པ་དང་། གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་

སུ་མཐོང་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ལྟའི་མིག་དང་། ཉོན་མོངས་པ་
དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་
རྣམས་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲོན་པ་མངོན་པར་ཤེས་
པ་བྱུག་ལ་གདམས་པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱུས་པ་སྐྱད་
ཅིག་མ་བཅུ་བྱུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་ལ་རྣལ་འབྱུང་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་
སྐྱུ་མ་མཁན་བཞིན་དུ་དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་
ཞེས་འདོམས་པ་དང་།

བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་ངེ་སྐྱད་བཤད་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་
སུམ་དུ་བྱས་པའི་ངོ་བོ་ལས་ཐ་མི་དད་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་ནི་འདུས་བྱས་དང་
འདུས་མ་བྱས་དག་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་པན་ཚུན་ཐ་དད་པར་གདགས་པར་
མི་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་མཆོན་ཉིད་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་གཞན་མེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་
རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་གཉེན་པོ་
ཉིད་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་འདོམས་པ་སྟེ། འདི་ཅུམ་ཁོ་ནས་དོན་ཐམས་ཅད་
སུན་སུམ་ཆོགས་པར་དེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། །དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་
སྐབས་སུ་གངས་ཉི་ཤར་བརྗོད་པ་དེ་དག་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་གསུངས་པ།

དབང་པོ་རྒྱལ་དང་རྣོན་པོ་དག །དད་དང་མཐོང་ཐོབ་རིགས་ནས་
རིགས། །བར་ཆད་གཅིག་པར་སྐྱེས་ནས་དང་། །བྱེད་དང་བྱེད་མིན་

འོག་མིན་འགོ། །འཕར་གསུམ་སྤྱི་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགོ། །གཟུགས་
ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་མཐོང་བ་ཡི། །ཆོས་ལ་ཞི་ལུས་མངོན་སུམ་
བྱེད། །བསེ་རུ་དང་ནི་ཉི་ཤུའོ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །རེ་ཞིག་དབང་པོའི་བྱེད་པར་གྱིས་ཞུགས་པ་ལ་ལེགས་པར་
སྦྱངས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་འདྲིར་འོངས་པ་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་དབང་པོ་
རྒྱལ་པོ་དང་། ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པ་ལས་འདྲིར་འོངས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་
སུ་འབྲངས་པ་དབང་པོ་རྟོན་པོ་དང་། ཐབས་མཁས་པ་མ་ཡིན་པས་ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་
ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བ་དང་དད་པས་མོས་པ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པས་བསམ་
གཏན་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་དང་། འབྲས་
བྱ་དང་པོའི་བྱེད་པར་གྱིས་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་
རྒྱལ་པོ་དང་བྲམ་ཟེ་ལ་སོགས་པར་བརྒྱུད་དེ་སྐྱེ་བ་མའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་
སྐྱེ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་དག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་སྐྱེ་བ་ལྷའི་
རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་། འབྲས་བྱ་གཉིས་པའི་བྱེད་པར་གྱིས་ཤིན་ཏུ་
དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཆེ་
གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་།

འབྲས་བྱ་གསུམ་པའི་བྱེད་པར་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དག་ཏུ་སངས་
རྒྱས་ནས་འདི་དག་ཏུ་སྦྱལ་པས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་བར་མ་དོར་ཐུང་ན་ལས་
འདའ་བ་དང་། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་འདི་ཉིད་དུ་སྐྱེས་ནས་ལམ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་
པས་འཆང་རྒྱ་བ་ཉིད་སྐྱེས་ནས་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བ་དང་། བཅོམ་འབྲས་འབར་

བ་ཉིད་མངོན་པར་འབད་པའི་ཤུགས་དྲག་པོས་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིལ་ལ་འདའ་ཞིང་ཚུལ་གཞན་པས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། འདོད་པའི་རྟེན་ཉིད་
ཀྱིས་དོན་བྱས་ཤིང་གཟུགས་དག་ཏུ་སྐྱེས་ནས་རབ་ཏུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་འོག་
མིན་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་།

བསམ་གཏན་དང་པོ་བསྐྱབས་ཏེ། དེ་ནས་འོག་མིན་ཏུ་མངོན་པར་འཛང་རྒྱ་
བ་འཕར་བ་དང་། གཙང་མའི་རིས་དག་ཏུ་སྐྱེས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་དུ་སྐྱེས་ཏེ་
མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་བྱེད་ཏུ་འཕར་བ་དང་། ཚངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་དུ་
རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་པར་འགྱུར་བ་གནས་ཐམས་ཅད་ཏུ་འཆི་འཕོ་བ་
དང་། ཚངས་རིས་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་མ་གཏོགས་པར་སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་
བར་དུ་སྐྱེ་བ་སྲིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དང་པོ་ནས་སྲིད་
པའི་ཅེ་མོའི་བར་དུ་འགྲོ་ཞིང་སངས་རྒྱས་པ་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་བཅོམ་པ་
དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆོགས་མངོན་པར་བསགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་
པར་བྱང་ཆུབ་པ་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། རོད་ཀྣལ་གྱི་
སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་འཛང་རྒྱ་བ་ཞི་བ་ལུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཏུ་
བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཞིང་དག་ཏུ་ཤེས་རབ་ཟབ་མོ་
ཡོངས་སུ་སྦྱངས་ཏེ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་བསེ་བུ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་གང་གདམས་པ་དག་ཐོས་པས་ནན་ཏན་དུ་བྱས་པ་ལས་ངེས་པར་

འབྲེད་པའི་ཡན་ལག་འབྲུང་བའི་སྤྱིར་དེ་བཤད་པར་བཞེད་པས་རེ་ཞིག་བྱད་པར་
འཕགས་པའི་ཆོས་གསུངས་པ། །

དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །རྒྱ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་
ཡིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲོབ་པ་ཡིས། །བློ་སྤྲོས་པ་དག་
ཉིད་རི་བཞིན་དུ། །རྣམ་ཏོག་བཞི་པོ་ལྟན་བསྟེན་པ། །རྒྱང་དང་འབྲིང་
དང་ཆེན་པོ་རྣམས། །ཉན་ཐོས་བསེ་བྱ་ལྟ་བུ་དང་། །བཅས་པ་དག་
ལས་བྱད་པར་འཕགས། །

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་
ཉིད་དང་། བསྐྱེད་པ་ལྟན་སྤྲོས་ཆོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལ་སྤྲོས་པ་རབ་ཀྱི་
མཐར་ཕྱིན་པས་དད་པ་ལ་སྤྲོས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
ཐོབ་པས་དེའི་འོག་ཏུ་འཛིག་ཏེན་པའི་བསྒྲུབས་པ་ལས་བྱང་བ་ངེས་པར་འབྲེད་
པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གཟུང་བ་མི་དམིགས་པ་
རྩོ་བར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཉིད་ཀྱི་གཟུང་བ་མི་དམིགས་པ་
ཅེ་མོར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་གང་ཟག་ཉིད་ལ་འཛིན་པ་མི་དམིགས་པ་བཟོད་
པར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲེས་བྱ་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་པ་མི་དམིགས་པ་ཆོས་ཀྱི་
མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་འབྲུང་སྟེ། རྒྱང་དུ་ལ་སྤྲོས་པ་རིམ་གྱིས་སྒྲེ་བའོ།

དབང་པོ་རྩལ་པོ་ལ་སྤྲོས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྒྱང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་
པོ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པའི་བྱད་པར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བདེན་པ་བཞིའི་
ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་སུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་ཞེན་པ་

མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་རྟོགས་པའི་
རྒྱུའི་ངོ་བོ་དང་། དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་དང་བཅས་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བརྩུང་བ་དང་།

མཐོང་བ་དང་བསྒྲུམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པ་གཉིས་
ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་བ་དང་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་རྒྱུར་བཞེན་ཅིང་
འབྲས་བུར་ལྡན་པ་ཉིད་དེ་ཆོས་ལུས་ཉན་ཐོས་དང་བསེ་རུ་དག་ལས་བྱུང་བར་དུ་
འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པའི་དགོ་
བའི་རྩ་བ་ནི་ལུང་དག་ལས། དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པ་བཞི་ལ་
སོགས་པ་དམིགས་པ་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉིན་པོ་ཅམ་གྱི་མི་རྟག་པ་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་དང་། རང་གི་ཐེག་པ་ཁོ་ན་རྟོགས་པའི་རྒྱར་གྱུར་
པ་དང་། ཕྱི་དང་ནང་གི་ཡོངས་སུ་འཇིན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་
རྣམ་པ་བཞི་དང་མི་ལྡན་པར་སྐྱེའོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་དག་པ་
ཐོབ་པའི་རྒྱར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུའི་སྒྲོན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་དག་གི་
འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་བྱེད་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་
འབྲས་བུའི་སྒྲོན་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནར་ངོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་
བསྒྲུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱ་བ་
ཉིད་ཀྱི་སྦྱང་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒྲོན་པ་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་

ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཡུལ་ཉིད་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་གཞན་པ་གཞན་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཐེག་པ་གཞན་
བརྟེན་ནས་ནི་གང་དུ་ཡང་སྲུང་འབྱོར་པ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །དམིགས་པ་དང་
རྣམ་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་ངི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། །དེ་དག་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་བདུན་གྱིས་འཆད་པར་མཛད་པ་ནི་རེ་ཞིག་འོ་བར་གྱུར་པའི་དམིགས་
པ་དང་རྣམ་པ་གསུངས་པ།

དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟེན་ཅན་དེ་ཡི་
ནི། །རྣམ་པ་མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་འགོག་ །ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ཐོབ་
པའི་རྒྱ། །གཟུགས་སོགས་སྦྱེ་འཛིག་གནས་བྲལ་དང་། །གནས་དང་
རྟགས་དང་བརྗོད་དུ་མེད། །

ཅས་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་བྱོད་ཆུང་དུའི་དམིགས་པ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་སོགས་
པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་
ནི་བདེན་པ་དེ་དག་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པ་
ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པར་བྱ་བ་འགའ་ཡང་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནི་ཆུང་དུར་བརྟག་པར་བྱའོ། །འདི་
ནི་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་རྒྱ་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་
འཐོབ་པའི་རྒྱའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། །སྤྱག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཁོངས་སུ་ཆུད་
པར་བྱའོ། །འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི་མོས་པ་དང་། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དག་གིས་བྱངས་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པ་དང་། །དགག་པ་མི་

དམིགས་ཤིང་མི་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །

ནམ་པ་ནི་མིང་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱན་དང་མི་འདྲ་བ་དང་འདྲ་བར་འདྲུག་པའི་ཐ་སྙད་དག་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེན་པ་ནམས་ཀྱི་འཕེལ་བ་དང་། འགྲིབ་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ནི་འབྲིང་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་ནས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟན་བརྟགས་པ་ཐ་སྙད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ནམ་པ་ནི་དེ་དག་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེན་པ་ནམས་ཀྱི་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ནི་ཆེན་པོར་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་མཆོག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབྱུང་བའི་རི་ལྟས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། རྫོ་བར་གྱུར་པ་ནམ་པ་གསུམ་མོ། །དེའི་འོག་དུ་ཅེ་མོར་གྱུར་པའི་དམིགས་པ་དང་ནམ་པ་གསུངས་པ།

གཟུགས་སོགས་མི་གནས་དེ་དག་ནི། །དེ་ཡི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་མེད། །དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག་ །དེ་མི་རྟོག་སོགས་པར་མི་གནས། །དེ་ནམས་དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྟོང་། །དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག་ །ཆོས་ནམས་མི་འཇིན་གང་ཡིན་དང་། །དེ་དག་མཆོན་མར་མི་མཐོང་བྱིར། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་རྟོགས་པ། །ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པར་རོ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །ཅེ་མོ་རྒྱུང་དུའི་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་

སོགས་པ་ལ་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་དེ་ཁོ་ནར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དག་པན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་མ་ཡིན་པས་སྟོང་པ་
ཉིད་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་
པ་ཉིད་དུ་མི་གནས་པ་ཉིད་དོ། །

དེའི་སྤྱིར་བདེན་པ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་
བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ནི་ཆུང་དུར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འབྲིང་གི་
དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་
སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་སྟོང་
པ་ཉིད་དག་པན་ཚུན་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་བཀག་
པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་གིར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་བདེན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་ལ་བདག་
གིར་བྱ་བས་དབེན་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ནི་འབྲིང་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཆེན་པོའི་
དམིགས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་སྟོན་
པོ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་མར་མི་མཐོང་པ་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པར་ངེས་པར་
འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་བདེན་པ་རྣམས་ལ་མཆན་མར་མི་དམིགས་པའི་
མཆན་ཉིད་ཅན་ནི་ཆེན་པོར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱི་
རྩ་མོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྩ་མོར་གྱུར་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བཟོན་པར་
གྱུར་པའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གསུངས་པ། །

གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད། །དེ་མེད་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད། །དེ་
དག་སྐྱེ་མེད་ངེས་འབྱུང་མེད། །དག་དང་དེ་དག་མཚན་ཉིད་མེད། །དེ་
ཡི་མཚན་མར་མི་རྟོན་པས། །མོས་མིན་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་ཡིན། །

ཞེས་བྲམ་པོ། །བཟོད་པ་ཆུང་དུ་འཛིན་པའི་གཟུགས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དག་སྒྲོང་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་འབྲུལ་པའི་ངོར་དངོས་པོ་མེད་པ་
ཉིད་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པའི་ངོ་བོར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནི་ཆུང་དུར་ངེས་པར་
བྲམ་པོ། །འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་ཁོ་ནས་ལུས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱར་བྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
དང་རྣམ་པར་བྱང་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་གྲོལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་
ནི་འབྲིང་དུ་ངེས་པར་བྲམ་པོ། །

ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་
འཐད་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་མེད་
པའོ། །རྣམ་པ་ནི་རང་བཞིན་ཁོ་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱི་
རྟོན་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མི་མོས་ཤིང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེན་པ་རྣམས་

ལ་མཆན་མ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ནི་ཆེན་པོར་ངེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་
ཆོས་ཆེན་པོ་ལ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ངན་འགྲོ་མེད་པས་བཟོད་པར་གྱུར་པ་རྣམ་པ་
གསུམ་མོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་
གསུངས་པ།

ཉིང་འཛིན་དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད། །ལུང་སྒྲོན་པ་དང་རྫོམ་པ་ཟད། །གསུམ་
པོ་ཕན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་། ཉིང་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། །དེ་ལྟར་
ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་ནི། །ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །ཆོས་མཆོག་ཆུང་དུའི་དམིགས་པ་ནི་མི་དམིགས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། དཔལ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་ཡང་དག་པར་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་རང་གི་སྒྲོན་ལམ་ལ་སོགས་
པ་དང་། བ་རོལ་གྱི་སྐལ་བ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་སྟོབས་ཉིད་ཀྱིས་ལྷན་
ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐལ་བ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉིང་
ངེ་འཛིན་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྣ་ཆོགས་པ་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ནི་ཆུང་དུར་
རིག་པར་བྱའོ། །འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉིང་
ངེ་འཛིན་དེ་དང་ལྷན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་གསང་སྟེ་ལུང་སྒྲོན་པར་མཛད་པའི་
ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །

རྣམ་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པས་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་ལ་བདག་ནི་མཉམ་པར་གཞག་པའོ་སྟམ་པ་ལ་

སོགས་པའི་རྣམས་པ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ལུང་
བསྟན་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རྣམས་པར་མི་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ནི་འབྲིང་དུ་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། འོན་གསུམ་པན་ཚུན་རོ་
བོ་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ལ་
གནས་ནས་དོན་གསུམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཐབས་དམ་པར་གྱུར་པ་ཡིན་
ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་ཆོས་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་
མི་དམིགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ནི་ཆེན་པོར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་འཛིག་
ཉེན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་
རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཐོག་མ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་བྱུང་པར་གྱི་
ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་བརྟེན་པར་རིགས་མོད། བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཆོས་བརྟེན་པས་
ཐམས་ཅད་དུ་བརྟེན་པ་ནི་ཆོག་ལེ་ལུར་བྱས་པ་སྟེ་བ་པའི་ངོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
བྱུང་པར་གཞན་སྟོང་བ་དང་མི་སྟོང་བ་མ་གཏོགས་པ་དོན་གྱི་བྱུང་པར་འགའ་ཡང་
མེད་པས་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱག་བསྟུལ་ལ་
སོགས་པའི་བདེན་པར་གཏོགས་པ་ཁོ་ན་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་
དང་ལྷན་པ་སྦྱུང་ཞེས་བྱ་བ་རི་ལྟར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ལས་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུངས་པ།

གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་ཡིས། །གཟུང་བར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་
གཉིས། །ཚོངས་དང་ཕྱང་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ནི་སོ་སོར་རྣམ་
པ་དགུ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
གཞིའི་རྟོན་ཅན་དང་། གཉིན་པོ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྟོན་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་གྲངས་བཞིན་དུ་མ་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱང་པོ་ལ་
སོགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དགུའོ། །དེའི་རྗེས་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་གསུངས་པ།

རྣམ་དང་བཏགས་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི། །འཛིན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
འདོད། །རང་དབང་བདག་སོགས་ངོ་བོ་དང་། །ཕྱང་སོགས་རྟོན་ལས་
དེ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །གང་ཟག་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་དང་། །སྐྱེས་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་
པ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་གྱིས་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་བདག་རང་དབང་ཅན་དང་། ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་དབང་དུ་
བྱེད་པས་དེ་ལྟར་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུའོ། །དེ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གཞིའི་
རྟོན་ཅན་དགུ་པོ་གང་ཞེ་ན། ལས་ཉིད་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚོངས་པའི་མ་རིག་པ་
དང་། གང་གིས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱང་པོ་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
ཕྱང་པོ་དང་། རྟག་པ་དང་ཆད་པ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་འཛིན་པ་མིང་དང་གཟུགས་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། དེ་དག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་པོར་གྱུར་པ་མཐའ་

གཉིས་ལ་ཆགས་པ་དང་།

མ་རིག་པ་ནས་ཀླ་ཤིའི་བར་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མི་ཤེས་པ་དང་
སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་པར་བྱང་བ་མི་
ཤེས་པ་དང་། སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་
པའི་བར་གྱི་འབགས་པའི་ལམ་ལ་མི་གནས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ངེ་ལྟ་བ་
བཞིན་མ་ཡིན་པར་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཉེ་བར་དམིགས་པ་དང་། བདག་དང་སེམས་
ཅན་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་སྤྱིས་བྱ་དང་། རྣམ་པར་དག་པ་སྤྱི་བ་མེད་པ་དང་མ་
བྱང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་སོ། །འདི་དག་ནི་
དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་ངོ་བོ་ཉིད་
ན་སྒྲོར་བ་དང་དངོས་གཞི་དང་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་མཚུངས་
པར་གནས་པ་དང་ཉེ་བར་ལྡན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པོའི་རྟེན་ཅན་
དགུ་པོ་གང་ཞེ་ན། རིགས་ཅན་རྣམས་བདེན་པ་མཐོང་བའི་བདག་ཉིད་ལྟར་པོ་ལྔ་
དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་སྤྱིད་པའི་རྟེན་གྱིས་བདག་ཉིད་སྤྱི་མཆེད་བཅུ་
གཉིས་དང་།

ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བོན་རིགས་དང་།
བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་མངོན་པར་འགྱུར་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་བ་དང་། རི་ལྟར་
རིགས་པའི་རང་བཞིན་དང་སྒྲོ་བྱར་པའི་ངི་མ་ལས་རྣམ་པར་དབེན་པ་སྟོང་བ་ཉིད་
དང་། སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། བསམ་གཏན་དང་

མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་དང་།
སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་
སོ། །

འདི་དག་ཀྱང་སྤྲ་མ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པས་ཡན་ལག་གཉིས་པ་ཉིད་ན་ཞེས་རིག་
པར་བྱའོ། །གང་ཟག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དགུ་པོ་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་
ཀྱི་ཆོས་དག་ལས་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་མེད་པས་དབང་དུ་གྱུར་པ་བདག་རང་
དབང་ཅན་དང་། སྤང་པོ་ལ་སྦྱོར་གས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་བུའི་བདག་ཉིད་
དང་། སྦྱེ་མཆེད་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་གྱུར་པ་རྒྱུའི་བདག་
དང་། ཁམས་ལ་འོངས་སྦྱོད་པར་ལྟ་བུ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་དང་། རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྟེན་དང་། ཞི་བ་དང་། རགས་
པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྟེན་དང་། བདེ་བ་
རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་མཐོང་བའི་རྟེན་དང་། རྣམ་པར་ཐར་
པ་ལ་སོགས་པ་བདག་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་རྟེན་དང་། ཡང་དག་པར་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་
དོན་བྱས་པའི་རྟེན་ལ་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་སོ། །འདི་དག་ཀྱང་སྤྲ་མ་
ལྟ་བུའི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པས་གསུམ་པ་ཉིད་ནའོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱའོ། །

སྦྱེས་བྱ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དགུ་པོ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་
ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་དང་། མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་
དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཁམས་རྣམས་དང་། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་
པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་། དན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་

པར་བྱང་བ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི་སྒོམ་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལས་ལུས་དུ་གྱུར་པ་བྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་སོ། །

འདི་དག་ཀྱང་རྣམ་པ་སྤྲ་མ་ལྟ་བུས་ཡན་ལག་བཞི་པ་དག་ནང་ཞེས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྦྱར་བ་དང་མཐུན་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྤར་གསུངས་ནས་ཡང་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་བཤད་པ་བྱད་པར་དུ་འགྱུར་རེ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེའི་འོག་ཏུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུངས་པ།

སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་སོགས་ཀྱི། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་སྟོགས་དོར་བ། །རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །ཐབས་མཁས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་ཡོངས་སུ་མི་འགོང་ཞིང་མི་སྐྱག་པ་ཉིད་དང་། མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དོར་བ་དང་། བསམ་པ་ངེ་ལྟར་བཤེས་ཏུ་དངོས་སོ་མཐའ་དག་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉན་དང་། མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་མཚན་མར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤྲེག་པའི་སྟོགས་སོ་ཡོངས་སུ་དོར་བ་ནི་ནང་དང་ཕྱིའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་ཐོབ་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། འཆད་པར་འགྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་རྣམས་ཀྱང་
རྟེན་ངེས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྐྱབ་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་གསུངས་
བ།

རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་ལྷན་དང་། གཤམ་པོ་དང་ནི་སྤོང་བ་དང་། །དེ་
དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྣོང་བཅེར་བཅས་པ་
དང་། སྒྲོབ་མ་ཐུན་མོང་མིན་ཉིད་དང་། གཤམ་ཀྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམས་
དང་། །ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར། །འཇུག་པའི་རྟེན་ལ་རིགས་
ཞེས་བྲ། །

ཞེས་བྲ་བའོ། །རེ་ཞིག་གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་། གང་ཟག་དང་སྐྱེས་བྲ་ལ་
བརྟེན་པའི་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པ་མངོན་པར་མི་དམིགས་པ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་
ཡན་ལག་འཇིག་རྟེན་པའི་རྟོགས་པ་རྣམས་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱན་ས་
བདུན་གྱི་བར་དུ་རྟོགས་པ་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་དག་སྟེ་རྣམ་པ་ལྷན་གྱོ། །དེའི་འོག་ཏུ་
དེ་དག་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཤམ་པོ་
ཡོངས་སུ་ཐོབ་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ས་དགུ་པ་ལ་དེ་ནི་མཐུ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པར་
གྱུར་པ་ལ་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་སྤང་བའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ས་བརྒྱ་པ་ལ་
གཤམ་པོ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་སྤྱིར་མི་དམིགས་པས་དེ་དག་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་
དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་མཐར་གཏུགས་པའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ས་དེ་དག་ལ་གོ་རིམ་ས་ལྟར་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་སྒྲོན་གྱི་
 སྒྲོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་འཁོར་བ་དང་ཐུངན་ལས་འདས་པ་ལ་མི་
 གནས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་དང་སྒྲིང་རྗེ་དང་། དེ་དག་ལུས་དུ་གྱུར་
 པས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་། རང་གི་རྩོགས་
 བ་གཞན་ལ་པན་གདགས་པར་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་
 རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་གཞུག་པ་ལ་ལྷེས་པོར་དགོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་ས་
 ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམ་ས་
 ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ཡོན་ཏན་བྱུང་བར་ཅན་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་འོག་ཏུ་ས་བཅུ་བ་བྱུང་བར་ལ་མཆན་མ་མེད་ཅིང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་རྗེས་སྤྱོད་པར་གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཐུན་སུམ་
 ཆོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་
 བག་བཅུ་གསུམ་གྱི་དེ་དག་གི་གཞིར་གྱུར་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་དོ། །གལ་ཏེ་རིགས་དེ་ཉིད་ཐ་དད་པའམ་
 ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་བརྟག་ཅེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུངས་
 བ།

ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །རིགས་ནི་ཐ་དད་རྩང་མ་
 ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །ནམ་མཁའ་ལྟར་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་བྲབ་པར་གྱུར་པའི་
 རིགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་ལ་

སོགས་པའི་རིགས་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རི་ལྟ་འབྱུང་པའི་རྟེན་
རྣམས་པར་དབྱེ་བ་བརྗོད་ཅེ་ན། རྟེན་པའི་ཆོས་ཐ་དད་པ་ལ་རྟེན་པའི་ལན་གསུངས་
པ།

རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད། །

ཅེས་བྱ་བའོ། དཔེར་ན་འཇིག་པ་གཅིག་ལས་མངོན་པར་བྱུང་ཅིང་མེ་ལྷེ་
གཅིག་གིས་སོ་བཏང་བའི་རྟེན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་བརྟེན་པ་སྤྲང་ཅི་དང་ལི་ཁར་
ལ་སོགས་པའི་སྣོད་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་
བསྐྱུས་པ་དང་། སྐྱབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཐ་དད་
པ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པ་དང་པོར་གཞག་གོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

རྟེན་དེ་ལས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་གསུངས་པ།

དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཡང་དགོ་ལ་སོགས་པ་
ཡིན། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྟོགས་པ་དང་། །གང་དག་འཇིག་རྟེན་འདས་
འདོད་དང་། །ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་དང་། །གང་དག་འདུས་
བྱས་འདུས་མ་བྱས། །སྒྲོབ་མ་སྐྱུན་མོང་ཆོས་རྣམས་དང་། །གང་དག་
སྐྱབ་པའི་སྐྱུན་མོང་མིན། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །

འདིར་སྐྱབ་པ་པོས་དམིགས་པར་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དེ། སྤྱིར་དགོ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤྲང་བར་བྱ་བའི་མཚན་

ཉིད་དགེ་བ་དང་། སྒོག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་མཆན་ཉིད་མི་
 དགེ་བ་དང་། གོམ་པ་འདོར་བ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་
 ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་པའི་དབྱེ་
 བ་བཞི་ཉིད་ཀྱིས་བརྒྱད་དེ། བསམ་གཏན་དང་ཚད་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་འདིག་
 རྟེན་པའི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་འདིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་
 སོགས་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོ་བྲན་
 པ་ཉི་བར་གཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་
 པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འདུས་བྱས་དང་། རག་ལས་པ་དེ་དག་གི་དེ་
 བཞིན་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་སྒྲོབ་མ་རྣམས་དང་
 ཐུན་མོང་པ་དང་། སྟོབས་བརྩུ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཏེ། རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དམིགས་པར་བྱ་
 བ་རྣམ་པ་བརྩུ་གཅིག་གོ། །

དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་འབྲས་བྱ་ཅིའི་སྤྱིར་ཡིན་ཞེ་ན། ཆེད་དུ་
 བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་གསུངས་ག།

སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། །སྤངས་དང་རྟོགས་དང་
 གསུམ་པོ་ལ། །ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་རང་འབྱུང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་འདི་
 ཤེས་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་

ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྒྲོན་ས་སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་དང་སྡེ་ཆེན་པོ་ཉིད་གྱི་
མཆོག་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་བསྐྱུབ་པར་སེམས་པ་ཆེན་པོ་དང་། ལྷ་བའི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་ཏེ། མཆོན་མ་མེད་པ་སྤོང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་
ཅད་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཡང་དག་པར་མཐུན་པ་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དེ། རང་འབྱུང་
བར་འབྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི་ཆེན་པོ་ཉིད་
རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དོན་དུ་འབྲུག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ད་ནི་རི་ལྷ་བ་སྐྱུབ་པ་རང་གི་དོ་བོ་བཞད་པར་བཞེད་དེ། སྤྱིར་དགེ་བའི་
ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ཞིང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
དུག་གི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ནི་སྐྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལས་དང་པོ་ལ། སྦྱོར་བ་དང་།
མཐོང་བ་དང་། བསྐྱོམ་པའི་ལས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་གོ་ཆ་
དང་། འབྲུག་པ་དང་། ཆོགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་རེ་ཞིག་བསམ་
པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཉིད་བདག་ཉིད་གོ་ཆའི་སྐྱུབ་པ་གསུངས་པ།

དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་ལ་སོགས། །རྣམ་པ་དུག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ཡིས། །གོ་
ཆའི་སྐྱུབ་པ་གང་ཡིན་ཏེ། །དུག་ཆོན་དུག་གིས་གང་ཡིན་བཞད། །

ཅས་བྱ་བའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་པ་ན་འབྲས་བུ་སེམས་
ཅན་ལ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིན་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། ཐེག་པ་དམན་པ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཆོས་ཐབ་མོ་ལ་མི་སྐྱག་པ་ལ་
སོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཟོད་པ་དང་། མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པས་སྦྱོར་བ་ཉིད་ཀྱིས་
བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་བསྡོམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་

བསམ་གཏན་དང་། སྤྱིན་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་གསུམ་དུ་མི་དམིགས་
བའི་བདག་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་
སྤང་བ་དང་། བཟོད་པ་སྒྲོམ་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་ཚུལ་པ་དང་། བསམ་གཏན་ལ་
སྒྲོམས་པར་འཛོག་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་རེ་རེ་ཞིང་སོ་སོར་རྣམས་པ་དུག་དུག་ཏུ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་
རྣམས་དུག་ཚན་དུག་གིས་རིགས་མཐུན་པ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་ཏུ་བསྐྱུས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚོན་ཆ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པར་བྱ་
བའི་བྱིར་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་རྣམས་པ་དུག་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་གོ་བགོས་ནས་འཇུག་པར་བྱ་དགོས་པས་དེའི་རྗེས་ལ་སྦྱོར་བའི་
བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་རང་བཞིན་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་གསུངས་པ།

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྤྱིན་སོགས་དང་། །ལམ་དང་བྱམས་ལ་
སོགས་པ་དང་། །དམིགས་པ་མེད་དང་ལྡན་པ་དང་། །འཁོར་གསུམ་
རྣམས་པར་དག་པ་དང་། །ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཛོན་ཤེས་དུག །རྣམ་ཀུན་
མཐུན་པའི་ཚུལ་ལ་ནི། །འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་ཐེག་ཆེན་ལ། །འཛོག་པ་
ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་བསྐྱར་བར་བྱེད་པ་བསམ་
གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། །ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་
ཀྱིས་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སྦྱོད་པ་དང་། །ལེགས་པར་
བསགས་པས་ཐོབ་པ་མཐོང་བ་དང་། །བསྒྲོམ་པ་དང་། །བྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། །དེར་

མ་ཚུད་པ་ལ་བྱམས་པ་དང་། སྙིང་རྩེ་དང་དགའ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་ཆད་མེད་པ་
དང་། དེས་སྤང་བར་བྱ་བ་མངོན་པར་ཆགས་པ་འགོག་པ་མི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་
པ་དང་། རི་ལྟར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་
དག་པ་དང་། ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་སྐྱབ་པ་དང་། གཞན་
དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱུག་སྐྱེད་པ་དང་། དེ་
དག་དང་ལྡན་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་དག་ཏུ་སྟོོས་པས་འཇུག་
པ་སྟེ། ཡུལ་དེ་དག་ལ་སྦྱོར་བ་ཉི་བར་གནས་པའི་མཆོད་ཉིད་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉི་
བར་བསྒྲོག་པའི་སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མཐའ་དག་གཞོན་ཅིང་འརྩེག་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་ཡིན་པས་འཇུག་པའི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པ་དགུའོ། །

དེ་ལྟར་འཇུག་པས་ཞུགས་པར་གྱུར་པ་ན་ཆོག་གས་ཡང་དག་པར་འབྱུབ་པ་
མ་ཞུམ་ཁིང་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པའི་བཙུན་འབྱུས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་གསུངས་པ།

བཙུན་དང་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་བྱུག །ཞི་གནས་སྐྱག་མཐོང་བཅས་པ་
དང་། །རྒྱུད་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གང་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་
ཡིན་དང་། །ཡེ་ཤེས་དང་ནི་བསོད་ནམས་དང་། །ལམ་དང་གཞུངས་
དང་ས་བཅུ་དང་། །གཉིན་པོའི་ཆོག་གས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡི། །རིམ་བཤིན་
པར་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །སེམས་ཅན་སྐྱག་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ལ་པན་པར་བྱེད་པ་སྙིང་
རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། འཁོར་ལོས་སྦྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་གྱི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་
པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་བྱུག་སྐྱབ་པ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་ལ་སེམས་ཅི་གཅིག་ཏུ་གནས་

བ་ཞི་གནས་དང་། གང་གི་དོན་དུ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པར་གནས་པ་ཉིད་མི་
དམིགས་པ་ལྷག་མཐོང་དང་། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཐར་མི་གནས་པ་བྱུང་
དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་དང་། དགོ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་
བསྐྱོ་བས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་།

སྟོང་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་མཁས་པ་ཡེ་ཤེས་དང་། ཉིང་རེ་
འཛིན་དུ་མས་རྣམ་པར་བརྟེན་པའི་བསོད་ནམས་དང་། བགྲོད་པར་བྱ་བ་ལ་མཛོན་
པར་ཞུགས་པ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་དང་། ལེགས་པའི་ལམ་ལས་མི་
ཉམས་པར་འཛིན་པ་བསོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུངས་དང་། དཔག་དུ་མེད་པའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་ཉེན་དུ་གྱུར་པ་ས་བཅུ་དང་། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་སྤང་བྱ་རབ་དུ་
འཇིལ་བ་གཉེན་པོའི་ཆོགས་རྣམས་ཏེ། མི་མ་སྤུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱུང་རྣམ་པར་
གཞོམ་པའི་ཕྱིར་རང་གི་སྡེ་རབ་དུ་སྐྱབ་པ་མི་དམིགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་དོན་མཐའ་དག་སྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་རྣམ་པ་བཅུ་
བདུན་ནོ། །དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཉི་ཤུའི་བྲེ་བྲག་གིས་ཉི་ཤུ་སྟེ།
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ནང་གི་ཆོས་ཀྱིས་དབེན་པས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཕྱི་
ངོལ་ཀྱིས་དབེན་པས་གཉིས་ཀས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།

སྟོང་པའི་དངོས་པོས་དབེན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཕྱོགས་
ཀྱིས་དབེན་པས་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ལྷ་རྒྱལ་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཀྱིས་
དབེན་པས་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པས་དབེན་པས་འདུས་
བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་དབེན་པས་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་

དང་། འཁོར་བ་དང་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པའི་ཆ་གཉིས་ཀྱིས་དབེན་པས་མཐའ་
ལས་འདས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། འཁོར་བའི་སྒྲོན་དང་བྱི་མས་དབེན་པས་ཐོག་མ་
དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་།

རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཉིད་རྣམ་པར་སྤངས་པ་མེད་པས་དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་བ་
ཉིད་དང་། རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པས་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་དང་།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་
བ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་དབེན་པས་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་དབེན་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། འདས་པ་ལ་སོགས་
པས་དབེན་པས་མི་དམིགས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབེན་པས་
དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ལྡན་པ་མ་ཡིན་པས་དབེན་པས་
དངོས་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་།

ནམ་མཁའ་དབེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཐམས་
ཅད་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་དབེན་པས་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཆོས་གཞན་
ཀྱི་ངོ་བོས་དབེན་པས་གཞན་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །སའི་ཆོག་ལ་
ཆོས་གང་དག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་མངོན་པར་ཐོབ་ཅིང་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་
བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ལ་སུ་བཅད་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གསུམ་གསུངས་པ་ལས་རེ་ཞིག་
སྟོན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གཙོ་རྒྱུ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་དང་པོ་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་
གསུངས་པ།

ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་བཟུ་ཡིས། །ས་ནི་དང་པོ་ཐོབ་འབྱུར་
 ཏེ། །བསམ་དང་ཕན་པའི་དངོས་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
 སེམས་མཉམ་ཉིད། །གཏོང་དང་བཤེས་གཉེན་སྒྲོན་པ་དང་། །དམ་
 ཆོས་དམིགས་པ་ཆོལ་བ་དང་། །རྟག་ཏུ་ངེས་འབྱུང་སེམས་ཉིད་
 དང་། །སངས་རྒྱས་སྐུར་འདོད་དགའ་བ་དང་། །ཆོས་སྒྲོན་པ་དང་
 བདེན་པ་ཡི། །ཆོག་ནི་བཟུ་བ་ཡིན་པར་འདོད། །འདི་དག་རང་བཞིན་
 མི་དམིགས་པས། །ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུ་གྲུ་མེད་ཅིང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
 དང་ལྡན་པའི་བསམ་པ་ཉིད་དང་། །རང་དང་གཞན་གྱི་དགོས་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་
 ཞིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕན་པ་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པར་བྱམས་ཤིང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྒྲིན་པར་
 འདོད་པས་ཆད་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། །བདོག་པ་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་གཏོང་ཞིང་འཁོར་གསུམ་དུ་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དང་། །ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་བསྐྱལ་ཞིང་འཛོག་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྐྱེན་ཅིང་
 ཆུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མགྲུ་བར་བྱེད་པ་དང་། །ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་
 དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཆོལ་ཞིང་ཐེག་པ་དམན་པར་ལྟང་བར་མི་བྱེད་པ་
 དང་། །བྱིམ་གནས་པ་ན་མངོན་པར་མི་དགའ་ཞིང་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་རབ་ཏུ་
 འབྱུང་བ་དང་། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱབ་པར་འདོད་ཅིང་སངས་རྒྱས་མཐོང་བ་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པ་དང་མི་འབྲལ་བ་དང་།

ཐོག་མ་དང་བར་དང་ཐ་མར་དགེ་བ་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་ཅིང་རྒྱལ་མེད་པ་
དང་། རི་སྐད་སྤྲུམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་མི་བསྐྱུ་བ་བདེན་པའི་ཆོག་དང་ལྡན་པ་
སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་གི་དམིགས་པའི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཆན་
ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བ་ཁོ་ནས་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་ཅིང་རྫོགས་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གཙོ་བོ་རྒྱུར་
པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་གཉིས་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བ་གསུངས་པ།

ཚུལ་ཁྲིམས་བྱས་པ་གཙོ་བོ་དང་བཅོཅ། །རབ་ཏུ་དགའ་དང་སྟོང་བཅེ་
ཆེ། །བཀྱར་སྟེ་སྒྲ་མ་ལ་གྲུས་ཉན། །བརྒྱད་པ་སྦྱིན་ལ་སོགས་ལ་
བཙོན། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །ཉེས་པ་སྒྲིད་པ་ལས་ཡང་དག་པར་ལྟོག་ཅིང་སྒྲ་ན་མེད་པའི་
བྱང་ཚུབ་ཀྱི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་སྒྲིང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། གཞན་
ཀྱིས་པན་བཏགས་ཀྱི་པའི་བྱིན་ཚུང་དུ་ཡང་གཙོ་ཞིང་འཁོར་བ་རི་སྟོན་པར་དོན་
ཆེན་པོས་ལན་ལྟོན་པ་དང་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་བཅོཅ་ཅིང་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མ་སྐྱེས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མ་བྲལ་བ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་བསྐྱུ་བ་པ་ལ་
འགྲོད་པ་མེད་ཅིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་འགྲོད་པར་སྒྲོ་བས་
རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་ཤིང་རེ་རེའི་ཕྱིར་ཡང་དཔྱལ་
བར་གནས་པས་མི་སྒྲི་བ་སྟོང་བཅེ་བ་ཆེན་པོ་དང་། ལུས་ཅན་མ་ལུས་པ་ལ་
དགའ་བ་བྱེད་ཅིང་དམ་པ་རྣམས་ལ་བཀྱར་སྟེ་དང་རིམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་འཛོག་ཅིང་དེས་བསྟན་པ་མངོན་པར་བསྐྱུ་བ་

བ་དང་།

གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྩོན་པས་ལས་གཞན་མི་བྱེད་ཅིང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་
པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱལ་སྒྲུབ་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྒྲོ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བརྒྱད་སྔ་
མ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བྱས་པའི་བྱད་པར་གྱིས་ས་གཉིས་པ་བྲི་མ་མེད་པ་
འཛོལ་ཅིང་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བཟོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་གཙོར་གྱུར་པ་ཉིད་གྱིས་ས་གསུམ་པའི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་གསུངས་ག།

ཐོས་པས་མི་ངོམས་ཉིད་དང་ནི། །ཟང་ཟིང་མེད་པར་ཆོས་སྦྱིན་
དང་། །སངས་རྒྱས་ཞིང་ཀུན་སྦྱང་བ་དང་། །འཁོར་བས་ཡོངས་སུ་
མི་སྦྱོང་དང་། །ངོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་ཅེས་བྲུ་ག། །ཆོམ་མེད་བདག་ཉིད་དེ་
ནམ་ལྔ། །

ཞེས་བྲུ་བའོ། །དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པ་ནམས་གྱིས་ཆོག་མི་ཤེས་ཤིང་
སངས་རྒྱས་ནམས་གྱིས་ཏེ། བློགས་བཅུ་དག་ཏུ་གང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་
གཟུང་བར་སེམས་པ་དང་། རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་ལྟ་བུས་དམ་པའི་ཆོས་རབ་
ཏུ་སྒྲོན་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཉིད་ལ་ཡང་རེ་བ་མི་བྱེད་པ་དང་། རྗེས་སུ་
མ་ཐུན་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་སྒྲུབ་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྣོད་དང་བཅུད་ཀུན་ཏུ་
སྦྱང་བ་དང་། བན་བཏགས་པ་ལ་གཞོད་པའི་ལན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་ཡིད་
ཡོངས་སུ་མི་སྦྱོ་ཞིང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་བཟོད་པ་དང་། རང་དང་གཞན་ལ་
ལྟོས་ནས་མི་དགོ་བའི་ཆོས་མི་བྱེད་ཅིང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སེམས་སྦྱང་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ལྔས་ཆོམ་པར་མི་བྱེད་ཅིང་སྔ་མ་ལྟར་ཡོངས་

སྤྱུངས་པས་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་རྟོགས་ཤིང་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བཙུན་འབྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གཙོར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་
བཞི་པའི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་གསུངས་པ།

ནགས་གནས་འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་དང་། །སྤྱུངས་པ་ཡང་དག་སྟོམ་
བརྟེན་དང་། །བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་དང་། །འདོད་པ་རྣམས་ལ་
སྟོད་པ་དང་། །སྤྱང་ན་འདས་དང་བདོག་ཀྱན་གཏོང་། །མི་ལྷུ་པ་དང་
ལྟ་བ་མེད། །

ཅེས་བྱ་བའོ། །དགོན་པར་གནས་ཤིང་ཐེག་པ་དམན་པའི་ཀྱན་ཏུ་སྤྱོད་པས་
དཔེན་པར་གནས་པ་དང་། རྟེན་པ་མ་རྟེན་པ་ལ་མངོན་པར་འདོད་པ་མེད་ཅིང་རང་
གི་དོན་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་མི་ཆོལ་བ་དང་། རྟེན་པ་ཐོབ་པས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་མེད་
ཅིང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཐོབ་ཅིང་དེས་སྟོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཡང་
དག་པར་སྟོམ་པའི་རྟེན་བསོད་སྟོམས་པ་ཉིད་དང་། ལྟན་གཅིག་པ་ལ་སོགས་པ་
སྤྱུངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཞིང་ཆོས་ཐབ་མོ་ལ་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་དང་
བཅས་པ་དང་། གང་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟོག་ལ་སོགས་པའི་བྱིར་ཡང་
ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་ཞིང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡང་དག་པར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་
དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བས་སྟོད་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་མི་
དམིགས་པའི་སྟོན་ས་འདོད་པའི་སེམས་མི་སྤྱོད་པ་དང་། གདུལ་བྱ་དང་འཆ་ལ་
པར་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་གཞོལ་ཞིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་ཉེ་བར་མི་འདྲིན་ཅིང་

ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་།

དགེ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་སེམས་ཁུམ་བ་མེད་ཅིང་ཡུལ་དག་ལ་ཉེ་བར་མི་གནས་
བ་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཆགས་པས་ལྟ་བ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱེད་
བ་མེད་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་ཆོས་བརྩས་སྲ་མ་ལྟར་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པས་ས་བཞི་བ་
འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་གཞོན་ཅིང་རྫོགས་པར་བྱེད་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བསམ་
གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་ས་ལྔ་པའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་
བ་གསུངས་པ།

འབྲིས་དང་བྲིས་ལ་འཁྲན་བ་དང་། །འདུ་འཛིན་གྱུར་པའི་གནས་དང་
ནི། །བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་བརྟམས་བ་དང་། །མི་དགའི་ལས་ཀྱི་ལམ་
བརྩ་དང་། །རྫོམ་བས་ཁེངས་དང་བྱིན་ཅི་ལོག། །རྫོང་ན་དང་ནི་ཉོན་
མོངས་བཟོད། །བརྩ་པོ་འདི་ནི་རྣམ་སྤངས་ན། །ས་ལྔ་པ་ནི་ཡང་དག་
འཕྲོག། །

ཅེས་བྲ་བའོ། །རྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་དགེ་སྦྱོང་མ་ལ་སོགས་བ་དང་
འབྲིས་བར་མི་བྱེད་ཅིང་བརྟམས་ཏེ་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་ལེན་བ་དང་། གཞན་ལ་དད་པ་
ཅན་གྱི་བྲིས་ཉེ་བར་སྟོན་པར་མི་བྱེད་ཅིང་སྦྱིན་བདག་ལས་རྟེན་བ་ཐོབ་པ་ལ་སྤག་
དོག་མི་བྱེད་བ་དང་། གྲོང་བྲེང་ལ་སོགས་པར་འདུ་འཛིན་རྣམ་བར་མི་གཡེང་
ཞིང་གང་དུ་ཐེག་པ་དམན་པའི་གཏན་དང་སེམས་འབྱུང་བར་མི་གནས་བ་དང་
བདག་ཉིད་བསྐྱགས་པ་མི་བརྟོད་ཅིང་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་མཐོང་བ་དང་།
གཞན་ལ་སྟོད་པ་སྟོང་ཞིང་བྱིའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་བ་དང་། མི་དགེ་

བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་སྟོང་ཞིང་དགེ་བ་བཅུ་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པ་དང་།
ཐོས་པ་དང་ཚུལ་བློམས་ལ་སོགས་པས་ར་རྒྱལ་དུ་མི་བྱེད་ཅིང་ལྷག་པར་རྫོམ་
བའི་ཆོས་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་དང་།

དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་བསྐྱོག་པའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟོང་ཞིང་དངོས་པོར་
དམིགས་པ་འདོར་བ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བའི་བྱད་པར་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་ཐེ་
ཆོས་དང་ཡིད་གཉིས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོགས་
པར་མི་བྱེད་ཅིང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་སྟེ། དེ་
ལྟ་བུའི་ཆོས་བཅུས་སྔ་མ་ལྟར་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པས་ས་ལྔ་བ་སྦྱང་དགའ་བ་
གཞོན་ཅིང་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་
པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བླག་པའི་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་གསུངས་པ།

སྦྱིན་དང་ཚུལ་བློམས་བཟོད་བཙོན་འགྲུས། །བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་
ཡོངས་རྫོགས་པས། །སྟོབ་མ་དང་ནི་བསེ་རུ་ལ། །དགའ་དང་སྐྱག་
པའི་སེམས་སྦངས་དང་། །བསྦངས་ན་མི་ཁྱམ་བདོག་པ་ཀུན། །བཏང་
ཡང་མི་དགའ་མེད་པ་དང་། །དབུལ་ཡང་སྟོང་བ་མི་སྟོང་བས། །ས་ནི་
བླག་པ་ཡང་དག་འཛོལ། །

ཅས་བྱ་བའོ། །སྒར་རི་ལྟར་བཞད་པའི་སྦྱིན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་བར་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་བླག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་པ་
ཉིད་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་མངོན་པ་
དགའ་བ་མི་སྦྱེད་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དམིགས་པར་བྱ་བས་དབེན་པའི་དོན་ལ་སྐྱག་

པར་མི་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་མར་སྒྲོང་བ་པོའི་སྐྱེ་བོས་འགའ་ཞིག་བསྐྱངས་ནས་
 སེར་སྐྱས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཁྱུ་པ་མེད་པ་དང་། བར་དུ་བདོག་པ་ཐམས་
 ཅད་ངང་གིས་གཏོང་བར་ཁྱུ་པ་ཉེ་མི་དགའ་བ་མེད་པ་དང་། མཐར་བཏང་བས་
 བཞེན་པར་གྱུར་དུ་ཟིན་ཡང་སྒྲོབ་པ་པོའི་སྐྱེ་བོ་ཐོབ་པ་མེད་པར་དོར་བ་སྒྲོང་
 བ་ཉིད་དེ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲ་མ་ལྟར་ཡོངས་སུ་སྐྱངས་པས་ས་
 དུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཐོབ་ཅིང་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་དུ་
 ཐབས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་གཙོར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སུ་
 སྒྲོང་བ་གསུངས་པ།

བདག་དང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་དང་། སློག་དང་གང་ཟག་ཆད་རྟག་
 དང་། །མཚན་མ་རྒྱ་དང་སྤང་བོ་དང་། །ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དག་
 དང་ནི། །ཁམས་གསུམ་པ་ལ་གནས་དང་ཆགས། །སེམས་ནི་ཀྱན་དུ་
 ཁྱུ་པ་དང་། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ། །དེར་ལྟ་བ་
 ཡི་མངོན་ཞེན་དང་། །སྒྲོང་བ་ཉིད་ལ་རྩྱེད་པ་དང་། །དེ་དང་འགལ་བའི་
 ཉེས་པ་ནི། །ཉི་ཤུ་གང་ལ་རྣམ་ཆད་པ། །དེ་ཡིས་ས་ནི་བདུན་པ་
 འཕྲོག། །

ཅེས་བྲ་བའོ། །ངའོ་ཞེས་བྱེད་པ་པོའི་གཞིར་གྱུར་པ་བདག་དང་། འཕྲོ་ཞིང་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སེམས་ཅན་དང་། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རིགས་རྫོགས་པ་སློག་དང་།
 འཕྲོ་བར་ཡང་དང་ཡང་དུ་གནས་པའི་རྟེན་གང་ཟག་དང་། མངོན་པར་བྱང་བའི་
 རྒྱན་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཆད་པ་དང་། རང་བཞིན་གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་

འགྱུར་བ་རྟག་པར་འཛིན་པ་དང་། འཁོར་བ་དང་སྤངས་པ་ལ་དོར་
བར་བྱ་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་སྤྱུ་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། རིགས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་
གྱུར་པའི་རྒྱུར་འཛིན་པ་དང་། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་སྤང་པོ་ཉིད་དུ་བདེན་
པར་འཛིན་པ་དང་།

རྒྱུ་རྟེན་ཁམས་དག་ཏུ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། རྒྱུ་ཀྱི་བྱུང་པར་ཕྱི་
སྤྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱན་
ཏུ་རྟེན་པ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཁམས་གསུམ་པ་ལ་གནས་པ་དང་། དེ་ལ་སྤང་
བ་དང་དོར་བར་ཡོངས་སྤྱུ་འཛིན་པ་ཆགས་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
ཉིད་མི་ཐོབ་པར་འཛིན་པ་སེམས་ཀྱན་ཏུ་ལྷུ་མ་བ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་བཞིན་
གཤེགས་པར་ལྟ་བ་དང་། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་རྫོད་པར་བྱེད་པ་དམ་
པའི་ཆོས་སྤྱུ་ལྟ་བ་དང་། རྒྱུས་བྱ་བྱང་བཞི་པོ་དགོ་འདུན་དུ་ལྟ་བ་དང་། ཚུ་ལ་
ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཉིད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་སྤྱུ་ལྟ་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
སྤྱང་བ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་རྩྱེད་པ་དང་། དངོས་པོར་ཡོངས་སྤྱུ་འཛིན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་དེ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་སྟེ། སྤང་བར་བྱ་བ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ཡང་དག་པར་
སྤངས་ཏེ། སྤྱི་མ་ལྟར་ཡོངས་སྤྱུ་སྤངས་པས་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་ཐོབ་ཅིང་
རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་སྤྱང་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་གང་དག་ཅིག་
ཡིན་ཞེ་ན། གངས་ཇི་ལྟ་བས་གཉེན་པོ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ།

རྣམ་ཐར་སྒྲོག་གསུམ་ཤེས་པ་དང་། །འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་
དང་། །སྤྱིང་རྩེ་དང་ནི་རྣོ་མ་མེད་དང་། །ཆོས་མཉམ་ཉིད་དང་ཚུ་ལ་

གཅིག་ཤེས། །མི་སྤྱེ་བ་དང་བཟོད་ཤེས་དང་། །ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་
གཅིག་ཏུ་སྟོན། །རྟོག་པ་ཀུན་ཏུ་འཛོམས་པ་དང་། །འདུ་ཤེས་སྣ་དང་
ཉོན་མོངས་སྤོང་། །ཞི་གནས་ངེས་པར་སེམས་པ་དང་། །ལྷག་མཐོང་
ལ་ནི་མཁས་པ་དང་། །སེམས་དུལ་བ་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །ཐོགས་པ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། །ཆགས་པའི་ས་མིན་གང་འདོད་པར། །ཞིང་
གཞན་དུ་ནི་མཉམ་འགྲོ་དང་། །ཀུན་ཏུ་བདག་གི་ངོ་བོ་ནི། །སྟོན་པ་
ཉིད་དང་ཉི་ཤུའོ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་རང་དབང་དུ་བྱེད་པར་གྱུར་པའི་བདག་
གིས་དབེན་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོས་དབེན་པ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་
སྒོ་སྟངས་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་ཏེ། རྒྱས་རྣམ་པར་དབེན་པ་མཆོན་མ་མེད་
པ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དབེན་པ་སྟོན་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་དང་།
ལེན་པ་པོ་དང་སྦྱིན་པ་པོ་དང་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པ་དང་།
སྤྱེ་བོ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པ་ལ་རང་དང་མཚུངས་པའི་སྦྱིང་བཅེ་བ་དང་། དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་མ་སྤྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པ་མེད་པའི་རྣོ་མ་པ་མེད་པ་དང་།
འཁོར་བ་དང་ལྷ་དང་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མཉམ་པ་
ཉིད་དང་། ཐེག་པ་ཐ་དད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་རྟོགས་པ་དང་། གདོད་མ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་
མི་སྤྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་།

སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མི་སྤྱག་པའི་བཟོད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་

ཐམས་ཅད་ལ་ཐབས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཆོས་བསྟན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་གཟུང་བ་
དང་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོན་པ་དང་། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་
མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པ་དང་། མཆོན་མར་འཛིན་པ་
ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྤྲོད་ཁིང་འཛིག་ཆོག་པ་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བ་ལྟ་འདོར་བ་
དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སེལ་བ་དང་།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་དང་། ཤེས་རབ་ཕྱན་
སྒུལ་ཆོག་པ་དང་ལྟན་པས་ལྷག་མཐོང་ལ་མཁས་པ་དང་། འགོག་པ་དང་ལམ་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཤེས་པས་སེམས་དུལ་བ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐོགས་
པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རྟེན་དང་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་ཆགས་
པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་། རི་ལྟར་འདོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁིང་གཞན་དུ་ཅིག་
ཅར་མཉམ་དུ་འགོ་ཁིང་ཆོས་སྒྲོན་པ་དང་། གདུལ་བྱ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་
བདག་གི་ལུས་རབ་ཏུ་བསྟན་ནས་དོན་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲོད་པ་ཉིད་དང་འགལ་
པའི་གཉེན་སོར་གྱུར་པ་སྟེ། མི་དམིགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱིས་ཉི་ཤུ་ཉིད་
དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲོན་ལམ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་གཙོར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་
བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་བ་གསུངས་པ།

སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཤེས་པ་དང་། །མངོན་པར་ཤེས་པས་ཅེ་བ་
དང་། །སངས་རྒྱས་ཁིང་བཟང་བསྐྱབ་པ་དང་། །ཡོངས་སུ་བརྟག་
སྤྲོད་སངས་རྒྱས་བསྟེན། །དབང་པོ་ཤེས་དང་རྒྱལ་བ་ཡི། །ཁིང་སྤྲོད་
སྒྲུ་མ་ལྟར་གནས་དང་། །བསམས་བཞིན་སྤྲོད་པ་ལེན་པ་དང་། །ལས་

ནི་ཆམ་པ་འདི་བརྒྱད་པ་ཤད། །

ཅེས་བྲ་བའོ། །སེམས་གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རི་ལྟ་
 བ་བཞིན་ཤེས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་
 པས་ཆམ་པར་ཅེ་ཞིང་དེ་དག་གི་འདུ་ཤེས་མི་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་
 རྟེན་གསེར་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་ཡོངས་སུ་སྦྱར་བའི་འབྱོར་པ་དཔག་ཏུ་མེད་
 པའི་སྤྱོད་པ་གཏོང་ཡང་དེས་རྫོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་པན་
 གདགས་པའི་བྱིར་ཆམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པས་སངས་
 རྒྱལ་བསྟན་ཅིང་ཆོས་ལ་བསྟན་བཀུར་བ་དང་། ལྷའི་མིག་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་ཅིང་
 སྟོབས་བཅུ་ལ་གནས་པས། སེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཤེས་
 པ་དང་། རྒྱལ་བའི་ཞིང་རྟེན་པ་མི་དཔ་བ་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤོང་
 ཞིང་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རྗེས་སུ་དག་པ་བྱེད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱ་མ་ལྟ་
 བྱར་གནས་ཤིང་དེ་དག་གི་དོན་བྲ་བ་ཐམས་ཅད་སྦྱབ་ཀྱང་ཡིད་ཉེ་བར་མི་སྤྱོར་བ་
 དང་། རྫོ་སྤོན་དུ་བཏང་ནས་རང་དབང་དུ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤོན་པར་འགྱུར་
 པའི་ལུས་འཛིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ལས་ཆམ་པ་བརྒྱད་སྟེ་མ་ལྟར་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་
 པས་ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་འཐོབ་ཅིང་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་
 ཏུ་སྟོབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་ས་དགུ་པའི་ཡོངས་སུ་
 སྤོང་བ་གསུངས་པ།

སྤོན་ལམ་དག་ནི་མཐའ་ཡས་དང་། །ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཤེས་
 དང་། །སྟོབས་པ་ཚུ་བོ་ལྟ་བུ་དང་། །མངལ་དུ་འཇུག་པ་མཆོག་དང་།

ནི། རིགས་དང་རུས་དང་ཆོ་འབྲང་དང་། འཁོར་དང་སྐྱེ་བ་དག་དང་
ནི། འཇིག་རྟེན་གྲང་ཆུབ་ཤིང་རྣམས་དང་། འཕྱོད་ཏུན་སྒྲུབ་
ཆོག་པ་ཡིན། །

ཞེས་བྲ་བའོ། །པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམས་ལེགས་པར་རྫོགས་པས་རི་ལྟར་
བསམས་པ་འབྲུག་པའི་སྒྲོན་ལམ་མཐའ་ཡས་པ་དང་། ཇེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་
དག་པར་རིག་པས་ལྟ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱད་ཤེས་པ་དང་།
ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པས་སྟོབས་པ་བཀོད་པའི་ཆུ་
བོ་ལྟར་ཟད་མི་ཤེས་པ་དང་། ཐབས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་མངལ་དུ་འཕྲུག་པའམ་རྩལ་
ཏེ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་དང་། ཉི་མ་ལ་སོགས་པའི་རུས་
དང་། ས་དང་མའི་བདུན་བརྒྱད་ལེགས་པར་འབྲེལ་པའི་ཆོ་འབྲང་དང་། རང་དབང་
བ་དང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ལ་གཞག་པའི་འཁོར་དང་། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པས་
མངོན་པར་བསྟོད་ཅིང་ས་གཡོ་བ་དང་འོད་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་
བ་དང་། སངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་ཞིང་མཆོད་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་
པས་རབ་ཏུ་ཇེས་པར་འབྲུང་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོག་པ་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱུ་བའི་
ཤིང་ཨ་ཁུ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ལ་སྐྱེ་བའི་ཉེ་འཁོར་རྒྱ་བ་དང་།
སྟོབས་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏུན་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ།

དེ་ལྟར་བྱའི་ཆོས་བཅུ་གཉིས་སྤྲུལ་ལྟར་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་པའི་བྱེད་པར་གྱིས་
ས་དབྱུ་བ་ལེགས་པའི་སྒྲོ་བློས་ཐོབ་ཅིང་རྫོགས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་

རྒྱུའི་ས་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བསྟན་ནས། ད་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་གཙོར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་སྒྲོན་ས་འབྲས་བུའི་ས་ཉིད་ཏུ་
ས་བརྩ་པའི་མཆན་ཉིད་གསུངས་པ།

ས་དགུ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །གང་གིས་སངས་རྒྱས་སར་གནས་
པ། །དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས། །བརྩ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
བྱ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོའི་རིགས་ཀྱི་ས་དང་། འབྲས་བུ་
དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་བརྒྱད་པ་དང་། རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པས་བདེན་པ་མཐོང་བའི་ས་
དང་། ལན་ཅིག་བྱིར་འོང་བ་ཉོན་མོངས་པ་བསྐྱབས་པའི་ས་དང་། བྱིར་མི་འོང་བ་
འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་དང་། དག་བཙོམ་པ་ཁམས་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པས་བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས་དང་། འབྲས་བུ་བྱི་མ་གསུམ་ལ་
ཞུགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་། རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་སུམ་ཏུ་བྱས་པས་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། རི་སྐད་བཤད་པའི་ས་རྣམ་པ་དགུ་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
རྒྱུར་གྱུར་པ་གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ལྟར་ས་དགུ་འདས་ནས་ས་བརྩ་བ་ལ་ནི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གནས་པ་ཡིན་པས་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ས་བརྩ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

དེའི་བྱིར་རྒྱུའི་ས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལུལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཉིད་
ཀྱིས་འབྲས་བུའི་ས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དགོངས་ཏེ། འདིར་
ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བརྩ་བ་གཞན་ནི་མ་གསུངས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་བར་སྐབས་ཀྱི་

ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་གཉེན་པོའི་ཆོག་ས་གང་ཡིན་པ་གསུངས་པ།

མཐོང་དང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་དག་ལ། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་
རྟོག་རྣམས། །ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་
ཅེས་བྲ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །མཐོང་བ་དང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་དག་གིས་སོ་སོར་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་དང་གཉེན་པོའི་རྟོན་ཅན་གྱི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་
དང་། གང་ཟག་རྩལ་དང་སྐྱེས་བྱ་བཏགས་པར་ཡོད་པས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་གཉིས་གོ་རིམས་ལྟར་དངོས་པོ་དང་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་གིས་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད་སྟོང་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཆོག་ས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་དབྱུང་ལེགས་པར་བསགས་ནས་ངེས་པར་
འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོག་མི་ཤེས་པའི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་བདག་
ཉིད་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་གསུངས་པ།

ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་དང་འབད་མེད་
དང་། །མཐའ་ལས་འདས་པ་ངེས་འབྱུང་དང་། །ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་
ངེས་འབྱུང་དང་། །རྣམ་ཀུན་མཐུན་ཉིད་ངེས་འབྱུང་དང་། །ལམ་གྱི་
ཡུལ་ཅན་ངེས་འབྱུང་སྟེ། །རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་འདི། །ངེས་
འབྱུང་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་བྲ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །སེམས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། །ཤེས་རབ་

ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཉམ་པ་དང་། སྒྲིང་རྗེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
ཁྱད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཟུང་དུ་འབྱུག་པ་མཆོན་མ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་
ལྟན་གྱིས་བྱུབ་པ་དང་། དེ་ཉིད་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིད་ལས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པ་དང་
མི་རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། དེའི་ཁྱད་
པར་གྱི་ལམ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། སྤང་བར་བྱ་
བའི་ཡུལ་ལས་ངེས་པར་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་འབྲས་བྱའི་མཆོག་ཉིད་དུ་ངེས་
པར་འབྱུང་བའི་སྐབས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་
ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་
མའི་སྒྲུབ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་དང་པོའི་འགྲེལ་བའོ། །

སྐབས་གཉིས་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་སྒྲེང་བ།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་རག་
ལས་པས་དེ་འཆད་པར་མཛད་པ་ན་དང་པོར་ལམ་ཤེས་པའི་རྟོན་གྱིད་པ་དང་
བཅས་པ་གསུངས་པ།

ལྷ་རྣམས་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འོད་གྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་
དང་། །ཡུལ་ངེས་པ་དང་བྱུང་བ་དང་། རང་བཞིན་དང་ནི་དེ་ཡི་
ལས། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་དག་
གིས་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་དོ་ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་དེ་དག་ལ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་སྐྱེ་བར་རུང་བར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་བས་རྟོན་གྱིས་བྱད་པར་
འཕགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཅན་གྱིས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲིང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་།
ཅིག་ཤོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མཐར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པས་མཐའ་དག་ལ་བྱུང་བའི་རིགས་དང་། འཁོར་བ་རྗེས་སྤྱོད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་གྱིད་པར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་རྟོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལ་

མཁས་པས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་
མ་བསྐྱས་པ་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ལས་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། རི་ལྟ་བུའི་ཤེས་
པར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ཞིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པ་གསུངས་པ།

ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་
གི། །རྣམ་པ་མི་དམིགས་སྒྲོ་ནས་ནི། །ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་
བྱ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་སྤྱི་ཞིང་འཛིག་པའི་ཆོས་
ཅན་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མི་ཉག་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱིས་
འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་པོའི་
དོན་གཞན་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་མེད་པ་དང་། རོ་བོར་གྱུར་པའི་མཆན་མ་
མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞི་བའི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལ་ཆོར་བ་
ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་སྤྱི་བའི་རྒྱུའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནད་ལྟ་བུ་དང་། འབྲས་
བུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀུན་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་ལྟ་བུ་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། ཆོར་བ་
བཟོད་པར་དཀའ་བ་སྤྱི་བའི་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཟུག་རྩ་ལྟ་བུར་རབ་ཏུ་སྤྱི་བ་
དང་། འཛིགས་པ་མང་པོ་བརྒྱད་མར་འབྱུང་བས་རབ་ཏུ་འཛོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
སྤིག་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་བཞིའོ། །

སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་བྱིར་གྲོལ་བ་གཞོད་པར་

འཁྱུགས་པས་པ་རོལ་དག་ལྟ་བུ་དང་། གཞོད་པས་འཛིགས་ཤིང་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་
རུང་བས་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ་ཡིད་འབྱུང་བ་དག་གི་མཆན་ཉིད་གཉིས་དང་།
རང་གི་ངོ་བོ་བརྟན་པར་མི་གནས་པས་གཡོ་བ་དང་།

རྒྱ་མེད་པར་རང་གིས་འཛིག་པས་རབ་ཏུ་འཛིག་པ་སྟེ་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བར་བྱ་བ་གཉིས་དང་། འདི་དང་ཕྱི་མ་གཞོད་པའི་གནས་སུ་བྱུང་བས་
འཛིགས་པ་དང་། ཤ་ཟ་ལ་སོགས་པ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད་པ་
བསྟོོ་བའི་གནས་ཡིན་པས་ནད་འགོ་བ་དང་། ཕྱི་དང་ནང་གི་རྒྱུན་སྒྲུབ་ཆོག་པས་
གཙེ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་འཆེ་བའི་རྣམ་པ་སྟེ། །འགོག་པར་བྱ་བ་འཇུག་པའི་རྣམ་
པ་གསུམ་མོ། །དེ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་གསུམ་ལ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་འགགས་པས་འདུ་
བྱེད་ལ་སོགས་པ་འགག་པའི་ཕྱིར་འགོག་པའི་ངོ་བོ་བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྤྱག་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་ཉི་བར་སྟོངས་པའི་ཕྱིར་ཞི་བ་ཉིད་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་པ་
དང་ཀུན་འབྱུང་བ་མི་གཙང་བས་དབེན་པའི་ཕྱིར་བྱ་རྟོལ་བ་ཉིད་དང་།

ངེས་པར་འབྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་དེ་འདི་ལྟར་བདག་དང་བདག་གི་རིང་དུ་
སྤངས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱིས་འདུས་བྲས་པའི་མཆན་མ་མེད་པ་
དང་། །ཁམས་གསུམ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་སྟོན་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་།
མ་འོངས་པའི་ཕྱང་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཡང་ངོ་བོ་གཅིག་
ལ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་ནོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ཐུངན་ལས་འདས་
པའི་གྲོང་བྱིར་དུ་འཁྱེད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་དང་། རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉོན་མོངས་

བ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རིགས་བ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་བ་ཉིད་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྐྱབ་བ་དང་། ཉག་ཅིང་བན་བ་དམ་པའི་
གནས་སུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་རྣམ་བ་བཞིའོ། །

དེ་ལྟར་བདེན་པའི་རྣམ་བ་དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལམ་
ཤེས་བ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་སུ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །བདེན་བ་བཞི་ཡོངས་སུ་ཤེས་བ་ནི་
ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་དེའི་མཆོན་
ཉིད་རྣམ་བ་བཞི་གསུངས་བ།

འཕགས་བ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི། །གཟུགས་ལ་སོགས་བ་སྟོང་པའི་
ཕྱིར། །སྟོང་བ་ཉིད་རྣམས་དབྱེར་མེད་པས། །རྩོ་བ་དེ་དག་མི་
དམིགས་པས། །ཅེ་མོར་གྱུར་བ་དག་ཏུ་འདོད། །དེ་ལ་ཉག་ལ་སོགས་
ཚུལ་གྱིས། །གནས་བ་བཀག་པས་བཟོད་བ་རྣམས། །ས་བཅུ་དག་
ལས་བརྩམས་ནས་ནི། །མི་གནས་རྒྱས་པར་བསྟན་བ་ཡིས། །ཆོས་
ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཤད་དེ། །ཅི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས། །མཐུན་ནས་ཆོས་རྣམས་མ་གཟིགས་ཕྱིར། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །འདི་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་ཤེས་
བ་དང་སྟོད་བ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་མཐའ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
སྟོང་བ་ཉིད་རྣམས་པན་ཚུན་ཐ་དད་བ་མེད་པ་ནི་རྩོ་བའི་རྣམ་པའོ། །གཟུགས་ལ་
སོགས་བ་སྔ་མ་ལྟར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དམིགས་པ་ནི་ཅེ་མོའི་རྣམ་པའོ། །དེ་

བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་བཀག་པ་ནི་བཟོད་པའི་རྣམ་པའོ། །གང་
གི་སྤྱིར་ཡོད་ན་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆད་མ་སྦྱེས་བྱས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་འགའ་ཡང་མ་གཟིགས་པར་ཞེས་བྱ་བའི་འཐད་
བས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་བརྒྱལ་ས་བརྒྱལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ལ་གནས་པར་མི་བྱ་བ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་
སྟེ། དེ་ལྟར་ངས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྦྱེ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེའི་རྗེས་ལ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་འཆད་པར་མཛད་པས་རེ་ཞིག་དེ་
དག་གི་ལམ་སྤྲ་མ་ལས་རྗེ་ལྟར་བྱད་ཞུགས་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པ་གསུངས་པ།

རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤྱིར། །གཞན་གྱིས་བསྟན་ཡང་མི་
དགོས་ལ། །བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཟབ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་
བརྗོད། །

ཅས་བྱ་བའོ། །རང་བྱུང་བས་འཆང་རྒྱ་བ་ཉིད་དབང་པོ་རྟོན་པོ་དང་བར་མ་
དང་ཅུང་ཟད་རྟུལ་བའི་བྲེ་བྲག་གིས་གསུམ་སྟེ། དེ་དག་ནི་སྟོན་ཐོས་པ་ལ་སོགས་
པ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པས་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བདག་ཉིད་
གྱིས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དང་། ཡང་གི་སྤྱིས་
འཕངས་པ་གཞན་དག་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ཡང་སྤྲ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སྤྱིར་ཟབ་སྟེ། གང་
གི་སྤྱིར་སྤྱར་བརྗོད་པ་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཉིད་དང་། ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
འཆད་པ་པོའི་རྩ་ལ་རྟོགས་པར་བྱེད་ན་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་

བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་དག་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་སྟོས་
ནས་བྱང་ཆུབ་ཏེ་གས་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་དག་གྱང་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པས་
ཆོས་བསྟན་པས་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྷར་
ན་སྒྲ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པར་རུང་སྟམ་པའི་དོགས་པ་བསུ་བའི་ལན་གསུངས་པ།

གང་གང་དོན་ནི་གང་གང་ལ། །རི་ལྷ་རི་ལྷར་ཉན་འདོད་པ། །དེ་དེ་ལ་
དོན་དེ་དང་དེ། །སྒྲ་མེད་གྱང་དེ་དེ་ལྷར་སྒྲང་། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །འདི་ལྷར་ཆོས་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་
བའི་དོན་ཏེ་གས་པ་ཉན་པ་པོའི་རྒྱད་ལ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱབ་ཞིང་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ཡིན་པས་དེ་དག་གྱང་སྟོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་གྱིས་བསྟན་པར་
འདོད་པ་ཅུམ་ཉིད་ལས་སྒྲ་མེད་གྱང་གང་དང་གང་ཞིག་དོན་གང་དང་གང་ལ་རྣམ་
པ་རི་ལྷ་རི་ལྷར་ཉན་པར་འདོད་ཅིང་རིགས་པ་ཉིད་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ལ་དོན་དེ་དང་དེ་དག་ཉིད་གྱང་རྣམ་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྷར་རྣམ་པར་སྒྲང་བར་འགྱུར་བས་
ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་རྣམ་པར་མ་བཟགས་ཤིང་མ་དབྱད་
པར་སྒྲ་བ་ནི་དོན་འཆོལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལས་གཞན་ཏུ་ཆོག་ཏུ་སྦྱིན་པ་ནི་སྟོས་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རིགས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་པར་དེ་དག་གིས་
འཕགས་པ་ཅན་གྱི་ལམ་དངོས་པོ་གསུངས་པ།

གཟུང་དོན་ཏེ་གས་པ་སྦྱོང་ཕྱིར་དང་། །འཛིན་པ་མ་སྦངས་ཕྱིར་དང་
ནི། །ཉེན་གྱིས་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ། །ཡང་དག་བསུས་པར་ཤེས་
པར་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །རི་སྐད་བཤད་པའི་བདེན་པ་བསྒྲོམ་པ་ཁོ་ན་དང་། རོན་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བསྒྲོམས་པས་གཟུང་བའི་དོན་གྱི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་སྟོང་སྟེ། མ་རིག་པ་དང་ཕྱང་པོ་དང་བདག་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་
པར་ཞེན་པ་རབ་དུ་ཞི་བ་ཉིད་དོ། །འདིས་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་རྟོགས་པའི་བྱད་
པར་སྟོན་ཏོ། །འོན་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་ཤིན་དུ་གོམས་པར་མ་
བྱས་པས་འཛིན་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱང་པོ་ལ་
སོགས་པ་ལ་མཆོན་མར་འཛིན་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །

འདིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་དམན་པའི་བྱད་པར་བསྟན་པའོ། །ཡི་ཤེས་
ལ་སོགས་པ་ཟབ་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཉིད་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་གྱི་
བྱད་པར་དང་ལྡན་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡང་དག་པར་
བསྐྱུས་པ་ནི། མི་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ལམ་དེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་ངེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་གང་དག་
ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡི་ཡན་ལག་རྣམས་པ་བཞི་གསུངས་པ།

བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་འགལ་བར། །སྟོན་པའི་རྣམ་པ་རྟོར་གྱུར་
པ། །རྩེ་མོར་གྱུར་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། །འགྲིབ་པ་མེད་ལ་སོགས་
པས་སྟེ། །རང་སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིས། །གཟུགས་སོགས་མི་
འཛིན་སྤྱིར་བཟོད་པ། །གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་བ་མེད་སོགས་ཀྱི། །རྣམ་
པ་ཅན་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག །

ཅེས་བྱ་བའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་དུ་བརྟན་བཏགས་ཤིང་

བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་དག་མི་
འགལ་བར་རབ་ཏུ་སྒྲོན་པ་ཅན་ངོ་བར་གྱུར་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་
དོན་དམ་པར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་དེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་
འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་བསྐྱབ་པ་ཅན་ཅེ་མོར་གྱུར་
པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནང་དང་ཕྱི་
དང་གཉི་ག་ལ་སོགས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་པ་ཅན་བཟོད་པར་
གྱུར་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ། བདེན་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །

དེའི་རྗེས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཐོག་
མར་མཐོང་བའི་ལམ་གསུངས་པ།

བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་རྣམ་བཞི་
ཡིས། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ལ་མཐོང་བའི་ལམ། །པན་ཡོན་བཅས་པ་འདི་
བཤད་དོ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །སྤྱད་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་
བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྐད་ཅིག་མ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རང་
གི་ངོ་བོ་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་། རིགས་དང་བྱུང་པར་དང་
བདེན་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གཉིས་དང་། བཞི་དང་བཅུ་དྲུག་གི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཆེ་

འདི་དང་གཞན་པའི་པན་ཡོན་དང་ལྡན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་
པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །བདེན་པ་རྣམས་ལ་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དག་གི་རྣམ་པ་གང་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱག་
བསྐུལ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞིར་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་
གསུངས་པ།

དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་དག །པན་ཚུན་རྟེན་པ་རྟེན་མེད་
ཕྱིར། རྣམ་གངས་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། ཆེན་པོ་ཆད་མ་མེད་བཅས་
དང་། ཆད་མེད་པ་དང་མཐའ་མེད་དང་། དེར་གནས་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ངེས་འཛིན་དང་། སྒྲང་མེད་དོར་
བ་མེད་སོགས་དང་། བྱམས་ལ་སོགས་དང་སྟོང་ཉིད་དང་། སངས་
རྒྱས་ཉིད་ནི་འཛོལ་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་ཀྱན་ཡོངས་བསྐྱས་
དང་། ཉམ་ང་བ་དང་ནད་ཀྱན་སེལ། རྒྱ་ངན་འདས་འཛིན་ཞི་ཉིད་
དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱང་ལ་སོགས། སློག་མི་གཙོད་
པ་ལ་སོགས་པ། རྣམ་པ་ཀྱན་མཐུན་ཚུལ་ལ་ནི། བདག་ཉིད་གནས་
ཉེ་སེམས་ཅན་དག །འགོད་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ། རྟོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོན་པ། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། དོན་དམ་པའི་ཚུལ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་
དང་། རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་སངས་རྒྱས་དག་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་
བས་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་པན་ཚུན་རྣམ་གངས་ཀྱིས་གནས་པར་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་མི་

སྒྲོན་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་དབེན་པའི་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ལ་གཞལ་བར་བྱ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་
འདས་པས་ཆད་མེད་པ་དང་། སྤྲ་མ་ལྟར་ནམ་མཁའ་ཆད་མེད་པ་ཉིད་རྒྱལ་སྤྲ་རབ་
ལ་སོགས་པ་ཆད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་སྤྲ་བ་སྤྲལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ཚོས་
ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉག་པ་དང་ཆད་པའི་
མཐའ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་
སོགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་ནི་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་སངས་
རྒྱས་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གཟུང་བར་བྱ་བ་དང་། དེའི་གཞན་དུ་དེ་ལ་གནས་པས་
ཚོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་བ་དང་དོར་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། བདག་ཉིད་མེད་པ་སྒྲོན་དུ་
འགོ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆད་མེད་པ་བཞི་བསྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་ཀྱན་འབྱུང་བའི་
བདེན་པ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་གོ། །གཉུག་མའི་
རང་བཞིན་ཁོ་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་ཉིད་དང་ངོ་
གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་
བསྐྱོས་པས་དེ་འཛོལ་བར་བྱེད་པ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་དང་ནང་
གི་ཡང་བ་དང་ནད་ལ་སོགས་པའི་འཆེ་བ་རབ་དུ་ཞི་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་འགོག་
པའི་བདེན་པ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་གོ། །རང་

བཞིན་མེད་པ་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པ་ཁོ་ནས་སྤངས་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་
བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་མཁས་པ་ལ་
ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་བསྐྱབ་པ་དང་སྤྲོ་བ་
དག་མཛད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་མངོན་པར་འདོད་པས་སྟོག་གཙོད་པ་སྤོང་
བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་ཉིད་གནས་ཤིང་གཞན་ཡང་དག་པར་འགོད་པ་དང་། མི་
ཟད་ཅིང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྡོམས་བྱ་བ་བཞི་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་
ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལམ་
ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་
དོན་ཉི་ལྔ་མཆོན་པ་ལྟར་ལེན་པའི་གཞུང་གིས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་ཡེ་
ཤེས་ཉི་ཆེ་བ་བསྟན་པར་མ་ཟད། རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་དོན་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པར་
མཆོན་པར་ཟད་དོ་ཞེས་རིག་པར་བྱའོ། །

དེའི་རྗེས་ལ་མཐོང་བའི་དོན་གོམས་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པར་རིགས་པ་ལས་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཅུང་བ་ཉིད་དང་། འབྲས་བུ་ཤེས་པས་དེ་ལ་གཞོལ་བར་བསྐྱབ་
པའི་ཕྱིར་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་གསུངས་པ།

ཀུན་ནས་དུལ་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །འདུད་དང་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་
དང་། །གནོད་པས་བརྗེ་བ་མེད་ཉིད་དང་། །བྱང་ཆུབ་དང་ནི་རྟེན་
མཆོད་ཉིད། །

ཅེས་བྱ་བའོ། །རྣམ་འབྱོར་དང་ལྡན་པས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ལ་

རང་དབང་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་བལ་བས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མར་
གྱུར་པ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་འདུད་པ་དང་། གཉིན་པོ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཐོབ་
པས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམས་པས་
པ་རོལ་ཀྱི་གཞོད་པ་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱུར་གྱུར་པའི་
པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་ཤིང་རྫོགས་པར་བྱས་པས་འབྲས་བྱ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉི་བར་གྱུར་པ་དང་། ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་
བྱབ་པའི་གཞིར་གྱུར་པས་མཆོད་པར་བྱ་བའི་རྟེན་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། བསྐྱོམ་པའི་
ལམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་ནི་བྱུག་པོ་དེ་དག་གོ། །

བྱུག་པོ་དེའི་འོག་ཏུ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གང་གིས་ཐོས་པ་དང་། བསྐྱོམ་པའི་
ལམ་ཉིད་འཆད་པར་མཛད་པས་རེ་ཞིག་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་
དང་པོ་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུངས་པ།

མོས་པ་རང་གི་དོན་དང་ནི། །རང་གཞན་དོན་དང་གཞན་དོན་
དང་། །རྣམ་གསུམ་ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་ནི། །ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་
སྟེ། །སོ་སོར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཆུང་དུའི་ཆུང་སོགས་དབྱེ་བ་
ཡིས། །དེ་ཡང་རྣམ་གསུམ་དེ་ལྟར་ན། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་
འདོད། །

ཅས་བྱ་བའོ། །རང་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཞན་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་དམིགས་པ་
ཉིད་དང་པོར་མཛོད་དུ་མི་བྱེད་ན་ཡང་ངེ་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་མཐོང་བས་དག་པའི་

ཆོས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་བ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱལོ། །དེ་དག་གྲང་རེ་རེ་ཞིང་ཆུང་དུ་
ལ་སོགས་པའི་བྲེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་དང་། དེ་ཡང་སོ་སོར་ཆུང་
དུའི་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དབྲེ་བ་གསུམ་གསུམ་གྱིས་དགྲ་དགྲ་སྟེ།
དེ་ལྟར་དགྲ་ཕྱག་གསུམ་གྱིས་མོས་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བ་བྱུན་ནོ། །

དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་མོས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུམ་པའི་
སྒྱུ་གདུང་ལ་མཆོད་པ་བས་ལྷག་གོ་ཞེས་བྲ་བ་དང་། དེའི་ཆེ་བ་མ་ཤེས་པས་ཉུང་
བའི་དོན་ལ་མོས་པ་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱུ་བཞུགས་སམ་མི་བཞུགས་གྲང་བྱང་
སྟེ་སྟོན་པ་ཉིད་དུ་འདུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྲ་བ་དག་ནི་རང་གི་དོན་ཅན་གྱི་མོས་པ་ཆུང་
དུའི་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །རིང་བསྐལ་གྱི་སྟོང་པོ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་བྲེ་
བ་བྲས་པ་དང་། འཛམ་བུའི་སྤིང་གང་བ་ཉིད་དང་། སྤིང་བཞི་གང་བ་ལ་མཆོད་པ་
བས་ལྷག་གོ་ཞེས་བྲ་བ་དག་ནི་འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
མཆོད་རྟེན་སྟོང་སྟེ་ཕྱེ་ཕྱད་དང་། སྟོང་གཉིས་བར་མ་དང་། སྟོང་གསུམ་གང་བ་ལ་
མཆོད་པ་བས་ལྷག་གོ་ཞེས་བྲ་བ་དག་ནི་ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
ནོ། །སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་རེ་རེས་དེ་ལྟ་བུའི་མཆོད་རྟེན་མཆོད་པ་ཉིད་དང་།
དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་གདུང་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བྱེད་ཅིང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་
གཡུལ་རྫོག་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དང་།

པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལྷ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྲ་བ་བས་ལྷག་གོ་ཞེས་བྲ་བ་
དག་ནི་རང་དང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་ཅན་གྱི་མོས་པ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ལ་
སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འཛིག་རྟེན་དང་ཉན་ཐོས་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱང་

པོ་ལྷ་ཐོབ་པ་ཉིད་དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོབས་པ་ཉི་བར་བསྐྱབ་པ་ཉིད་དང་། སྒྲེ་པོ་
དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀྱར་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་དག་ནི་འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་ལ་
སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་མི་འཕྲོགས་པ་ཉིད་དང་། ལྷ་རྣམས་ལ་
ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཉིད་དང་། ལུས་དང་སེམས་རབ་ཏུ་དང་ཞིང་
གཟེ་བརྩེད་སྒྲེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
ནོ། །སྒྲོགས་བརྩེའི་སངས་རྒྱས་འཁོར་དང་བཅས་པ་མཆོད་པ་བས་ལྷག་གོ་ཞེས་
བྱ་བ་དང་། འཛམ་བུའི་སྤྲིང་སྐྱ་གདུང་གིས་གང་བ་བས་གདམས་པར་བྱ་བ་ཉིད་
དང་། ངན་འགྲོ་དང་ཐེག་པ་དམན་པའི་འཛིགས་པ་དང་བུལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དག་ནི་
གཞན་གྱི་དོན་ཅན་གྱི་མོས་པ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོང་
གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྐྱ་གདུང་གིས་གང་བ་བས་གདམས་པར་བྱ་བ་
དང་། སྒྲོགས་བརྩེའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་
བསྟན་པ་ཉིད་འདྲ་བ་ཉིད་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་རྩེ་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་བ་
མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དག་ནི་འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོགས་བརྩེའི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྐྱ་གདུང་གིས་གང་བ་བས་གདམས་པར་བྱ་བ་དང་། དུས་
གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་རྗེས་སུ་འཐོབ་པ་ཉིད་དང་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དག་ནི་ཆེན་པོའི་
ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲོགས་བརྩེར་མོས་པ་དེ་དག་སྒྲོམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཆེར་སྒྲོ་

བ་བསྐྱེད་པའི་མངོན་སུམ་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏྲན་ཡང་དག་པར་
བརྗོད་པར་མཛད་པར་འགྱུར་བས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ།

ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ། །མོས་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་ལ་
ནི། །དགྲ་ཚན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་། །བཀྱར་བ་དང་ནི་
བསྐྱགས་པར་འདོད། །

ཅས་བྱ་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་རི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་
མཐོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་པོ་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་།
གཉིས་པ་ལ་བཀྱར་བ་དང་། གསུམ་པ་ལ་བསྐྱགས་པ་རྣམས་གསུངས་པས་གོང་
ནས་གོང་དུ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། དང་བ་དང་། གྲུས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་
བར་འདོད་དེ། འདི་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བདག་ཉིད་འཛིན་པ་བས་
སྤོང་བ་ལ་སྐྱིན་པ་དོན་ཆེ་བ་ཉིད་དང་། དེ་བས་སྣོད་དུ་རུང་བའི་རུང་དུ་སོང་སྟེ་
བྱིན་པ་དང་། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སེམས་ཅན་དགེ་བ་བརྩུ་ལ་བཀོད་པ་བས་
སེམས་ཅན་གཅིག་ཉིད་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་བཀོད་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་བཀོད་པ་
དང་། གསུམ་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་། བཞི་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་། རང་བྱང་ཚུབ་ལ་
བཀོད་པ་བས་དོན་ཆེ་བ་ཉིད་དང་།

འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་བཀོད་པ་
བས་སེམས་ཅན་གཅིག་ཉིད་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ལ་བཀོད་པ་དང་། འཛམ་བུའི་
གླིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལ་བཀོད་པ་བས་དོན་ཆེའི་
ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ནི་བསྐྱེད་པ་རྣམས་པ་དགྲ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གཅིག་ཉིད་

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་བཀོད་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
འབྲས་བུ་གསུམ་པ་ལ་བཀོད་པ་བས་དོན་ཆེ་བ་དང་། བཞི་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་།
རང་བྱང་ཆུབ་ལ་བཀོད་པ་བས་དོན་ཆེ་བ་ཉིད་དང་།

འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སེམས་ཅན་དག་གི་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལས་ལ་བཀོད་པ་
བས་འདིའི་སྒྲེགས་བམ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བྱིན་པ་དོན་ཆེ་བ་ཉིད་དང་། འདིའི་དོན་
གཉིས་སུ་མེད་པར་སྒྲོན་པ་དང་། འདིའི་དོན་དང་ཡི་གེ་དང་ལྡན་པར་སྒྲོན་པ་དོན་
ཆེ་བ་ཉིད་དང་། རྫོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་བས་འདིའི་དོན་དང་ཡི་
གེ་མ་འོར་བར་སྒྲོན་པ་དོན་ཆེ་བ་ཉིད་དང་། དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱལ་བ་
གངས་མེད་པར་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ལ་སྦྱད་པ་བས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་འདིའི་དོན་དང་ཡི་གེ་དང་ལྡན་པར་སྒྲོན་པ་དོན་ཆེ་བ་དང་། རྫོགས་བཅུའི་
བར་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་བཀོད་པ་བས་འདིའི་དོན་དང་
ཡི་གེ་དང་ལྡན་པར་བསྐྱེད་ཅིང་གདམས་ན་དོན་ཆེའོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ནི་བཀྱར་
བ་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ནོ། །

འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སེམས་ཅན་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལ་བཀོད་པ་བས་དོན་
ཆེ་བ་ཉིད་དང་། གསུམ་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་། བཞི་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་། རང་བྱང་
ཆུབ་ལ་བཀོད་པ་དང་། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་བསྐྱལ་བ་བས་དོན་ཆེ་བ་ཉིད་
དང་། གླིང་བཞིའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་བསྐྱལ་བ་
དང་། སྟོང་སྦྱི་ཕྱད་དང་། སྟོང་གཉིས་པ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་བསྐྱལ་བ་དང་། རྫོགས་བཅུའི་བར་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་མི་

སྒྲོག་པ་ལ་བཀོད་པ་བས་བྱིར་མི་སྒྲོག་པ་འགའ་ཞིག་སྐྱར་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་བྱིར་སྒྲོན་ཅིང་ཉེ་བར་གདམས་པ་དོན་ཆེའོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ནི་བསྐྱགས་
པ་རྣམས་པ་དགུ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་དོན་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཐོབ་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་གྱི་གཙམ་བྱའི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

མོས་པ་རྣམས་པར་བསགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ནི་ཆུད་མི་བྲ་ཞིང་
འབྲས་བུ་མཆོག་གི་རྒྱར་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་དགོས་པས་དེའི་རྗེས་ལ་བསྡོ་བ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་གསུངས་པ།

ཡོངས་སུ་བསྡོ་བ་བྱེད་པར་ཅན། །དེ་ཡི་བྱེད་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེ་
ནི་དམིགས་མེད་རྣམས་པ་ཅན། །སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་མཆོན་ཉིད་དོ། །བདེན་
དང་སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཆོགས། །རང་བཞིན་བྲན་པའི་སྦྱོད་
ཡུལ་ཅན། །ཐབས་བཅས་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་རྗེས་
སྐྱ་ཡི་རང་དང་། །ཁམས་གསུམ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་དང་། །ཆུང་དང་
འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡི། །བསྡོ་བ་གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་པོ། །བསོད་
ནམས་ཆེ་འབྲུང་བདག་ཉིད་དོ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །སྤྱིན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་བྱེད་པར་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་ལམ་སྒྲོན་པའི་རྒྱར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་།
དེར་བསྡོ་བ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་བསྡོ་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་ཡང་དག་པར་མི་
དམིགས་པ། །བསྡོ་བ་བྱེད་པ་ཉིད་སེམས་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་།
བསྡོས་པའི་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་དང་། །བྱེད་པ་སོས་

དབེན་པ་དང་། རྩལ་གསུམ་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བའི་ཚྷ་གས་
གྱི་རང་བཞིན་དག་སྒྲེ་བ་དང་འགག་པ་མེད་པ་དང་ཐ་མི་དད་པ་བྲན་པ་དང་།
ཐབས་ལ་མཁས་པས་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་བྱུག་གི་དགོ་བའི་རྩ་བར་མ་ཞེན་པ་དང་།
བཀག་པ་ཉིད་གྱིས་མཚན་མར་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། གྲུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་
པའི་མཚན་ཉིད་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ངོ་བོས་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་སངས་
རྒྱས་དབྱེས་པ་དང་།

ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་པར་བསྡོམས་ཁམས་གསུམ་པར་གཏོགས་པ་
མ་ཡིན་པ་དང་། དགོ་བ་བརྩུ་ལ་སོགས་པའི་ལས་གྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་སྟེ་རྩྱུང་བྱ་
དང་། རྩྱུན་ཏུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པ་སྟེ་འབྲིང་དང་། ལྷན་མེད་པའི་
བྱང་རྩུབ་ལ་གནས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགོ་བ་
བརྩུ་དང་། ཆད་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཀོད་པ་བས་དོན་ཆེའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའ་
མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་གྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ལྷན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྩུབ་ཏུ་བསྡོམས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་བརྩུག་ཉིས་ཡིན་
ནོ། །

ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པའི་བསོད་ནམས་གྱི་ཕྱང་པོ་བྱ་ལོ་མ་པ་ནི་མངོན་པར་
ཡོངས་སུ་སྟེལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུངས་པ།
ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས། །

དགོ་བའི་རྩ་ལ་ཡི་རང་བ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཡིད་བྱེད་པ། །བསྟོམས་པ་

ཡིན་པར་འདིར་བརྗོད་དོ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །རང་དང་གཞན་གྱིས་དུས་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་དགོ་བའི་ཅ་
བ་ཟད་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཅིག་ཤོས་དག་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་སེམས་གྱིས་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་དམིགས་པ་འགའ་ཡང་མེད་པས་ཀུན་ནས་
རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱེད་པ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྐབས་འདིར་ཆོག་མཆོད་
དུས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལ་མོས་པ་དང་བསྐྱོ་བ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འདི་དག་
གིས་ནི་གོ་རིམས་ལྟར་འབྱུང་ཁུངས་ནས་གསེར་གྱི་གར་བྱ་བཞིན་དུ་བསོད་
ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། གསེར་མཁན་གྱིས་རྒྱན་བཞིན་དུ་མ་ན་
མེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱར་བ་དང་། སྤྱི་པོ་རབ་ཏུ་མང་པོ་ལ་མརྗེས་པར་འགྱུར་
བ་བཞིན་དུ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དགོ་བའི་ཅ་བ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་
བ་འདི་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་འོག་ཏུ་ཐག་པ་མེད་པའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་བསྐྱར་པར་བྱ་བ་ལས་དང་
པོར་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གསུངས་པ།

དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད། །ཀུན་ལ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད། །ཆོས་
རྣམས་དམིགས་སུ་མེད་པར་ནི། །གཏོད་པར་བྱེད་པ་དོན་ཆེན་ཉིད། །

ཅས་བྱ་བའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་
ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་དགོ་བའི་ཅ་བ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་
གཞོན་པས་མཆོག་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱི་བ་དང་འགག་པ་ལ་སོགས་

པའི་མཆན་མར་མི་འཛིན་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་
ལམ་གྱིས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་མཐའ་དག་མི་
དཔེགས་པ་ཉིད་དུ་རྒྱལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་ཅིང་གཏོད་པ་དང་། མི་གནས་
པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུར་བྱེད་པས་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་དོ། །

སྐྱབ་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་འབྱུང་བས་དེ་
བཞུགས་པའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་དོར་བས་འདི་སྟེ་བ་དང་མི་སྟེ་
བའི་རྒྱ་སྒྲོན་དུ་གསུངས་པ།

སངས་རྒྱས་བསྟན་དང་སྦྱོན་སོགས་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་
ཡིན་པ། འདི་ལ་མོས་པའི་རྒྱ་དག་ཡིན། ཆོས་ཀྱིས་ཤོངས་པའི་རྒྱ་
དག་ནི། བདུད་ཀྱི་ཐེབས་ཀྱིས་རྟོན་པ་དང་། ཟབ་མོའི་ཆོས་ལ་མ་
མོས་དང་། སྤང་པོ་ལ་སོགས་མངོན་ཞེན་དང་། སྤྲིག་པའི་གྲོགས་
པོས་ཡོངས་ཟིན་པའོ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡུན་རིང་པོར་བསྟན་
བཀྱར་ཞིང་ངེ་བ་བྱས་པ་དང་། པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་བསྐྱབ་ཅིང་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་རྒྱལ་བསྐྱུང་བ་དང་། འདི་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་འདི་ལ་མོས་ཤིང་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་
ཡིན་ནོ། །སྒྲོན་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བསགས་པས་བདུད་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་
དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་མ་སྦྱངས་པས་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་མ་མོས་པ་དང་།
བདག་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ལེགས་པར་གོམས་པ་མེད་པས་སྤང་པོ་ལ་སོགས་

པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་འདྲིས་པར་མ་བྱས་པས་
སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོས་ཟེན་པ་དག་ནི་འདི་མི་སྤྲེལ་ཁྱེད་ཆོས་ཀྱིས་པོངས་པར་
འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་ལ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་སྤྲིར་
གསུངས་པ།

འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། །དག་པ་ཉིད་དེ་གང་གི་
ཕྱིར། །དེ་གཉིས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་། །གཙང་དུ་མེད་པས་དག་པར་
བརྗོད། །

ཅེས་བྱ་བའོ། །འདི་ལྟར་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་མ་སྤྲོད་པའི་སྤྲིགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་
དག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་
བུ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་དེ་ལ་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་
པ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་རྣམ་
པར་དག་པ་རང་དང་སྤྲིའི་མཆོན་ཀྱིས་ཐ་མི་དད་ཅིང་གཙང་དུ་མེད་པ་ཉིད་དེ།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དག་པར་བརྗོད་དོ། །དེའི་རྗེས་ལ་རྣམ་པར་དག་པ་བྱེ་
བྱག་ཏུ་གསུངས་པ།

ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི། །ཉམས་ཕྱིར་སློབ་མ་བསེ་རུ་
དང་། །རྒྱལ་སྐྱུ་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་རྣམ་ཀུན་གྱི་
ཏུ་བ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་

པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་དང་། གཟུང་བར་ལྟ་བ་
 དང་འབྲེལ་བ་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་སྤངས་པ་ནི་རང་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱི་དག་པ་དང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་སྤྲུལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཐེག་པ་གསུམ་
 ཀྱི་ལམ་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་གསུམ་སྤངས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་
 ཡིན་ནོ། །ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་བ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་
 བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་
 པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་པར་བརྟའོ། །དེ་ལྟར་ན་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དག་པའི་སྤྱི་བ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་
 ཡིན་པར་བརྟག་ཅེ་ན། གཉེན་པོ་དགུས་སྤང་བར་བྱ་བར་རྣམ་པར་བསལ་བའི་
 ཆུལ་གསུངས་པ།

ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། །ཆེན་པོ་ལ་སོགས་ངི་མ་ཡི། །གཉེན་པོ་
 ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ལ། །སོགས་པའི་ལམ་ནི་དག་པ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །འདོད་པའི་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་
 པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་དག་སྟེ། ས་དགུ་ལ་ལམ་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམ་པ་དགུ་ཉིད་ཀྱིས་གོ་རིམས་ལྟར་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཆེན་པོའི་
 ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དགུའི་ངི་མ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོས་ལ་ངི་
 མ་སྤྲོ་མོ་བསལ་བ་ལ་བཅོ་བྲུག་མཁན་ཆེ་ཐང་དུ་འབད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ན་
 རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་
 ཤིན་ཏུ་རབ་ཏུ་བརྫོད་ཅེ་ན། དེའི་ཕྱིར་མ་ལུས་པའི་གཉེན་པོ་ལུལ་དུ་གྱུར་པ་

རྫོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ།

དེ་ལ་སྐྱེ་ཀ་སྤངས་པ་ཡིས། །ལམ་ནི་འཇལ་དང་གཞལ་བྱ་
དག །མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི། །གཉེན་པོ་ཉིད་ཏུ་འདོད་
པ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་གཉེན་
པོ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་དོར་བ་དང་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། ཐོབ་པ་
དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མི་རུང་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་ཀ་དག་བདེན་པ་གཉིས་ལ་
བརྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་རྣམ་པར་བསལ་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་མཉམ་པ་
ཉིད་གང་ཡིན་པ་ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་ཤེས་པར་བྱ་བ་
དག་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྲི་མར་གྱུར་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་མཐར་ཐྱིན་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཐྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་སྒྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་གཉིས་པའི་
འགྲེལ་བའོ། །

སྐབས་གསུམ་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེད་བྲེང་བ།

ལམ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱང་གཞི་ཐམས་ཅད་
ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་བས་དང་པོར་ཡང་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་གཞི་ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་གསུངས་པ།

ཚུ་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། དེ་དག་བར་ན་མི་གནས་པས། འདྲུས་
རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པར་
འདོད། །

ཅས་བྱ་བའོ། འདྲུས་གསུམ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་
པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པས་ཤེས་རབ་དང་སྦྱང་རྗེ་ཡང་དག་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཚུ་རོལ་དང་པ་རོལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་དང་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་རྟག་
པ་དང་ཆད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་དག་གི་བར་ན་ཡང་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་ཡང་
དག་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་འདོད་
དོ། །འདིས་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་འདྲུས་རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རང་གི་རྟོགས་པ་ཅུ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་བྱ་
བས་ཤེས་རབ་དང་སྦྱང་རྗེ་དང་བྲལ་ཏེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་
དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་པ་དང་ཞི་བའི་མཐའ་ལ་གནས་པར་བསྐྱོན་ཏོ། །

གང་གིས་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་

ལ་རིང་བ་དང་ཉེ་བར་འགྱུར་ཞེན། དེ་རང་གི་རྒྱ་མཚན་གསུངས་པ།

དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྒྲོན་ནས། །ཐབས་མ་ཡིན་བས་རིང་བ་
སྟེ། །དེ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིས། །ཡང་དག་ཉེ་བ་ཉིད་དུ་བཤད། །

ཅས་བྱ་བའོ། །སྐྱེ་བོ་པལ་པོ་ཆེའི་ཆོགས་ཀྱིས་སྐྱུ་མའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འགྱུར་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཤེས་བས་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་མངོན་བར་ཞེན་བར་འགྱུར་
བ་བཞིན་དུ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་
སོགས་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་མིང་དང་དོན་གྱི་
མཚན་མར་དམིགས་པའི་སྒྲོན་ནས་མཚན་མ་མེད་པའི་ཡུལ་འདི་ལས་རིང་བར་
གྱུར་ལ། སྐྱུ་མའི་མཁན་པོ་རང་ཉིད་བརྟུན་པའི་དོན་ཅན་གྱིས་ཡིད་ཆོངས་བར་མ་
གྱུར་བས་རབ་ཏུ་མ་ཞེན་པ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་དུས་ཡུན་རིང་མོ་
ཞིག་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མཁས་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡང་དག་པར་མགྱུ་
བར་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་མཁས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཐོས་པ་ལ་སོགས་
པའི་སྒྲོ་གྲོས་ཐབ་མོས་དངོས་པོར་རྣམ་བར་འབྱུང་བའི་མཚན་མ་བསལ་བ་
རྣམས་ནི་དོན་ངེ་ལྟ་བུར་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུལ་
འདི་ལ་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་གྱུར་པ་བཤད་དོ། །

གང་གིས་རིང་བར་གྱུར་པའི་མཚན་མར་དམིགས་པ་ཉིད་གང་ཞེན། དེ་
ལྟར་འདྲ་ཤེས་པ་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོགས་གསུངས་པ།

གཟུགས་སོགས་ལུང་པོ་སྟོང་ཉིད་དང་། །དུས་གསུམ་གཏོགས་པའི་
ཆོས་རྣམས་དང་། །སྦྱིན་སོགས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོགས་རྣམས་ལ། །སྦྱོད་

པའི་འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་གཞན་གྱིས་ཀྱན་བརྟགས་
པའི་བདག་ལ་སོགས་པས་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་འདུ་ཤེས་བ་དང་། འདས་པ་ལ་སོགས་
བ་དུས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ལ་ཟག་བ་དང་བཅས་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་ལ་
དེར་འདུ་ཤེས་བ་དང་། སྒྱིན་བ་དང་། རྩན་བ་ཉི་བར་གཞག་བ་དང་། བསམ་གཏན་
དང་། ཆད་མེད་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོད་བར་འདུ་ཤེས་བ་ནི། གཉེན་པོ་ཡིན་ན་
ཡང་ཡུལ་ལ་མཆན་མར་འཛིན་བ་ཉིད་ཀྱིས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །

ཡང་གང་གིས་ཉི་བར་གྱུར་པའི་མི་དམིགས་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འདུ་
ཤེས་པའི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་གསུངས་པ།

སྒྱིན་ལ་སོགས་ལ་ངར་འཛིན་མེད། །གཞན་དག་དེ་ལ་སྒྱུར་བྱེད་
གང་། །དེ་ནི་ཆགས་པའི་མཐའ་འགོག་པ། །རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་
ཆགས་བ་སྟེ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་
བ་གསུམ་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་བྱ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་བདག་ཉིད་
གནས་ཤིང་གཞན་དག་གྲང་ཚུལ་དེ་འདྲ་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་སྒྱུར་བ་ལ་
མངོན་པར་ཆགས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །

སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་པར་འདུ་ཤེས་པ་མཐའ་དག་སྤང་བར་བྱ་བ་བརྗོད་པ་ན།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱུར་
གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེར་འདྲུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆགས་པ་སྤྲ་
མའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱེད་མི་མཐུན་པའི་སྤྲུགས་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཅིའི་བྱེད་ཆགས་པ་སྤྲ་མོ་མི་མཐུན་པའི་སྤྲུགས་ཡིན་ཞེ་ན། ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་སྤྲ་
མོ་ལས་ཉེ་བར་འདས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུངས་པ།

ཆོས་ཀྱི་ལམ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས། །དབེན་པའི་བྱེད་ན་དེ་ཟབ་ཉིད། །

ཅེས་བྲ་བའོ། །གང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིགས་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟར་ངོ་བོ་
ཉིད་ཁོ་ནས་སྤྲང་པ་ཟབ་པ་ཉིད་དེ། དེ་ལ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་ཆགས་པ་ཡང་ཉེ་བར་
གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱེད་དེ་དག་སྤྲང་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་གསུངས་པ།

ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་ནི། །ཤེས་པས་ཆགས་པ་སྤྲང་བ་
ཡིན། །

ཞེས་བྲ་བའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཉིད་དེ། འདི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཞེས་བྲ་
བས་མ་སྤྲེས་པ་ཉིད་ཏུ་མཉམ་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ནི་ཆགས་པ་སྤྲང་བ་ཡིན་
ནོ། །ཡང་དབེན་པས་ཟབ་པ་ཞེས་བྲ་བ་འདི་ཉིད་ངི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རང་གི་
མཚན་ཉིད་གསུངས་པ།

མཐོང་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡིས། །དེ་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་བར་
བཤད། །

ཅེས་བྲ་བའོ། །འདི་ལྟར་གང་ཞིག་ཉེ་བར་དམིགས་པར་བྲར་ཡོད་པ་ནི་
གཞན་དུ་འགྱུར་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམིགས་
པའི་དོན་གསལ་བས་དེའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་དགའ་
བར་བཤད་དེ། དེའི་སྤྱིར་ཐབ་ཅེས་བྲ་བའོ། །རྟོགས་པར་དགའ་བ་ཉིད་ཅིའི་སྤྱིར་
ཞེ་ན། དེའི་ཡང་རྒྱ་གསུངས་པ།

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་སྤྱིར། །དེ་ནི་བསམ་མི་བྱུང་བར་
འདོད། །

ཅེས་བྲ་བའོ། །གང་གི་སྤྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་གང་དུ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་མི་
བྱས་པས་བསམ་པར་བྱ་བ་ལས་འདས་པར་འདོད་དེ། དེའི་སྤྱིར་རྟོགས་པར་
དགའ་ཞེས་བྲ་བོ། །དེ་ལྟར་ཕྱོགས་གཉིས་རྣམ་པར་ངེས་པའི་མཐུག་བསྐྱུ་བ་
གསུངས་པ།

དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལྷགས་ལ། །མི་མཐུན་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་
གི། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མ་ལུས་པ། ཇི་སྐད་བཤད་པ་འདི་ཤེས་བྲ། །

ཞེས་བྲ་བའོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་ཚུལ་ལྷགས་ལ་ཉན་ཐོས་དང་བྲང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་
པའི་རྒྱད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རབ་
ཏུ་དབྱེ་བའི་རིང་བ་དང་ཉེ་བའི་མཆན་ཉིད་དང་བ་ཅས་པ་འདི་དག་དེ་ལྟར་ཤེས་
པར་བྲ་བ་ཡིན་ནོ། །

མཚན་ཉིད་ཤེས་པས་དོན་རྣམས་པར་བསྐྱོམ་དགོས་པ་དེའི་འོག་ཏུ་བསྐྱོམ་
པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་གསུངས་པ།

གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་། །དེ་མ་རྫོགས་དང་རབ་
རྫོགས་དང་། །དེ་ཞེས་ཆགས་པ་མེད་ཉིད་ལ། །སྒྲིང་བ་བཀག་པའི་
སྒྲུང་བ་དང་། །མི་འགྱུར་བྱེད་པོ་མིན་པ་དང་། །བྱ་དཀའ་རྣམ་གསུམ་
སྒྲུང་བ་དང་། །སྐལ་བ་ཇི་བཞིན་འབྲས་ཐོབ་པས། །འབྲས་ཡོད་འདོད་
པ་དེ་དང་ནི། །གཞན་ལ་རག་ལས་མེད་གང་དང་། །སྤང་བ་རྣམ་བཟུན་
ཤེས་བྱེད་དོ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བདེན་
པར་སྒྲིང་བ་བཀག་པ་དང་། །དེ་དག་གི་བྱེད་པར་མི་རྟག་པ་དང་། །སྒྲིང་བ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་ལ་སྒྲིང་བ་བཀག་པ་དང་། །དེ་དག་གི་མ་རྫོགས་པ་དང་རྫོགས་པ་ཀྱང་
བརྟགས་པ་དང་། །ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་ལ་སྒྲིང་བ་དང་། །དེ་དག་ལ་མངོན་པར་ཆགས་
པ་མེད་པ་ཉིད་ལ་སྒྲིང་བ་དང་། །འཕེལ་བ་དང་འགྱེབ་པ་མེད་པས་གཞན་དུ་མི་
འགྱུར་བ་དང་། །གང་གི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་ཉིད་
ལ་སྒྲིང་བ་དང་། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་
སྒྲུང་བ་དང་རྟོགས་པར་བྱ་བ་རྣམས་པ་གསུམ་དེ་ཁོ་ནར་བྱ་དཀའ་བ་ཉིད་ལ་སྒྲིང་བ་
དང་། །འདི་ཉིད་ཐེག་པ་རྣམས་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་གྱིས་བསྐྱོམས་ནས་རང་རང་
གི་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པས་དེའི་འབྲས་བྱ་ལ་ཉེ་བར་འདོད་པའི་
སྒྲིང་བ་དང་། །རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལམ་སྐྱབ་པ་དང་བསྐྱུང་བར་བྱ་བ་གཞན་ལ་མ་

ལྷོས་པ་ཉིད་དང་། བརྩན་པའི་སྤང་བ་ནམ་པ་བདུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་
བག་ཆགས་ཀྱིས་ཡིད་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་མི་ལམ་དང་། སྤྲུགས་ལ་སོགས་པ་
མཉམ་དུ་ཆོགས་པས་སྤང་བར་སྦྱུ་མ་དང་། རྒྱ་མེད་པར་སྤང་བ་ཉིད་དོན་དང་
འགལ་བ་སྟེག་རྒྱ་དང་། སྤང་དང་གནས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་པ་བྲག་ཅ་དང་། རྣམ་པ་
སྤང་བར་བྱེད་པ་མ་འཕོས་པར་ཤར་བ་གཟུགས་བརྩན་དང་། གནས་པར་བྱ་བའི་
རྟེན་མེད་ཅི་ཟའི་གོང་བྱེད་དང་། ལུས་དང་ངག་གི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་སྤྱུལ་བ་ལྟ་བུ་
རྣམས། སྤང་བ་ལ་སྤྱོད་པ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉེ་བར་
སྤྱོར་བ་རྣམ་པ་བཅུ་ལྟེ། །འདིས་ཀྱང་ཤུགས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོར་བ་
ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བརྒྱུག་པར་བསྐྱོམ་པ་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དུ་མི་དམིགས་པར་མཚུངས་པ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་
དགོས་པས་མཉམ་པ་ཉིད་གསུངས་པ།

གཟུགས་ལ་སོགས་པར་རྫོམ་མེད་པ། །རྣམ་བཞི་དེ་ཡི་མཉམ་པ་
ཉིད། །

ཅས་བྱ་བའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་པོ་ལ་དངོས་པོར་རྫོམ་པ་ཉིད་
དང་། སྤྱོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པར་ལ་མཚན་མར་རྫོམ་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་
རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྱོས་པར་རྫོམ་པ་ཉིད་དང་། བདག་གིས་འདི་ལྟ་
བུར་རིག་གོ་ཞེས་རྟོགས་པ་པོར་རྫོམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་དམིགས་པར་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྤྱོར་བ་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་ཅས་བྱའོ། །

མཉམ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྐྱེམས་པ་ལས་མཐོང་
བའི་ལམ་སྐྱེ་བའི་བྱིར་དེའི་སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་གསུངས་པ།

སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་བདེན་པ་ལ། །ཆོས་ཤེས་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་
དང་། །བཟོད་ཤེས་སྐད་ཅིག་བདག་ཉིད་འདི། །ཀྱན་ཤེས་ཚུལ་ལ་
མཐོང་བའི་ལམ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་།
ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པ་དང་།
རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཟོད་པ་དང་ཤེས་
པའི་སྐད་ཅིག་མ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་འདི་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་
བ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལུགས་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐད་ཅིག་མ་རྣམ་
པ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་པར་བརྟག་ཅེ་ན། དེའི་བྱིར་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་གསུངས་
པ།

གཟུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་ཡིན། །མཐའ་ལས་འདས་དང་རྣམ་དག་
དང་། །མ་སྐྱེས་མ་འགགས་ལ་སོགས་པ། །མཁའ་འཕྲོ་ཆགས་པ་
སྤངས་པ་དང་། །ཡོངས་སུ་འཇིན་ལས་གྲོལ་བ་དང་། །དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
བརྗོད་མེད་དང་། །གང་གིས་འདི་དོན་བརྗོད་པ་ཡིས། །གཞན་ལ་
སྤྱིན་དུ་མེད་པ་དང་། །དམིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། །ཤིན་ཏུ་
རྣམ་དག་ནད་མི་འབྱུང་། །ངན་སོང་ཆད་དང་འབྲས་བུ་ནི། །མངོན་དུ་
བྱ་ལ་མི་རྟོག་ཉིད། །མཆན་མ་དག་དང་མ་འབྲེལ་དང་། །དངོས་དང་

མིང་དང་གཉིས་པོ་ལ། །ཤེས་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི། །ཀུན་ཤེས་ཉིད་གྱི་
སྐད་ཅིག་མ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །འདི་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་སྤྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་བྲལ་བས་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་
པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེལ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གྱིས་རྟག་པ་
དང་ཆད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དང་། སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གྱིས་
རྣམ་པར་དག་པ་དང་། བདག་དང་བདག་མེད་པའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གྱིས་མ་
སྐྱེས་ཤིང་མ་འགགས་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་བདེན་པ་དང་པོའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་
རྒྱ་དང་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་དབེན་པའི་སྤྱིར་རྣམ་མཁའ་དང་འབྲ་བ་དང་། ཀུན་
འབྱུང་བ་དང་ཀུན་འབྱུང་བ་མེད་པ་དང་། མི་ལྡན་པས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་དང་། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་
འབྲེལ་བས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། རྒྱེན་དང་རྒྱེན་མ་ཡིན་པ་ལས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤྱིར་རང་གི་ངོ་བོ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདེན་པ་
གཉིས་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་དང་འགོག་པ་མེད་པ་དང་བྲལ་བས་དེའི་དོན་ཚིག་ཏུ་
བརྗོད་པས་རྒྱ་དེ་གཞན་ལ་སྦྱིན་དུ་མེད་པ་དང་། ཞི་བ་དང་མ་ཞི་བ་མེད་པས་
དམིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱ་ལོ་མ་པ་དང་བྱ་ལོ་མ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་
བས་མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དེས་པར་

འབྱུང་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པས་དབེན་པས་རྗེ་མའི་ནད་ཐམས་ཅད་མི་
འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདེན་པ་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །

ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ངན་སོང་ཆད་པ་དང་། རིགས་
བ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་མ་འདྲེས་པས་འབྲས་བྱ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་
ཐབས་ལ་མི་རྟོག་པ་དང་། སྐྱབ་པ་དང་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོན་མ་དག་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་། རེས་པར་འབྱེན་
པ་དང་ངེས་པར་འབྱེན་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་པས་ན་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཤེས་བྱ་དང་། སྐྱ་གཉིས་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བདེན་པ་བཞི་པའི་
རྣམ་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་
བཅུ་དྲུག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་གཞག་
པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་ནི་དེ་དག་ལས་ཕྱོགས་གཅིག་
གིས་བརྗོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
པའི་ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་མངོན་
དུ་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་འདིར་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ནི་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བསྟན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་གཏོར་ལ་
ཕབ་ནས། སྐབས་གསུམ་གྱི་མཐུག་བསྐྱེད་བ་གསུངས་པ།

དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་། །ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ་རྣམ་གསུམ་
སོ། །འདིས་ནི་གནས་སྐབས་གསུམ་སོ་དག །རྫོགས་པར་ཡོངས་སུ་
བསྟན་པ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་བས་ན་གང་ཞིག་ཉོགས་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དག་
བཀག་པ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་འདི་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་བར་
གནས་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་འདི་དང་། འགའ་
ཡང་བྱེད་པ་མེད་པས་དོན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་བཤའ་པས་
གཞུང་ལེ་ཏུ་གསུམ་གྱི་སྐབས་གསུམ་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་ཉོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་
འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་སྒྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་གསུམ་པའི་འགྲེལ་
བའོ། །

སྐབས་བཞི་བའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་སྒྲེང་བ།

ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པ་རིམ་པ་རྣམས་ཉམས་སུ་གླངས་པ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པས་དེ་ནི་དེ་
དག་དབང་དུ་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་བསྐྱུ་བའི་སྒྲོ་
ནས་ཅིག་ཅར་རྣམ་པར་བསྒྲོམ་པ་གང་ཡིན་པ་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་
རྟོགས་པ་བཤད་པར་བཞེད་ནས་ཐོག་མར་དེའི་རྣམ་པ་གསུངས་པ།

གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཆན་ཉིད་
དེ། །ཀུན་མཐུན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་སྤྱིར། །དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་
འདོད། །

ཅས་བྱ་བའོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པའི་བྱེད་པར་གྱིས་མི་
རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་
གཞག་པའི་མཆན་ཉིད་དེ། དེ་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་
གིས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བ་གསུངས་པ།

མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །མི་གཡོ་བ་ཡི་རྣམ་པའི་
བད། །བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་བཞི་དང་། །ལམ་ལ་དེ་ནི་བཅོ་ལྔར་བཤད། །

ཅས་བྱ་བའོ། །ཐེར་བྱག་ཏུ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་མི་རྟག་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནར་

མི་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་དང་། རོན་གཞན་གྱིས་དབེན་པའི་མཚན་
ཉིད་སྒྲོང་བ་ཉིད་དང་། བྱང་པོའི་སྒྲོན་གྱིས་མི་བཞི་བའི་མཚན་ཉིད་བདག་མེད་པ་
སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་།

གཞིའི་གནས་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་རྒྱའི་རྣམ་པ་དང་། བྱེད་པས་དབེན་པ་
རྣམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་། ཏྲག་པ་ལ་སོགས་པས་བཞེད་དུ་མེད་
པའི་མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་མིང་མེད་པའི་མཚན་
ཉིད་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་སྟེ། ཀྱན་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མ་གྲུབ་པས་
འགོ་བ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་འགོག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་བ་སྤངས་པ་ལས་མི་
འསྐྱེགས་པའི་བདག་ཉིད་ཞི་བ་དང་། དམན་པའི་ཉེས་པ་དང་བྲལ་བས་མི་ཟད་པའི་
མཚན་ཉིད་གྲུ་ལོ་མ་པ་དང་། བན་པའི་གནས་སུ་བྱིན་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་མཚན་
ཉིད་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་འོ། །དེ་ལྟར་ན་བདེན་པ་རྣམ་པ་
གསུམ་སོ་སོ་ལ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་བཅུ་གཉིས་སོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ནི་བྱད་
པར་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཙུ་བ་སྟེ། བདག་གིས་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་
ལམ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་རིགས་པ་དང་།
བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་འཕོ་བ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་བསྐྱབ་པ་དང་།

ཏྲག་པའི་གོ་འཕང་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་འབྱིན་པ་སྟེ་
རྣམ་པ་བཞི་དང་། མི་ལམ་ལྟར་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། སྐྱ་བརྟན་ལྟར་རྒྱ་
ལས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། མིག་ཡོར་ལྟར་རྒྱུན་གྱིས་མ་འགགས་པ་དང་། སྟེག་རྒྱ་
ལྟར་དུས་གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། སྐྱ་མ་ལྟར་བདག་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཐུང་ན་

ལས་འདས་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་
པར་བྱང་བའི་བདག་ཉིད་དོར་བ་དང་སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་གཉེན་པོ་དེ་དག་མེད་པ་
གཉིས་དང་།

ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་བདག་
དང་ཆོས་སྤྱི་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་གོས་པ་མེད་པ་དང་། སྒྲོས་པ་མེད་པ་གཉིས་
དང་། རང་གི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་རོ་སྤང་བ་དང་། གཞན་ལས་ཉམས་པར་རྟོགས་
པའི་གཉེན་པོ་འབྲས་བུའི་སྒྲོ་ཅན་གྱི་ཡོངས་སྤྱི་འཛིན་པའི་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་
མེད་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་རྟོགས་པའི་བྱང་པར་བྱལ་གོ། །དེ་ལ་
དང་པོ་བཞི་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བཅུ་
གཅིག་ནི་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་སྟེ། བྲངས་བཞིན་དུ་བསྒྲོམ་པ་དང་མཐོང་
བའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལྟ་
དང་བྱལ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་ན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཤུ་ཅུ་བདུན་
ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གསུངས་པ།

རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་། །འགོག་པ་ལ་ནི་གོ་རིམས་
བཞིན། །དེ་དག་བརྒྱད་དང་བདུན་དང་ནི། །ལྟ་དང་བཅུ་བྱལ་ཅས་
བསྒྲགས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །སྤྱིར་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དུལ་ལ་
འདུན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། དུལ་ལ་དགའ་བས་མཛོན་པར་སྤྲེད་པའི་
གཉེན་པོ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་མི་གནས་པ་དང་། ཞི་བའི་རྣམ་པ་གསུམ་

དང་། སྤྱག་བསྐལ་མ་ལུས་པ་ཀུན་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་
སྤང་དང་གཉི་ཕྱག་གི་གཉེན་པོ་དེ་དག་མེད་པ་གསུམ་དང་།

སྤྱག་བསྐལ་དག་པོ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཉིད་གཅིག་དང་། སྤྱག་བསྐལ་
བརྒྱད་མར་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་
གཉེན་པོ་སེམས་ཅན་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བརྒྱད་ནི་
རྒྱུར་གྱུར་པའི་བདེན་པ་ཀུན་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་བསྐྱགས་སོ། །སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་ལམ་ཆད་མེད་པ་དང་། ཇི་ལྟར་གོ་སྐབས་འབྱེད་
པའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་། རིགས་པ་གང་ཡིན་པ་ཐ་མི་དད་པ་
དང་། ཇི་ལྟར་རིགས་པ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པ་
མཆོན་མར་མི་རྟོག་པ་དང་། ཇི་ལྟར་སྐྱབ་པ་ཆད་མས་གཞལ་དུ་མེད་པར་འཛིན་
པ་གང་ཡིན་པ་ཆགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བདུན་ནི་ལམ་གྱི་
བདེན་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱགས་སོ། །

རབ་ཏུ་འཛིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་དང་། ཉེ་བར་གཞོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱག་
བསྐལ་བ་དང་། གཞན་དུ་གྱུར་པའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་དང་། རང་
ཉིད་དེའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་མེད་པ་དང་། སྤྱིར་འགའ་ཡང་ཡོངས་
སུ་གནས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ངོ་བོ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ལྔ་ནི་
སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱགས་སོ། །འགོག་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་
ནི་རང་བཞིན་དང་སྟོང་བའི་དྲི་མ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ནང་དང་

བྱི་དང་གཉིས་ཀའི་དངོས་པོ་དང་བྲལ་བས་ནང་དང་བྱི་དང་གཉིས་ཀ་སྟོང་བ་ཉིད་
ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། ཞི་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་རྟག་པའི་བདག་ཏུ་སྟ་བ་ཉི་
བར་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་གིས་སྟོང་བ་དང་།

སྟོང་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། ལྷ་དན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དང་། རྒྱ་དང་རྒྱེན་
ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟག་པ་དང་ཆད་པ་
དང་། འཁོར་བའི་སྟོན་དང་བྱི་མ་དང་། རྟག་པའི་ཆོས་མ་སྤངས་པ་ལ་མངོན་པར་
ཞེན་པ་དགག་པས་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཆེན་པོ་དང་། འོན་དམ་པ་དང་།
འདུས་བྲས་དང་། འདུས་མ་བྲས་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་
མ་མེད་པ་དང་། འོར་བ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ་བརྒྱད་དང་། གྲུ་ལོ་མ་པ་
གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་རྟག་པ་པ་གཞན་ལས་སྤུལ་དུ་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱུན་ཏུ་
བརྟགས་པའི་བྱེད་པ་པོ་དགག་པས་རང་གི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་
གཅིག་ཉིད་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་མི་
གནས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བརྟགས་པ་ཅམ་གྱི་ཡུལ་དང་མཆོན་ཉིད་
དང་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་དགག་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་།
གཟུགས་སུ་རྒྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་།

འདས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་
དེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། གང་དུ་དེས་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་
དགག་པས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་
རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱགས་པའོ། །དེའི་བྱིར་

ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྲུང་ཅུ་ཅ་དྲུག་གོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གསུངས་པ།

བླ་པ་ཉེར་གཞག་ནས་བཟུང་སྟེ། །སངས་རྒྱས་རྣམ་པའི་མཐར་ཐུག་
རྣམས། །ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྗེས་མ་ཐུན་པར། །ཀུན་མཐེན་གསུམ་
དུ་བྱེ་བས་ན། །སྒོ་བ་མ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། །སངས་རྒྱས་
རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་ཏེ། །སྲུང་ཅུ་བདུན་དང་སྲུང་ཅུ་བཞི། །སྲུང་ཅུ་
ཅ་དགུ་དག་ཏུ་བཞེད། །

ཅེས་བྱ་བའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་བྱིར་བླ་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ནས་བཟུང་
སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ནི་དེ་ཉིད་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་
ལམ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་ནས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་རྣམ་པ་སྲུང་ཅུ་ཅ་བདུན་དང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྲུང་ཅུ་ཅ་བཞི་དང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་
སྲུང་ཅུ་ཅ་དགུར་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་གང་
ཞེ་ན། དང་པོར་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤེས་
པས་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལུས་བླ་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དང་།
ཆེར་བ་དང་སེམས་དང་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤེས་པས་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་།

འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་མཉམ་པར་གཞག་
པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་སྤྱི་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པས་བླ་

བ་ཉི་བར་གཞག་པའི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་ལྟར་ཞུགས་པ་ལས་བཙུན་འགྲུས་འབྱུང་
བས་ཚེ་ལ་བའི་ལམ་ལ་མི་དགེ་བ་སྦྱེས་པ་དང་མ་སྦྱེས་པ་དག་ཡང་དག་པར་སེལ་
ཅིང་སྦྱར་མི་བསྦྱེད་པ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྦྱེས་པ་དང་སྦྱེས་པ་དག་བསྦྱེད་པ་
དང་། མངོན་པར་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་བཙུན་འགྲུས་ཏེ། ཡང་དག་པར་སྦྲོང་བ་
རྣམ་པ་བཞིའོ། །

བཙུན་འགྲུས་དང་ལྡན་པས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པས་ཉིང་རེ་
འཛིན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ལམ་ལ་གྲུས་པར་སྦྱོར་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པ་ཅན་
འདུན་པ་དང་ཉག་པར་སྦྱོར་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པ་ཅན་བཙུན་འགྲུས་དང་། སྦྱོན་
ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པ་ཅན་སེམས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རབ་ཏུ་འབྱེད་
པའི་རྒྱར་གྱུར་པ་ཅན་དཔྱད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏེ། གནས་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་
ཀྱིས་ལོ་ལོ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་རྣམ་པ་ལྟ་སྦྱོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་
འབྲུལ་གྱི་རྒྱར་པ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པ་ལ་ངོ་བུ་ལ་སོགས་པ་བཞི་
འབྱུང་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་རྣམས་
ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དད་པ་དང་། དེ་ཉིད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རབ་ཏུ་སྦྱོ་བ་བཙུན་
འགྲུས་དང་། རྣམ་པ་དེ་ཡིད་ཡོངས་སུ་མི་བརྗེད་པ་བྲན་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཅེ་གཅིག་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་།

བདེན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ། ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་གཟུང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཤེས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མཐོང་བ་ལ་ཉི་བར་གྱུར་པ་ངོ་བུ་དང་ཅེ་མོར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དབང་པོའི་རྣམ་

བ་ལྷའོ། །རྩོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བས་མངོན་
བར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་ལ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ཆེར་མཐུ་
དང་ལྷན་པར་གྱུར་བས་རྗེས་དང་བཏགས་པའི་འཛིན་པ་མེད་པ་ཉིད་ཤེས་པས་
ཐབ་མེད་སྒྲོན་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་བཟོད་པ་དང་།

ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྷའོ། །དེས་པར་
འབྲེད་པ་ལ་སྒྲིར་བ་རྣམ་པ་བཞི་རྟོགས་པས་ནི་བདེན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་
བར་འབྱུང་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྤྲ་མ་མ་
བརྗེད་པར་བློན་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྲེད་
པ་དང་། གོང་མར་གྱུར་པའི་ཆོས་ལ་མངོན་པར་སྒྲོ་བ་བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཆོས་
དང་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་ཐག་པ་མེད་པའི་བདེན་པས་ཆོམ་པ་དགའ་བ་
དང་། ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དང་། ཅེ་གཅིག་
པས་མཉམ་པར་གནས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། དགོས་པ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྩོལ་བ་
དང་བྲལ་བ་བཏང་སྟོམས་ཡང་དག་པ་སྟེ། གྲངས་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། རང་
བཞིན་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། བན་ཡོན་དང་། གཞི་དང་། ཉོན་མོངས་པ་
མེད་པའི་གནས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་
ལག་གི་རྣམ་པ་བདུན་ནོ། །

བདེན་པ་མཐོང་བ་ལས་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་འབྱུང་བས་རྣམ་པར་དག་པར་
དེས་པར་འཛིན་པའི་ལམ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་དག་པར་
གཙོད་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་སྤངས་པའི་མཆོན་

ཉིད་རྟོག་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་དང་འབྲེལ་པའི་གཏམ་གྱིས་བདེན་ཞིང་
སྟོན་པར་སྒྲིབ་དག་དང་། ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་གྱིས་འཕགས་པའི་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པ་མི་བྱེད་པ་ལས་གྱི་མཐའ་དང་།

ཚུལ་འཆོས་ལ་སོགས་པ་ལོག་པར་འཆོ་བ་ལྷ་སྤངས་པ་འཆོ་བ་དང་།
གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ཉིད་གྱི་ཆོས་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པ་དང་། གཉེན་པོ་དམིགས་
པ་མ་བརྟེན་པ་བྱན་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་པར་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་ཏེ། གོ་རིམས་ལྟར་ཡོངས་སུ་གཙུག་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་།
གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་། ལྟ་བུ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟན་
པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། ཡོ་བྱད་བསྟུངས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཡན་ལག་དང་།
ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
དབང་དུ་མ་གྱུར་པའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་བྱིར་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་
ལག་བརྒྱད་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། དེའི་བྱིར་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཀྱན་ཤེས་པ་ཉིད་
གྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་ཅན་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་དུ་བཞེད་དོ། །

ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་གཉེན་
པོའི་ལམ་ལ་བདག་ཉིད་དང་བདག་གིར་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་གཞན་དང་ངོ་བོར་གྱུར་
བས་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོང་པོའི་རྣམ་པ་
དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་མཚན་མར་དམིགས་པ་ཉིད་གྱི་གཉེན་པོ་འགོག་པ་དང་།
ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོང་གཉིས་པའི་རྣམ་པ་དང་།
ཁམས་གསུམ་མམ་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དོར་བ་དང་སྦང་བར་

བྱ་བར་སྒོན་པའི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་གཉིས་དང་། རྒྱ་དང་
རྒྱུན་ཀྱི་འབྲུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་དང་། རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། སྤྱུག་བསྐྱེད་
དང་ཀྱི་འབྲུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ལོ། །

སྤྱུལ་པའི་ལམ་ལ་ནང་རང་གི་ལུས་སྒྲ་དང་ཁ་སྤྱུལ་སོགས་པའི་བར་དུ་
གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཤེགས་པས་འདུ་ཤེས་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་
ལ་རྣམ་པར་ལྟ་བ་སྟེ། ཆེན་པོ་དང་ཚུང་དུ་ལ་སོགས་པ་ལ་དེ་བས་ཆེས་ཆེན་པོ་
དང་ཚུང་དུ་ལ་སོགས་པར་མོས་ཤིང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་དང་། ནང་གཟུགས་ཀྱི་
འདུ་ཤེས་པ་རྣམ་པར་བཤེགས་པས་ནས་མཁའ་འདུ་ཤེས་སུ་བྱས་ནས་བསམ་
གཏན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་སྤྲུལ་ལྟར་
བསྒྲོམ་པ་སྟེ། སྤྱུལ་པ་ལ་རང་དབང་བར་བསྐྱུར་མི་རུས་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་
ཐར་པ་གཉིས་དང་། གཟུགས་སྤྱུག་པ་དང་མི་སྤྱུག་པ་ལ་སྤྱུལ་པ་མངོན་པར་བཅུ་
པར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་འབད་པ་དང་མི་འབད་པ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
གཉེན་པོར་སྤྱུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་ལུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་
རྒྱུགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།

ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དང་། རོ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་
བསྒྲོམ་པ་སྟེ། སྤྱུལ་པ་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་ཐར་པ་
གཅིག་གོ། །མཐོང་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་ལ་འདི་ལྟར་ཐར་
པ་དང་མཐུན་པར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ནས་མཁའ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་
སོགས་པ་གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ཞི་བར་

གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་གོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཐར་བ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་སྤྱལ་བ་དང་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་མཐོང་བ་དང་། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་རྟེན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བསམ་གཏུན་དང་སོ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་རྟེན་ཉིད་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་ག་ཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་དང་། འདས་པའི་སེམས་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་ཅིང་ལངས་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་སྟེ། མཐར་ཀྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་པ་དགུ་འོ། །སྤྲོང་བའི་ལམ་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱི་བ་བཞི་རྣམ་པར་སེལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་བདེན་པ་བཞིའི་ཚོས་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་བཟོད་པས་རབ་དུ་བསྐྱས་པ་རྣམ་པ་བཞི་འོ། །

སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ལ་གཞན་ལ་མ་འབྲེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་སྦྱིན་པ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ། དེའི་སྤྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་བཞིར་བཞེད་དོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། བན་པ་དང་བདེ་བ་ཉིད་ཀྱི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པ་དང་། ཉེས་པ་དང་ལེགས་པར་སྦྱད་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མཁྱེན་པ་དང་།

ལམ་དང་འབྲས་བུ་སོ་སོ་ལ་མོས་པ་སྒྲ་ཆོག་པ་མ་བྱེད་པ་དང་། ཞིང་ཡོངས་སུ་
དག་པ་དང་མ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དུ་མ་མ་བྱེད་པ་དང་།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དབང་པོ་མཆོག་
དང་། མཆོག་མ་ཡིན་པ་མ་བྱེད་པ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་ཡིན་
པའི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མ་བྱེད་པ་དང་། སྲིད་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་
སོགས་པ་ཤས་ཆེ་བས་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་
གནས་པ་དང་བྱུང་བར་གྱི་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བྱུང་བ་མ་བྱེད་པ་
དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལ་སོགས་པ་སྒྲོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་
མ་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པའི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་
བ་མ་བྱེད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་
མཐའ་དག་གི་ཟག་པ་ཟད་པ་མ་བྱེད་པའི་སྟོབས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བསྐྱེད་
བའི་བདུད་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་ལྔ། །

ད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའོ་ཞེས་ཡེ་
ཤེས་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཟག་པ་རྗེ་སྟེད་པ་
ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཟད་དོ་ཞེས་སྤངས་པ་ཉིད་དང་། གཞན་ལ་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་འདི་དག་གིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གཅོད་པའོ་ཞེས་གོགས་ལུང་
འཕོགས་པ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་མ་བྱེད་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ལམ་འཁོར་བ་དང་
ཐེག་པ་དམན་པ་ལས་དེས་པར་འབྱུང་བ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ལ་ལྟ་དང་
བདུད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་བ་པོས་བག་ཆ་བ་མེད་པ་སྟེ། གཞན་སུ་སྟེགས་ལ་

སོགས་པས་བརྗེ་བར་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་འཇིགས་པའི་རྣམ་པ་
བཞིའོ། །གཟུགས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་
ལ་རྣམ་གྲངས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་།

དེ་དག་གི་སྤྱི་དང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ལ་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
དང་། ལྟ་དང་སྒྲུ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ལ་ངེས་པའི་ཆིག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་
པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཡུལ་ལ་སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
རིག་པ་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་ལེགས་པར་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
རིག་པའི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །སྤྱི་རྣམ་པར་འབྱུང་པ་མི་མངའ་བ་དང་། གསུང་ཅ་ཅོ་
དང་། ཐུགས་བློ་པ་ཉམས་པ་དང་། གནས་སྐབས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་།
ལཁོར་བ་དང་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། གཏུལ་
བར་བྱ་བ་སྟོད་དུ་བྱང་བ་དང་། མི་བྱང་བ་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྟོམས་
མི་མངའ་བ་སྟེ་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་བྱུག་དང་། དབང་པོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་བདག་ཉིད་
འདུན་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་། བློ་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་དང་། ཤེས་རབ་
དང་། ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་ལས་དབེན་པར་གྱུར་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་ཡོངས་
སྤྱི་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་སྟེ། མི་ཉམས་པའི་རྣམ་པ་བྱུག་དང་།

སྤྱི་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱི་ལས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་དང་། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་མ་
ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་འདུག་པ་སྟེ། གྲངས་རིམ་ལྟར་
བྱུག་ཆན་རེ་རེས་སྟོད་པ་དང་ཐོབ་པ་དང་། སྤྱི་ལས་ཤིན་ཏུ་ཐུལ་དུ་གྱུར་པ་

གཞན་ལས་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་
པ་རྣམ་པ་བཙུག་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཤད་
ཅིང་འགྲུར་བ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་།

ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱུར་བ་རང་འགྲུང་བ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མདོན་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་ན་མེད་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་སྤྲུམ་
ཅུ་ཅད་གྲུར་བཞེད་དེ། མདོར་བསྟུན་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅད་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་གོ་རིམས་ལྟར་ཉན་ཐོས་
ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས་ཞི་བ་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་བ་དང་། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབང་ཉོན་མོངས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་ཆོལ་བ་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མ་མ་ལུས་པ་སྤངས་
པས་མཛད་པ་ལྟོན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྦྱོང་པའི་ཕྱིར་ཟག་བ་མེད་པ་དང་། ཡོད་པ་
དང་མེད་པ་གཉིས་ཀ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཟག་བ་མེད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེའི་རྗེས་ལ་རྣམ་པ་དེ་དག་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
སྦྱོང་དུ་སྦྱོར་བ་པོའི་སྦོད་གསུངས་པ།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་བཀུར་སྟེ་བྱས། །དེ་ལས་དགེ་བའི་ཅ་བ་
བསྟན། །དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱི་མགོན་བཅས་པ། །འདི་མཉན་པ་ཡི་
སྦོད་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་དང་ཀུན་འཛི་དང་། །སྦྱིན་དང་

ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་སྟོད་པས། །ལེན་དང་འཛིན་པ་ལ་སོགས་
པའི། །སྟོད་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །

ཞེས་བྲ་བའོ། །སྟོན་དང་ད་ལྟར་བྱང་བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་བསྟེན་
བཀུར་བྱས་པ་དང་། དེ་དག་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་དགོ་བའི་རྩ་བ་
བསྐྱེན་ཅིང་སྤངས་པ་དང་། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་
དག་གིས་རྗེས་སུ་བབྱང་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདིའི་
གཞུང་མཉན་པའི་སྟོད་དུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ལུས་
ལ་སོགས་པའི་ཞབས་འབྲིང་གིས་མཉེས་པར་བྱས་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱི་གནས་
ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་བྲིས་པ་དང་། སྟོན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཅུ་རབ་ཏུ་སྐབ་པ་དག་གོ་རིམས་ལྟར་འདིའི་ཆོག་འཛིན་པ་དང་།
དོན་མི་བརྗེད་པ་དང་། མཆོན་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོད་དུ་རུང་བ་
ཉིད་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བཞེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྦྱར་བ་དངོས་
གསུངས་པ།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར། །དེ་ལ་སྟོད་པ་བཀག་པའི་
ཕྱིར། །དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐབ་ཕྱིར། །དེ་རྣམས་གཉིང་དཔག་དཀའ་
པའི་ཕྱིར། །དེ་དག་ཆད་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་། །ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །ལུང་བསྟན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཉིད་དང་། །དེས་འབྱུང་
བར་ཆད་མེད་བཅས་དང་། །བྱང་ཆུབ་ཉིད་སྤྱར་བ་དང་། །གཞན་
དོན་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་མེད་ཕྱིར། །ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་མི་

མཐོང་། །གཟུགས་སོགས་བསམ་མི་བྱའམ་མི་མཐོང་། །གཟུགས་
སོགས་དེ་ཡི་མཚན་མ་དང་། །དེ་ཡི་ངོ་བོར་རྣམ་མི་རྟོག །འབྲས་བུ་
རིན་ཆེན་སྦྱིན་བྱེད་དང་། །དེ་ནི་དག་པ་མཚམས་དང་བཅས། །

ཞེས་བྲ་བའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་མི་
གནས་པ་དང་། དེ་དག་ལ་མི་སྦྱོར་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་དམིགས་པ་དང་། གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་དེ་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་པ་དང་། རྟོགས་པར་དགའ་
བ་ཉིད་ཀྱིས་གཏིང་དཔག་དགའ་བ་དང་། དེ་དག་གི་མཐའ་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ཆད་མེད་པ་ཞེས་བྲ་བར་རང་བཞིན་གྱི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ལྟ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྐྱག་པའི་བྱིར་རབ་ཏུ་ཆོགས་ཆེན་པོས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ན་
འཆང་བྱ་བ་དང་། མི་སྐྱག་པའི་བྱིར་བྱིར་མི་ལྟོག་པར་ལུང་བསྟན་པར་ཉེ་བ་དང་།
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དེའི་ཆོས་སྦྱོད་པ་ཡང་དག་པར་འདྲིན་པའི་བྱིར་བྱིར་མི་ལྟོག་
པ་དང་། ཐེག་པ་དམན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སྦྱོང་བའི་བྱིར་དེས་
པར་འབྱུང་བ་དང་། ཉག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བསྒྲུབ་པའི་བྱིར་བར་ཆད་མེད་པ་
དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གསེར་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བྱིར་བྱང་
ཚུབ་དང་ཉེ་བ་དང་།

འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་མངོན་པར་འགྱུབ་པའི་བྱིར་བྱང་ཚུབ་སྐྱར་བ་དང་།
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྣམ་པ་དུ་མར་རབ་ཏུ་སྒྲོར་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་གཞན་གྱི་དོན་
དང་། ཆོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོས་སྦྱེ་བ་དང་འགག་པ་མེད་པའི་བྱིར་འཕེལ་
བ་དང་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ཉེ་བར་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་

ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐོང་བ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་དོན་དམ་པར་དེ་ལྟར་རྫོམ་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་རྣམ་པ་འགོག་པ་དང་། གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་དང་དེའི་མཆོན་མ་དང་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
ཕྱིར་དེའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་མངོན་
པར་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱིན་པ་དང་། གཟུགས་
ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་བསྐྱེམ་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པ་
དང་། ལོ་དང་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་བྲུད་པར་གྱི་དུས་བཟུང་བས་མངོན་པར་བཅོཅ་
པའི་ཕྱིར་ས་མཆོམས་དང་བཅས་ཏེ། སྦྱོར་བ་ཞེས་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
བཅོ་ལྔ་སྟེ་སྦྱོར་བ་ནི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུའོ། །

དེ་ནས་སྦྱོར་བ་དེ་དག་རྣམ་པར་སྐྱོམ་པའི་ཕན་ཡོན་གསུངས་པ།

བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ལ་སོགས་པ། །ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཅུ་བཞིའོ། །

ཞེས་བྲེ་བའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་
བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མཉེས་པས་
དགོངས་ཤིང་མཐུན་པ་དང་། གཅེས་སྤྲུམ་སུ་བྱེད་པས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་
དང་། རྒྱ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྲུང་ཆུབ་དང་ཉི་འཇུག་
པ་དང་། རྣམ་ཡང་ངན་སོང་དུ་མི་ལྟོང་ཞིང་སངས་རྒྱས་དང་མི་འབྲལ་བས་
དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། རྟོ་སྟོགས་བརྟེན་ནས་བྲུང་སྟོགས་སུ་རྒྱས་
པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པས་བྲེ་བ་བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་རབ་དུ་

ཁྱུས་པས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པ་དང་། བདག་ལ་སྒྲོན་པས་ནམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་མཛད་པས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་བྱ་ར་འགྱུར་བ་དང་།
བདུད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ལས་སྒྲོག་པར་མི་ཁྱུས་པས་མི་བྱེད་པ་དང་།

བདག་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་བ་ནམས་ལ་དགའ་བ་ཆེར་འཕེལ་ཞིང་
གཞན་དེ་ཉིད་ལ་འགོད་པར་འགྱུར་བས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྤྱིན་
པ་དང་། སངས་རྒྱུས་ནམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་མཛད་པས་དམ་བཅའ་བ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་བསྐྱབ་པ་དང་། ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་ཤིང་སྦྱོད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ཡང་
དག་པར་སྦྱད་པས་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། དེ་ནས་རྒྱབས་
ཆེན་པོའི་སྦྱོད་པས་གཞན་གྱི་དགོས་པ་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
སྐྱབ་པ་དང་། བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བཅོན་པ་མི་གཏོང་བས་འདི་ཆོལ་བ་ན་
འདི་དང་གཞན་པའི་མདོ་སྤེལ་འདི་ལྟ་བུ་ཡང་རྟེན་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པའི་སྦྱོར་བ་ལ་མཛོན་པར་དགའ་བས་འཕྲོ་བ་པ་ཡོན་ཏན་ནམ་པ་བཅུ་བཞིའོ། །

དེ་ནས་སྦྱོར་བ་དེ་དག་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྦྱོན་
ཤེས་དགོས་པས་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་གནས་ནམས་གསུངས་ག།

སྦྱོན་ནི་བཅུ་ཆེན་བཞིར་བཅས་ག། །དུག་དུ་ངེས་པར་རྟོགས་པར་
ག། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །སྦྱོ་ཞིང་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་སྤོབས་པ་ཏ་ཅང་ཐོགས་
པ་དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྟོགས་པ་སྤྱར་དུ་སྤྱོད་པས་སྒྲོམ་པའི་རྒྱ་ཏ་ཅང་

སྒྱུར་བ་སྟེ་སྟོབས་པ་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་དང་། སྒྲུལ་བ་དང་སྟེག་པ་ལ་སོགས་པ་
ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། །གཡེང་བ་དང་འདྲོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་སེམས་
ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། སྒྲུལ་བ་ལ་སོགས་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་
ཁ་རྟོན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ངག་གི་གནས་ངན་ལེན་ཏེ་གནས་ངན་ལེན་དང་
འབྲེལ་བ་གསུམ་དང་།

ལུང་མ་བསྟན་པ་དང་འདྲིའི་གཏིང་མི་རྟེན་པས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་
འཛིན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་ཆོལ་བས་རྒྱ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཉམས་
པ་དང་། དམན་པའི་རོལ་ཆགས་པ་བྱུ་ལོམ་པའི་རོལ་བྱུང་བས་ཉམས་པ་དང་། ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་སྟོད་ལ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པས་ཐེག་པའི་མཚོག་ཀུན་ཏུ་
འཛིན་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆའི་འབྱུང་གནས་མ་ཡིན་པ་
ལ་ཡིན་པར་འཛིན་པས་རྟག་ཏུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ། །རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འདྲོད་པས་ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་སྟོབ་པ་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུ་འབྲེལ་བ་ཉམས་པ་དང་། དམན་པའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་སྡེ་
སྟོད་ལེན་པ་གོང་ན་མེད་པ་ལས་ཉམས་པ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་པའི་རྒྱ་
དང་འབྲེལ་བ་དང་། མདོ་སྟེ་གཞན་ལ་སྟོད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འབྱུང་བས་ལུལ་
མང་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོབས་པ་འགྱུར་བ་དང་།

ཡི་གེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་འདྲུ་ཤེས་པས་ཡི་གེ་འདྲི་བ་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། མེད་པའི་མཚན་མར་དམིགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡི་གེར་འདྲི་བའི་གཞུང་ལུམ་དུ་འདྲུ་ཤེས་པ་ཡི་གེ་ལ་

མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡི་གེ་མ་ཡིན་པ་ཡུམ་དུ་འདུ་ཤེས་པ་ཡི་གེ་མེད་པས་
མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། སྒྲ་ཆོག་པས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་གཡེང་བ་དང་ཡུལ་དང་
གྲོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་།

འདི་ག་ཉེན་གྱི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་ཆོག་པས་
སུ་བཅད་པའི་རོ་ལྷང་བ་དང་། བདུད་གྱི་བསྟན་པའི་སྡེ་སྟོད་ལས་ཐབས་ལ་མཁས་
པ་ཆོལ་བ་ལམ་མ་ཡིན་པས་ལམ་ཆོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དག་སྟེ་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་
རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་བརྒྱད་དོ། །དེའི་སྒྱུར་བ་ལ་མངོན་པར་བཙོན་པ་དང་མི་བཙོན་
པ་དང་འདུན་པ་དང་སྟོམ་ལས་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང་། འདིར་གནས་པ་དང་གཞན་
དུ་འགོ་བར་འདོད་པས་འདུན་པའི་ཡུལ་ཐ་དད་པས་ཉམས་པ་དང་། ཆོས་དང་ཟང་
ཟིང་ལྟར་ལེན་པ་དང་འདོད་ཆེན་ཆུང་བ་དང་ཆུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། དགོན་པ་ལ་
སོགས་པ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉམས་པ་ལ་དད་པ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བ་དང་
མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་། རང་གི་ངང་གི་བྱེད་པས་གཏོང་བ་དང་
སེར་སྒྲ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པས་བྱིན་པ་དང་མི་
ལེན་པ་དང་། དབང་པོའི་བྱེད་པར་གྱིས་མགོ་སྟོས་པ་དང་རྣམ་པར་སྟོས་པས་གོ་
བ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་དབང་གིས་མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་མངོན་
པར་ཤེས་པ་དང་མི་ཤེས་པ་དང་།

སྟོད་པ་དང་ངང་ཆུལ་གྱི་སྟོན་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་དང་ལྡན་པ་དང་མི་
ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་

ཐབས་དང་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཚིག་ལ་སོགས་པའི་ག་བྱངས་
ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་དང་། སྒྲེགས་བམ་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡི་གེ་འབྲི་བར་འདོད་པ་
དང་མི་འདོད་པ་དང་། འདོད་པའི་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་མ་བྲལ་
བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཉན་པ་སོ་དང་འཆད་པ་སོ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་འབྲེལ་བ་བཅུ་
བཞི་དང་།

ངན་འགྲོའི་བསྐྱགས་པ་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པས་ངན་སོང་གི་དོན་ལས་ཕྱིར་
ཐོགས་པ་དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་
བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བས་ཡིད་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་རང་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་དང་། ངང་
ཚུལ་དང་གནས་སྐབས་ཀྱིས་གཅིག་བྱ་དང་འཁོར་དང་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་།
འཆད་པར་ཁས་མི་ལེན་པའམ། སྤངས་ཀྱང་གོ་སྐབས་མི་འབྱེད་ཅིང་ཉན་པ་སོ་ལ་
སོགས་པར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་དང་། མངོན་པར་ཆགས་པའི་སྒྲོ་ནས་
ཟང་ཟིང་རུང་ཟད་སྦྱིན་པར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་དང་། རྒྱུན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་
སྒོ་ག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་དང་མི་འགྱུར་བའི་སྒྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
དག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཟུ་གེ་བྱུང་བའི་སྒྲོགས་དང་ཆོམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པས་
དཀྱུགས་པའི་སྒྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་མི་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཏེ། གཉིས་ཀ་
དང་འབྲེལ་བ་དུག་སྟེ།

སྒྲོ་བ་དཔོན་ཉིད་དང་འབྲེལ་བ་རྟེན་པ་ལ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་བྱམས་པར་བྱེད་པའི་བྲིམ་བུ་བས་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
གཅིག་དང་། བདུད་ཀྱིས་འདི་ཡིན་གྱི་དེ་ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པས་བསྐྱོགས་པ་

ཉིད་ཀྱིས་འབྲེད་པའི་སྒྲོར་བ་དང་། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་བརྟན་བརྟན་
བས་བྲལ་བར་བྲེད་པ་བཅོས་མ་ཉི་བར་སྐྱབ་པ་དང་། བཅོས་མའི་འཆང་རྒྱ་བ་དང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སྒྲུལ་ཏེ། དུལ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལ་དགའ་བ་
བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལོག་པར་འབྲིད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཞི་
བཅུ་ཙ་བྱུག་གོ། །

དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་དང་སྒྲོན་ལྔ་བ་དང་དོར་བས་སྒྲོར་བ་རྣམས་བསྐྱོམ་པར་
བྱ་བ་ཡང་མཆོན་ཉིད་ཤེས་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་དེའི་འོག་དུ་མཆོན་
པའི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་ག།

གང་གིས་མཆོན་ཏེ་མཆོན་ཉིད་དུ། །ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་
གསུམ། །ཤེས་པ་བྲུད་པར་བྲེད་པ་སྟེ། །རོ་བོ་ཉིད་གང་མཆོན་བྱ་
ཡང་། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །འདིས་སྒྲོར་བ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་སྐྱེད་པར་
མཆོན་པར་བྲེད་པས་ཤེས་པ་དང་། བྲུད་པར་དང་། བྲེད་པའི་མཆོན་ཉིད་དེ་བྲེད་
པ་སྐྱབ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། འདི་དག་མཆོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་ལས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ་མཆོན་ཉིད་ནི་གཞིར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་
ཐ་དད་པ་ལས་རེ་ཞིག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དེའི་མཆོན་ཉིད་
གསུངས་ག།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། །འཛིག་ཉེན་འཛིག་མེད་བདག་

ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། །དེ་བསྐྱུས་པ་དང་།
སྒྱུར་བལྟས་དང་། །མི་ཟད་པ་ཡི་རྣམ་པ་དང་། །ཆགས་བཅས་སོགས་
དང་རྒྱ་ཆེན་དང་། །ཆེན་པོར་གྱུར་དང་ཆད་མེད་དང་། །རྣམ་ཤེས་
བསྐྱེད་དུ་མེད་པ་དང་། །སེམས་བལྟར་མེད་དང་ཤེས་པ་དེ། །གཞི་བ་
ལ་སོགས་ཤེས་བྱ་དང་། །དེ་ལས་གཞན་ཡང་དེ་དག་ནི། །དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས། །ཐུབ་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། །གཞན་
ལ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་ཡོད། །ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་སྐྱབས་ཀྱི། །ཤེས་
པའི་མཆན་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །མ་འབྲས་པའི་ཆོས་ལ་སོགས་པས་སྒྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་སྒྲིབ་པ་ཉིད་དང་། །འཛིག་རྟེན་དེ་ཁོ་ནར་འཛིག་པ་མེད་པར་མཐུན་པ་དང་། །ཀུན་
རྫོབ་ཏུ་སེམས་ཅན་གངས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་
ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་སེམས་བསྐྱུས་པ་དང་། །མཉམ་པར་མ་བཞག་པས་
སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་སྒྱུར་བལྟས་པ་དང་། །ཡང་དག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
སེམས་མི་ཟད་པའི་རྣམ་པ་དང་། །སྒྲེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་། །སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བས་བསྐྱུས་པ་འཕགས་པ་
རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་པ་དང་། །སྒྲེ་བ་དང་
གནས་པ་དང་འཛིག་པ་མེད་པའི་སེམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། །བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་།
ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་མཉམ་པ་ཉིད་སེམས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དང་།

སོ་སོ་ངས་པར་མི་རྒྱས་པས་སེམས་ཆད་མེད་པ་དང་། །འགགས་པ་ལ་

སོགས་པས་དུས་གསུམ་གྱི་སེམས་བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བས་སེམས་བཟླ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་འཕྲོ་བས་སེམས་གཡོ་བ་ལ་
སོགས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་ཡང་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མ་
ནོར་བ་དང་།

ཐུབ་པ་མཆོག་གིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བར་རྟོགས་ནས་དེའི་དོན་གཞན་
ལ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཙུ་བྱུག་གིས་ཐམས་ཅད་
ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བུ་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མཐུན་པ་སྦྱེད་པར་
མཆོན་པས་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ནས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ།

སྟོང་ཉིད་མཆོན་མ་མེད་བཅས་དང་། །སྒྲོན་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་
དང་། །སྦྱེ་མེད་འགག་པ་མེད་སོགས་དང་། །ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་
འཁྲུག་མེད་དང་། །འདུ་མི་བྱེད་དང་རྣམ་མི་རྟོག་ །རབ་དབྱེ་མཆོན་
ཉིད་མེད་ཉིད་ལ། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱིས་ནི། །ཤེས་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་བཞེད། །

ཅེས་བྱ་བའོ། །རང་གི་རོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རྒྱུའི་བྱེད་པ་མཆོན་མ་མེད་པ་
དང་། །འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་སྒྲོན་པ་མེད་པ་དང་། །རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་
ལྷགས་སུ་འབྱུང་བའི་སྦྱེ་བ་མེད་པ་དང་། །ལྷགས་ལས་བརྒྱུག་པའི་འགག་པ་མེད་
པ་དང་། །སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བས་བསྟུས་པ་ནི་མའི་བདག་ཉིད་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་མེད་པ་དང་། །ནི་མ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་། །སྤང་བ་

དང་། སྒྲང་བའི་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྟོན་མེད་པ་དང་། སློབ་གཡོགས་
ཀྱི་དབང་གིས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་པས་ནམ་མཁའི་མཆོན་ཉིད་དུག་དང་།
སུས་ཀྱང་གཞན་དུ་བྱ་བར་མི་རྒྱས་པས་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འཁྲུག་པ་མེད་པ་
དང་། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་མ་སྦྱིས་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་དང་།

མཆོན་ཉིད་འགར་ཡང་གདགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
ཉིད་དང་། ཀྱན་རྫོབ་རྣམ་པར་བཞག་པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་།
དོན་དམ་པར་ཤིན་ཏུ་དབེན་པས་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་
ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཙུ་བྱ་གིས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་རྣམས་རི་
ལྟ་བར་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་བསྐྱེད་པར་མཆོན་པས་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་
ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ།

དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྟན་ནས། །གནས་དང་གྲུས་པར་བྱ་བ་དང་། །སྒྲ་
མ་ཉིད་དང་མཉེས་པ་དང་། །དེ་ལ་མཆོད་དང་བྱེད་མེད་དང་། །ཀྱན་
ཏུ་འཇུག་མཁྱེན་གང་ཡིན་དང་། །མ་མཐོང་སྟོན་པར་མཛད་པ་
དང་། །འཛིག་རྟོན་སྟོང་ཉིད་རྣམ་པ་དང་། །བརྗོད་དང་ཤེས་མཛད་
མངོན་སུམ་མཛད། །བསམ་མི་བྱབ་དང་ཞི་ཉིད་སྟོན། །འཛིག་རྟོན་
འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ལ། །རྣམ་པ་ཀྱན་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་ནི། །ཤེས་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཅེས་བཤད་དོ། །

ཞེས་བྲ་བའོ། །སྐབས་བའི་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟ་བུར་
མཐུན་པའི་ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བར་གནས་པ་མཆོག་གིས་གནས་པ་
མཐུན་པ་དང་། འདིའི་དོན་སྒྲོན་པར་མཛད་པ་ནས་ཉིད་ཀྱི་ཁྱིམ་ཤུལ་པ་ལ་སོགས་
པ་མཛད་པ་གྲུས་པར་བྲ་བ་དང་། བཀའ་བསྐྱབས་པར་བྲ་བ་ཉིད་དུ་བཀྱར་བས་སྒྲ་
མར་བྲ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང་། རིན་
པོ་ཆེའི་མེ་ཏོག་གཏོར་བ་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པ་དང་།

དེ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དང་རང་གི་ངོ་མོས་སྒྲོང་པས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་
ཉིད་མེད་པ་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱན་ཏུ་འཇུག་
པ་མཐུན་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་ལ་ཚོས་
འགའ་ཡང་མཐོང་བར་བྱར་མེད་པའི་དོན་སྒྲོན་པ་དང་། སྤང་པོ་ལྷའི་འཇིག་རྟེན་
སྒྲོང་པ་ཉིད་དུ་མཐུན་པ་དང་། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པར་བྲ་བ་
ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་སྒྲོང་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་དང་། བསམས་པ་ལས་
བྱུང་བ་བསྐྱེད་པར་བྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་སྒྲོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྲ་བ་དང་།
བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་བསྐྱེད་པར་བྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་སྒྲོང་པ་ཉིད་དུ་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་མཛད་པ་དང་། སྤང་པོ་རྣམ་པ་ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོང་
ཡུལ་ལས་འདས་པས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་དང་།

དེའི་ཚོས་ཉིད་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཉིད་དུ་སྒྲོན་པ་དང་། སྤང་པོ་
ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་འཇིག་རྟེན་འགོག་པ་དང་། དེ་ལ་སྒྲོས་མཆོན་མར་འཇིན་
པ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ཞེས་བྲ་བ་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཙུ་བྱག་

གིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བར་དེའི་བདག་
ཉིད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་བསྐྱེད་པར་མཆོན་པས་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བརྗོད་ནས། ཤེས་པའི་
རྣམ་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་བྱུང་བར་གྱི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ། བསམ་མི་
བྱུང་སོགས་བྱུང་བར་གྱིས། །བྱུང་ཞུགས་བདེན་པའི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན། །སྐྱད་ཅིག་
མ་ནི་བཅུ་དྲུག་གིས། །བྱུང་བར་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བའོ། །གང་
གི་ཕྱིར་བྱུང་བར་གྱི་ཆོས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་། མི་མཉམ་པ་ལ་སོགས་
པས་བྱུང་བར་དུ་གྱུར་པ་སྐྱག་བསྐྱུལ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་དང་
རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་
ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོར་བ་དག་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བྱུང་
བར་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ལ་སོགས་
པའི་བྱུང་བར་དེ་དག་གསུངས་པ།

བསམ་མི་བྱུང་དང་མི་མཉམ་དང་། །གཞལ་དང་བགྱང་ལས་ཡང་
དག་འདས། །འཕགས་པ་ཀུན་བསྐྱུས་མཁས་པ་ཡིས། །རིག་བྱ་བྱུན་
མོང་མེད་ཤེས་དང་། །ཤེས་སྒྲུར་གྱི་དང་གང་མེད་དང་། །སྒྲུབ་དང་
ཡང་དག་འགྲུབ་པ་དང་། །དམིགས་པ་རྟེན་དང་བཅས་པ་དང་། །མཐའ་
དག་པ་དང་ཡོངས་འཛིན་དང་། །རོ་སྒྲུང་མེད་དང་བྱུང་བར་ནི། །བཅུ་
དྲུག་བདག་ཉིད་ཤེས་བྱ་སྟེ། །གང་གིས་ལམ་འདི་གཞན་དག་

ལས། །ཁྱད་དུ་འཕགས་པས་ཁྱད་པར་ལས། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །རྟོག་གཏི་སྟོང་ཡུལ་ལས་འདས་པས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་
བ་ཉིད་དང་། དཔེ་རྒྱུ་རུང་བས་མཚུངས་པ་མེད་པས་མི་མཉམ་པ་དང་། ཚད་མ་
ནམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་གཞལ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་
དང་། སྒྲས་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པས་ཚད་གཟུང་བར་མི་རུང་བས་བགྲང་བ་ལས་
ཡང་དག་པར་འདས་པ་དག་ནི། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཁྱད་
པར་ཡིན་ནོ། །ཉན་ཐོས་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་
ཐམས་ཅད་སྤྱད་པ་དང་། བླ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་སྦྱིས་བྱ་མཁས་པས་རིག་པར་
བྱ་བ་ཉིད་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པ་དང་། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་སྤྱར་བར་རྟོགས་པ་
དག་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཁོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྲི་བ་དང་གང་བ་མེད་པ་
དང་། ཆོས་སྤྱོད་བ་བསྟེན་ཅིང་འཁོར་གསུམ་ནམ་པར་དག་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་
པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་དག་ཏུ་རབ་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། དུས་རིང་མོ་ཉིད་ནས་སངས་
རྒྱས་ལ་བསྟེན་བཀུར་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཡང་
དག་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་བྱེད་པས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མ་ཚད་བ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་དག་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པའི་སྐད་
ཅིག་མའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །ཐབས་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་
པའི་རིགས་ཀྱི་རྟོན་དང་བཅས་པ་དང་།

སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་མཐའ་
དག་འཛོགས་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཐབས་དང་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། དངོས་སོ་དང་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་ལ་ཆགས་པའི་རོ་མུང་བ་མེད་པ་དག་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་སྐད་ཅིག་
མའི་བྲད་པར་ཡིན་ཏེ། གང་གི་བྲང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
པའི་ལམ་རྣམས་ལས་བྲད་པར་དུ་འབགས་པའི་ཆོས་བཤད་མ་ཐག་པའི་བྲད་
པར་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་དང་ལྷན་པ་འདི་དག་ནི་བྲད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་རྗེས་ལ་དེ་དག་གི་བྲད་པའི་མཆོད་ཉིད་གསུངས་པ།

ཕན་དང་བདེ་དང་སྦྱོབ་པ་དང་། །མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྦྱབས་དག་
དང་། །གནས་དང་དཔུང་གཉེན་གླིང་དང་ནི། །ཡོངས་འཕྲེན་པ་ཞེས་
བྱ་བ་དང་། །ལྷན་གྱིས་བྱུབ་དང་ཐེག་གསུམ་གྱི། །འབྲས་བུ་མངོན་
སུམ་མི་བྲེད་དག །ཐ་མ་རྟེན་གྱི་མཛད་པ་སྟེ། །འདི་ནི་བྲད་པའི་
མཆོད་ཉིད་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །ངེས་པར་ལེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕན་པ་ཐར་པ་དང་། །སེམས་
ཅན་ལ་མངོན་པར་མཐོ་བ་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ལུས་དང་སེམས་མངོན་པར་ཆོམ་པ་
དང་། ལྷན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོབ་པ་ལམ་ལེགས་པར་སྟོན་པ་སྟེ། སྤྱིར་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྲེད་པ་གསུམ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལ་སོགས་
པས་རིམ་གྱིས་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་སྦྱབས་དང་།
ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྲེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་བསྟན་པས་མ་རིག་པ་དང་བག་

ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་སོགས་པ་སྤོང་བའི་གནས་དང་། སྤོང་བ་དང་ཞི་བ་མཉམ་པ་ཉིད་
དུ་རྟོགས་པས་དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱི་དབྱུང་གཉེན་དང་།

སྤང་བ་དང་རྟོར་བའི་སྤོང་བ་ཡོངས་སུ་ཆད་ཅིང་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་
རྟོགས་པའི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱིང་དང་། སྤྱི་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བསྟན་
ཏེ་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པས་ཡོངས་སུ་འབྲེན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་
མཁའ་དང་འབྲ་བར་སྟོན་ཅིང་རྩོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
ལྟོན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་། རྟོག་སེམས་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་སྟོན་ཅིང་མངོན་དུ་བྱ་བ་
དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་
མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་སྟེ། བྱེད་བྱ་ཏུ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་བདུན་དང་།
ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་ཏེ་དེའི་རྟོན་སངས་
རྒྱས་ལ་འགོད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་རྟོན་གྱི་མངོན་
པ་ནི་གཅིག་གོ། །

འདིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བ་གཙོར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པ་རྣམ་
པར་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་བྱེད་པ་ནི་ལོགས་
ཤིག་ཏུ་བཅི་བར་མི་བྱུངོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྤྱིར་བ་དག་རི་ལྟ་བར་མཆོན་པར་བྱེད་པས་བྱེད་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མཆོན་ཉིད་དེ་དག་གིས་ཤེས་པར་བྱས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་གང་
ཞེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ། །

ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང་། །མི་མཐུན་སྟོགས་དང་གཉེན་
པོ་དག །དབེན་དང་དཀའ་དང་ངེས་པ་དང་། །ཆེད་དུ་བྱ་དང་མི་
དམིགས་དང་། །མངོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་པ་དང་། །དམིགས་པ་
ཞེས་བྱ་གང་ཡིན་དང་། །མི་མཐུན་སྟོགས་པ་མེད་དང་དེ། །གཞི་མེད་
འགྲོ་མེད་སྐྱེ་མེད་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་དང་། །ངོ་བོ་
ཉིད་བཅུ་དྲུག་བདག་ཉིད། །མཚོན་བྱ་ལྟ་བུར་མཚོན་པས་ན། །མཚན་
ཉིད་བཞི་པར་བཞེད་པ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བཤོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་དབེན་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་དང་། དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བས་དེའི་རྟགས་ལུས་དང་ངག་གི་གནས་ངན་
ལེན་གྱིས་དབེན་པ་དང་། དེ་དག་གི་རྒྱ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་
སོགས་པ་དེའི་མཚན་མས་དབེན་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་
འདོད་ཆགས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་དང་གཉེན་པོ་དག་གིས་
དབེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞིའོ། །དོན་དམ་པར་
མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལྟ་བུར་ལས་འདའ་བར་དཀའ་བས་དེའི་གོ་ཆ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་ངེས་པ་དང་། ཡུན་རིང་པོ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་འཁོར་གསུམ་དུ་མི་དམིགས་པ་དང་།

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་

བར་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མཐའ་དག་བཀག་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྟོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ལ་སྒྱུར་
 བའི་ཚུལ་གྱིས་མ་བྱས་ཤིང་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པ་དང་། འདྲིལ་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པའི་མཆོན་
 མར་སྒྱུད་པ་ལས་སྒྲོག་སྟེ་བལྟས་པས་མི་མཐུན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་
 པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་ཤེས་
 པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་གཞི་མེད་པ་དང་།

དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་མེད་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
 དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྗེས་སུ་མ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་།
 དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པས་གཟུགས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་
 ཉིད་མི་དམིགས་པ་ཞེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བདུན་
 རོ། །དེ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གིས་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་
 ཀྱི་སྒྱུར་བ་རྣམས་ཅི་ལྟ་བུའི་མཆོན་ཉིད་དག་གིས་མཆོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་
 བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་
 བཅད་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བྱེད་པ་དང་བྱ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དགུ་
 བཅུ་ཙ་གཅིག་བསྟན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཅི་སྐད་བཤད་
 པའི་སྒྱུར་བ་ཡོངས་སུ་བསྒྲིམ་པ་འབྱུང་བ་དང་། སྒྱུར་བའི་དབང་གིས་འཐོབ་པར་
 འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པས་དེའི་འོག་ཏུ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་གསུངས་པ།

མཚན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་སོགས། །ཡང་དག་སྦྱབ་ལ་མཁས་པ་
ནི། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་འདི་ལ། །ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་
འདོད། །

ཅེས་བྱ་བཤོ། །རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་
མ་མེད་པར་དམིགས་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ཀྱན་རྫོབ་
དང་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱད་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་མཁས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་པ་
འདི་ལ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ཐབས་
མཁས་པ་དེ་དག་གང་ཡིན་པ་ཞེན་གསུངས་བ།

སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། །སྦྱིན་སོགས་སྦྱོད་ལུལ་
བཅོམ་འགྱུས་དང་། །བསམ་པ་ཐུན་ཚོགས་བྲན་པ་དང་། །རྣམ་པར་
མི་རྟོག་ཉིང་འཛིན་དང་། །ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ། །ཤེས་
པའི་ཤེས་རབ་དང་རྣམ་ལ། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྣོན་པོ་
ཡིས། །རྟོགས་སྦྱ་རྒྱལ་པོ་རྟོགས་དཀར་བཞེད། །

ཅེས་བྱ་བཤོ། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དམིགས་
ནས་དད་པ་དང་། །སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་ལུལ་ལ་
རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་བཅོམ་འགྱུས་དང་། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
པ་སྦྱང་བ་དང་དོར་བའི་དམིགས་པ་མ་བཟེད་པ་བྲན་པ་དང་། །ཐམས་ཅད་ཏུ་འཁོར་

གསུམ་གྱི་མཚན་མར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་དང་། རྩོས་པ་དང་
བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་དབང་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་ལྟ་
ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་དབང་པོ་རྣམས་ཆེར་སྦྱངས་པས་ནི་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་པར་སྦྱ་བ་དང་། དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཆེར་
སྦྱངས་པ་མ་ཡིན་པས་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བཞེད་དོ། །

ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་གོང་དུ་གོ་མས་པར་གྱུར་པ་ལས་ངས་པར་འབྱེད་
པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་འབྱུང་བས་དེའི་འོག་ཏུ་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་
མཚན་ཉིད་གསུངས་པ།

ངོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིན་
པར་བསྐྱབས། །དེ་དག་ཉིད་ལ་སེམས་མཉམ་སོགས། །རྣམ་པ་དག་
ནི་བརྩར་བཤད་དོ། །བདག་ཉིད་སྤྲིག་པ་ལས་ལྟོག་ཅིང་། །སྦྱིན་ལ་
སོགས་པ་གནས་པས་གཞན། །དེ་དག་ལ་ནི་འགོད་པ་
དང་། །བསྐྱབས་པ་བརྗོད་དང་མ་ཐུན་པ་ཉིད། །ཅེར་གྱུར་དེ་བཞིན་
བཟོད་པ་ནི། །རང་གཞན་རྟོན་ཅན་བདེན་ཤེས་པ། །ཆོས་མཚན་དེ་
བཞིན་སེམས་ཅན་རྣམས། །སྦྱིན་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་འདི་
ལ་ཆུང་དུ་ནི་སེམས་མཉམ་པ་དང་། བྱམས་པ་དང་། འབྲིང་དུ་ན་པན་པ་དང་།
ཁོང་ཁྱོད་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་འཆེ་བ་མེད་པའི་སེམས་ཏེ། སྦྱིར་ལེགས་པར་

སེམས་པ་རྣམ་པ་ལྔ་དང་། །ཆེན་པོར་པ་དང་མའི་སེམས་དང་། སྤྱན་དང་སྤྱིང་མའི་
སེམས་དང་། བྱ་དང་བྱ་མའི་སེམས་དང་། བཤེས་དང་གྲོགས་ཀྱི་སེམས་དང་།
གཉེན་དང་སྤྲུག་གི་གཉེན་མཆམས་ཀྱི་སེམས་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཉེ་བར་སེམས་པའི་
རྣམ་པ་ལྔ་ས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཐས་གླུས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
དམིགས་པའི་རྣམ་པ་བརྩ་ནི་ངོ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་བསྟགས་སོ། །

ཆུང་དུ་ན་བདག་ཉིད་སོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲིག་པ་ལས་སྤྲོག་ཅིང་།
གཞན་ཡང་དེ་ལ་ཡང་དག་པར་འགོད་པ་དང་། བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ལ་
བསྟགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཐུན་པས་དགའ་བར་བྱེད་
པ་ཞེས་པ་དང་། འབྲིང་དུ་ན་བདག་ཉིད་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
དུག་ལ་གནས་ཤིང་། གཞན་ཡང་སྤྲ་མ་ལྟར་རྗེས་སུ་སྤྲུབ་པ་ཉིད་དང་། ཆེན་པོ་ནི་
སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བས་བསྟུས་ཏེ་བདག་ཉིད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
ལུགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་ལུགས་ལས་བསྒྲོག་པའི་སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་དང་།
གཞན་དག་གྲང་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་སྦྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཅེ་མོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཆུང་དུ་ན་སྤྲུག་བསྟུལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
སྤྲ་མ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པས་ལམ་ལ་སྦྱོར་བ་ཉིད་དང་། འབྲིང་དུ་ན་རང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
འབྲས་བྱ་ལ་གཞན་དག་སྦྱོར་བ་དང་། ཆེན་པོར་སྤྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་བདག་ཉིད་གནས་ཤིང་གཞན་དག་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་པས་སྤྲུག་བསྟུལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྲུལ་བཞིན་དུ་རྩལ་དུ་ན་ཐེག་པ་གསུམ་
གྱིས་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། སོགས་ཞེས་བྱ་བས་བསྐྱུས་པ་འབྲིང་དུ་ན་བྱང་རྩལ་
སེམས་དཔའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི་བག་ཆགས་གྱིས་
མཆམས་སྒྲུར་བ་ཐམས་ཅད་སྤྲོད་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་ཉིད་གནས་
ཤིང་གཞན་དག་འགོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །

ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཐོབ་པས་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་རྩལ་
སེམས་དཔར་འགྱུར་བས་སློབ་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ།

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བརྩུང་སྟེ། །མཐོང་དང་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་
དག་ལ། །བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་གང་དག་གནས། །དེ་འདིར་བྱིར་
མི་ལྟོག་པའི་ཆོག་ས། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །འདི་ལྟར་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་དང་
མཐོང་བའི་ལམ་དང་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་དག་ལ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པས་
གནས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་རྟོགས་པའི་སྐབས་འདིར་སློབ་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོག་ས་ཀྱི་དགོ་
འདུན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གིས་ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་
གསུངས་པ།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྟོག་སོགས་རྟགས། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུར་

བརྗོད་པ་ཡིས། །དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ལ་གནས་པའི། །བྱིར་མི་ལྟོག་
པའི་མཆན་ཉིད་འདི། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ལྟོག་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་
ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུར་བརྗོད་པ་འདི་དག་གིས་དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་
ལག་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་པོ་གང་ཞེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བྱུག་གིས་
གསུངས་པ།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྟོག་པ་དང་། །ཐེ་ཆོམ་མི་དལ་ཟད་པ་
དང་། །བདག་ཉིད་དགེ་བ་ལ་གནས་ཤིང་། །གཞན་དག་དེ་ལ་འགོད་
པ་དང་། །གཞན་གྱི་རྟོན་ཅན་སྦྱོར་སོགས་དང་། །ཟབ་མའི་དོན་ལ་
སོམ་ཉི་མེད། །བྱམས་ལུས་སོགས་དང་སྦྱིབ་པ་ནི། །རྣམ་པ་ལྔ་དང་
མི་འགྲོགས་དང་། །བག་ལ་ཉལ་ཀྱན་འཛོམས་པ་དང་། །བྲན་པ་དང་
ནི་ཤེས་བཞེན་དང་། །གོས་ལ་སོགས་པ་གཙང་པ་དང་། །ལུས་ལ་
སྦྱོར་བྱ་རྣམས་མི་འབྱུང་། །གྲ་གྲུ་མེད་སེམས་སྦྱངས་པ་ནི། །ལེན་
དང་སེར་སྒྲ་མེད་སོགས་དང་། །ཆོས་ཉིད་ལྡན་པར་འགྲོ་ཉིད་
དང་། །སེམས་ཅན་དོན་དུ་དཔྱལ་ཆོལ་དང་། །གཞན་གྱིས་བགྱི་བར་
མི་བརྟུབ་དང་། །ལམ་གཞན་ཉི་བར་སྒྲོན་བདུད་ལ། །བདུད་ཅེས་བྱ་
བར་རྟོགས་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་དགེས་པའི་སྦྱོད་པ་སྟེ། །རྟགས་ནི་
ཉི་ཤུ་དེ་དག་གིས། །རྗོད་དང་ཅེ་མོ་བཟོད་བཅས་དང་། །ཆོས་མཆོག་

ནམས་ལ་གནས་པ་ནི། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་མི་ལྡོག།

ཅེས་བྱ་བའོ། །རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་
མངོན་པར་ཞེན་པ་ཆེར་སྒྲིག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཤེས་
ནས་སྐབས་སུ་དད་པ་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བ་དང་། །སྦྱོད་ལམ་གྱུ་བ་པས་དབྱལ་བ་དང་།
ཡི་དྲགས་དང་། དུད་འགྲོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་དང་། དུལ་མཐའ་འཁོབ་
དང་། ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་དང་། འོག་པར་ལྷ་བ་ཅན་དང་། ལྷགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་མི་ཁོམ་
པ་བརྒྱད་དུ་སྦྱོ་བ་ཟད་པ་དང་། ལྷ་བ་དང་སྦྱིང་རྩེ་བསྒྲོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་
དགོ་བ་བརྩལ་གནས་ཤིང་གཞན་དག་གྱང་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། བདག་དང་གཞན་
དུ་བརྩེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ཡུལ་
ལ་ཡོངས་སུ་བསྒྲོ་བ་དང་། ཆོས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་ཟབ་མོད་དོན་ལ་ཡང་
སོམ་ཉི་མེད་པ་དང་། གཞན་ལ་ཕན་པ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པས་བྱམས་པའི་ལུས་དང་
དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་།

སྦྱོར་བ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པས་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་
དང་། གཉིད་དང་ཆུགས་པ་དང་། རྟོད་པ་དང་འགྲོད་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་སྡེ་སྦྱིབ་པ་ལྷ་
པོ་དག་དང་མི་འགྲོགས་པ་དང་། གཉེན་པོ་རྣམ་པར་བསྒྲོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་རིག་
པ་དང་། ལྷ་བས་བསྐྱུས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པ་དང་། ཉག་ཏུ་
མཉམ་པར་གཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པ་དང་། གཙང་
སྒྲ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་གཙང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
རྣམ་པ་བརྩལ་གཅིག་ནི་རྫོ་བར་གྱུར་པ་ལ་གནས་པ་བྱིར་མི་སྒྲིག་པའི་རྟགས་ཡིན་

ནོ། །དག་བའི་ཅ་བ་འཇིག་རྟེན་དང་རབ་ཏུ་མ་འབྲེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་ལ་སྤྲོད་
བྱའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྲི་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམ་པར་དག་པས་གྲ་
གྱའི་སེམས་མེད་པ་དང་།

རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་ལྟ་བུ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་
དང་། ཆོས་གོས་གསུམ་པ་དང་། བྱིང་པ་པ་དང་། བསོད་སྟོམས་པ་དང་། ལྟན་
གཅིག་པ་དང་། བྱིས་མི་ལེན་པ་དང་། དགོན་པ་པ་དང་། ཅོག་བྱ་པ་དང་། གཞི་རི་
བཞིན་པ་དང་། དུར་ཁྲོད་པ་དང་། ཤིང་བྱུང་པ་དང་། རྩ་གཤམ་མེད་པ་པ་ཞེས་བྱ་བ་
སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་གཉིས་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་
པའི་བྱེད་པར་སྒྱུབ་པས་དེ་དག་དང་འགལ་བ་སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ལྡན་པར་འགྲོ་བ་དང་། འགྲོ་བ་བདག་གིར་བྱ་བ་ཉིད་
ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་དུ་དཔྱལ་བར་ཡང་འབྱུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བྱུག་ནི་ཅེ་
མོར་གྱུར་པ་ལ་གནས་པའི་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །རྟོགས་པ་ལ་ཡིད་
ཆེས་པའི་ཆོས་ཉིད་གཞན་གྱིས་གཞན་དུ་བཀྱིར་མི་བརྟུབ་པ་དང་།

སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་ལྟར་བཅོས་
པ་ཉི་བར་སྟོན་པའི་བདུད་ལ་བདུད་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་
བཟོད་པར་གྱུར་པ་ལ་གནས་པའི་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མ་བྲལ་བས་སྦྱོད་པ་ལས་སངས་རྒྱས་
མཛོད་པར་དགེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་གཅིག་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་

གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འོ་བ་
ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་ལ་གནས་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ནི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཐོབ་པ་ལས་མཐོང་
བའི་ལམ་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་འབྱུང་བས་དེའི་རྟགས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་གཅིག་གིས་གསུངས་ག།

མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་
ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་ལྟོག་པའི། །མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཆོས་དང་རྗེས་
སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གང་ཞེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་
པ་ལྔས་གསུངས་ག།

གཟུགས་སོགས་འདྲ་ཤེས་ལྟོག་པ་དང་། །སེམས་བརྟན་ཐེག་པ་
དམན་དག་ལས། །རྣམ་ལོག་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི། །ཡན་
ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་། །ལུས་སེམས་ཡང་བ་ཉིད་དང་
ནི། །འདོད་པ་སྦྱོད་ལ་མཁས་པ་དང་། །རྟག་ཏུ་ཆངས་པར་སྦྱོད་ཉིད་
དང་། །འཆོ་བ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་དང་། །ལུང་སོགས་བར་ཆད་བྱེད་

ནམས་དང་། །ཆོགས་དང་དབང་སོགས་བཅས་བ་ཡི། །གཡུལ་
འབྲེད་སེར་སྣ་ལ་སོགས་ལ། །སྦྱོར་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ཡི། །གནས་
བ་སོ་སོར་བཀག་བ་དང་། །ཆོས་ནི་རྩལ་ཅམ་མི་དམིགས་ཉིད། །རང་
གི་ས་ལ་ངེས་བ་ཉིད། །ས་གསུམ་ལ་ནི་གནས་བ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་དོན་
དུ་སློག་གཏོང་བ། །དེ་འབྲེལ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི། །སློ་ལྡན་མཐོང་
བའི་ལམ་གནས་ཀྱི། །བྱིར་མི་ལྡོག་བའི་རྟགས་དག་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་བ་
ལ་མཆོན་མར་ཡོངས་སུ་འཛིན་བ་སྤ་མོ་ཡང་ལྡོག་བ་དང་། །སངས་རྒྱས་ལ་
སོགས་བས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་བས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བརྟན་བ་
ཉིད་དང་། ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཁྲད་པར་ཅན་བསྐྱབས་བས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
པའི་ཐེག་བ་དམན་བ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་ལྡོག་བ་དང་། །ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་
འབྲེད་པའི་མཐུས་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་བ་ལ་
སོགས་པར་སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་
བདེན་པའི་རྣམ་བ་ཡིན་ནོ། །མི་དགེ་བ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་དང་སེམས་
ཡང་བ་དང་། །སེམས་ཅན་གདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཐུས་མངོན་པར་
ཞེན་བ་མེད་པར་འདོད་བ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོད་བ་དང་། །ཡུལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་
བས་རྟག་ཏུ་ཆངས་པར་སྦྱོད་བ་ཉིད་དང་།

སྦྱོས་བྱ་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་དམན་པའི་དངོས་པོ་ལྷུང་སྟོན་བ་ལ་
སོགས་བ་མི་བྱེད་པས་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་རྣམ་པར་དག་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་

ཀྱན་འབྱུང་པའི་རྣམས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིང་པ་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་སོ་དང་
སྒྲི་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་ལ་སྒྲིར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྒྲིར་བའི་གནས་པ་སོ་སོར་
བཀག་པ་དང་། མི་མ་ཐུན་པའི་སྒྲིགས་བསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་
བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྤྲ་མ་ལྟར་སྒྲིར་བ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་།

རྣམས་པར་རྟོག་པའི་སྒྲིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོགས་
སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲིར་བ་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་ལ་གནས་པ་སོ་སོར་
བཀག་པ་དང་། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དག་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དབང་སོ་དང་
རྟོན་དང་ཡུལ་དང་བདག་གིར་སྒྲིར་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི། འགོག་པའི་རྣམས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་བར་
རྟོགས་པས་སེར་སྤྲ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲིར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྒྲིར་བའི་གནས་པ་སོ་
སོར་བཀག་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམས་པར་ཐར་པའི་སྒྲིགས་ལྟུང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཡིན་པས་རྟོགས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མི་དམིགས་པ་དང་། མངོན་པར་ཡིད་
ཆེས་པ་ཐོབ་པས་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རང་ཉིད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པ་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་ལ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བ་ཉིད་
ཀྱིས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་ལུས་དང་སྒོག་གཏོང་བ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་ལམ་གྱི་རྣམས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་རྣམས་པ་བཙུ་བྱག་
གིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་མཉམ་པར་གཞག་པ་རང་དང་མ་ཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་དག་པ་
འཛིག་རྟོན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལས་ལྗོག་པ་ལ་

སོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་མངོན་པར་མ་ཞེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་རྗེས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་
གནས་པ་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །

མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཐོབ་པ་ལས་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱིར་
མི་ལྟོག་པ་འབྱུང་བས་དེའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པར་བཞེད་ནས། བྱང་པར་མ་
བཟུང་བར་བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྒྲོ་མི་སྤྱི་བའི་སྤྱིར་རེ་ཞིག་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་བྱང་
པར་གསུངས་པ། བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
སོགས། །ཟབ་པ་དེ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དང་། །སྐྱར་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད། །ཅེས་
བྱ་བའོ། །གང་གི་སྤྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མེད་ལ་སྟོང་པ་
ཉིད་ལས་གཞན་ན་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྟོང་
པ་ཉིད་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་སྐྱར་པའི་མཐའ་ལས་
གྲོལ་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟབ་མོ་སྟེ། དེ་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་
དེའི་སྤྱིར་ཟབ་མོ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ཟབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
འོག་ཏུ་བྱང་པར་གྱི་གཞི་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་དངོས་གསུངས་པ།

ངས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི། །ལམ་དང་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་
ཉིད་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་། །འཇལ་དང་ངས་རྟོག་
བསྒྲོམ་པའི་ལམ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྒྲོར་བ་དང་། དངོས་དང་། རྗེས་ལས་བྱུང་
བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ངས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་།

མཐོང་བའི་ལམ་དང་། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་
དང་། ཚུལ་རིམ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ངེས་པར་རྟོག་པ་ནི་
བསྐྱོམ་པའི་ལམ་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་
རབ་དུ་དབྱེ་བ་གསུངས་པ།

དེ་ནི་རྒྱན་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་
རྣམས། །ཆུང་དུའི་ཆུང་སོགས་དབྱེ་བ་ཡི། །རྣམ་པས་རྣམ་པ་དགྲུང་
བཞེད་དོ། །

ཞེས་བྲུ་བའོ། །གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཞེས་འབྲུང་བས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པའི་
ལམ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དགྲུ་རྒྱན་
ཆགས་སུ་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་པའི་ཁམས་དང་། བསམ་གཏན་
བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་སྟེ་ས་དགྲུ་དག་ཏུ་གོ་
ངེས་ས་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་དང་ཆུང་དུ་རྣམ་པ་རེ་རེ་ཞིང་ཆེན་
པོ་དང་འབྲིང་དང་ཆུང་དུའི་བྲེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་རྣམ་པ་དགྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་
དག་གི་གཉེན་པོ་ནི་ཐུན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་སྒྲུང་བ་ཆུང་དུས་སེལ་བ་དང་།

ཆུང་དུ་ནི་ཆེན་པོས་སེལ་ཏོ་ཞེས་བྲུ་བའི་བྲེ་བྲག་ཆུང་དུ་དང་། འབྲིང་དང་
ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་ཞིང་ཆུང་དུ་དང་། འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་བྲེ་བྲག་གིས་ཐ་
དད་པ་དགྲུ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དགྲུ་ཡིན་
པར་བཞེད་དོ། །གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་ལ་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་

པའི་བྱད་པར་ངི་ལྷར་རུང་ཞེས་དོགས་པ་བསུ་བ་གསུངས་པ།

གངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས། །དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་མ་
ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དེ་དང་དེ་ལས་བསྐྱེམ་པའི་ལམ་རྣམ་པ་རེ་
རེའི་དབང་དུ་མཛད་དེ། བསོད་ནམས་གངས་མེད་པ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་།
ཆད་མེད་པ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་དོན་དམ་པའི་མཆོན་ཉིད་དོན་དང་ཡི་གེ་དང་ཐ་
སྙད་དུ་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་ངི་ལྷར་དེ་དག་རྣམ་པར་གཞག་པ་བཟོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
དེའི་ལན་གསུངས་པ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་སྤྲུགས་བཅེ་བའི། །རྒྱ་མ་ཐུན་བསྟན་པར་
སྤུབ་པ་བཞེད། །ཅེས་བྱ་བའོ། །བདེན་ཏེ། རི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པ་
ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྤྲུགས་རྩེ་
ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཐུན་པའི་དབང་གིས་བྱིས་པའི་སྐྱེ་
བོ་རྣམས་ལ་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་བསྟན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གོམས་པ་ཕུལ་དུ་བྱར་ཅི་
ཡོད་ཅེས་དོགས་པ་བསུ་བ་གསུངས་པ།

དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ། །ཉམས་པ་དང་ནི་འཕེལ་མི་
རུང་། །བསྐྱེམ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །ཅི་ཞིག་ཉམས་ཤིང་ཅི་
ཞིག་འཕྲོག། །

ཅེས་བྱ་བའོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
གྱིས་ཡང་དག་པར་ན་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་

པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་ནི་མི་མ་སྤུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དང་བྲལ་བ་
དང་སྦྱེ་བར་མི་བྱུང་ངོ། །དེའི་ཕྱིར་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་བསྐྱོམ་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་མི་མ་སྤུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཅི་ཞིག་འདོར་ལ་རྣམ་
པར་བྱང་བའི་ངོ་བོ་ཅི་ཞིག་འཐོབ་སྟེ། ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ཁོ་ནས་བསྐྱོམ་པ་
སྤུལ་དུ་བྱིན་པ་བྱར་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་གསུངས་པ།

བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ། །འདི་ནི་འདོད་པའི་དོན་སྦྱབ་བྱེད། །བྱང་
ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཆན་ཉིད། །དེ་ཡང་དེ་ཡི་མཆན་ཉིད་བཞིན། །

ཅེས་བྱ་བའོ། །རྗེ་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཅན་སྤྲོད་མེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་བྱར་མེད་པ་ནི་སྤྱོད་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྲང་བའི་
སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེ་ལ་སོགས་པའི་བདག་པོ་ཅན་གྱིས་གདུལ་
བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྤུན་པར་མངོན་
པར་འདོད་པའི་དོན་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
གྱིས་ལམ་འདི་ཡང་བསྐྱོམས་པས་སྒྲོ་བྱར་གྱི་དེ་མ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱན་
རྒྱུ་ཏུ་མི་མ་སྤུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བའི་དོན་དུ་སྦྱབ་
པར་བྱེད་དེ། དོན་དམ་པར་ནི་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་དགག་པ་ཉིད་དུ་བཞིན་
དོ། །བྱང་ཆུབ་ཉིད་ལ་རྒྱུའི་དོན་སྦྱབ་པ་མི་འཐད་པར་དོགས་པ་བསུ་བ།

སེམས་ནི་སྤྲ་མས་བྱང་ཆུབ་པར། །རིགས་མིན་ཕྱི་མས་ཀྱང་མ་
ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །ཅི་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་མངོན་པར་བྱང་

ཆུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྒྲུ་མས་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་འབྲེལ་འབྲས་བྱར་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མི་འབྲད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མས་
ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཐུ་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྲུ་མའི་མཐར་ཐུག་པས་དེ་མེད་ན་མི་
སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུ་ཕྱིར་གྱུར་པ་མང་པོ་ཉིད་ཀྱང་དེ་བྱུང་མ་ཐག་ཏུ་འཛིག་པ་
རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་པན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་
ན། དེའི་ལན་གསུངས་པ། མར་མའི་དཔེ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །ཟབ་མའི་ཆོས་ཉིད་
རྣམ་པ་བརྒྱན། །ཅེས་བྱ་བའོ། །རྗེ་ལྷར་མར་མའི་མེ་ལྷེ་འབར་བ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་
གཉིས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པ་དང་པོས་སྦྱིང་པོ་སྟེག་པར་མི་རུས་ལ། དང་པོ་ཉིད་ལ་མ་
ལྟོས་པར་གཉིས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྒྲུ་མ་དང་
ཕྱི་མ་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྟེག་པར་བྱ་བ་སྟེག་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
མོད། འོན་ཀྱང་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཅམ་གྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་
ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་སོགས་པས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེག་པར་བྱེད་པ་
ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་འདི་པོས་བྲུད་པར་ཡོངས་སུ་སྦྱེད་པའི་སློན་སྦྱིང་པོ་ཆོག་
པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་དོན་བྲུད་པར་ཅན་དུ་སྤང་བའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཡང་སྒྲུ་མ་དང་ཕྱི་མའི་སྐད་ཅིག་སོ་སོ་བ་དང་། །

དུ་མ་མངོན་པར་འབྲེལ་བ་ལས་ནི་མ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་རྒྱུན་འབྲེལ་པ་
ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་མཐུ་ཐུལ་དུ་བྱིན་པར་འགྱུར་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་ཅིག་
ལོས་གྱི་ཆོས་གསལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སློན་སྦྱིང་བྱང་ཆུབ་པར་འབྲད་

བ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྟུ་བ་ནི་དེའི་སྤྱིར་རྣམ་པར་བརྟགས་ན་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་
སོགས་པ་མི་དམིགས་ན་ཡང་མ་དབྱེད་པར་ཉམས་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱི་ངོར་སྦྱེ་བ་ལ་
སོགས་པ་རུང་བ་ཟབ་མེད་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །

ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་གང་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྦྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་
བརྒྱད་ལ་ཟབ་པ་གསུངས་པ། སྦྱེ་བ་དང་ནི་འགག་པ་དང་། །དེ་བཞིན་
ཉིད་དང་ཤེས་བྱ་དང་། །ཤེས་དང་སྦྱོང་དང་གཉིས་མེད་དང་། །ཐབས་
མཁས་པ་ལ་ཟབ་པ་ཉིད། །

ཅེས་བྱ་བའོ། །བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐད་ཅིག་མ་སྤྲ་མ་དང་བྱི་མ་
དག་གིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞིང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་
བསྐྱོམས་པས་རྟོགས་པའི་དོན་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྦྱེད་དོ་ཞེས་རྟོན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་སྦྱེ་བ་ཟབ་པ་དང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བྱུང་བ་ཉིད་ནས་
རང་བཞིན་གྱིས་རོ་བོ་ཉིད་མེད་ལ་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་འགག་པ་ཟབ་པ་དང་།
གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་གོམས་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཟབ་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་རང་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པ་
ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་རྗེས་སུ་སྦྱབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་བྱ་ཟབ་པ་དང་། དེ་
བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བ་མེད་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་པ་ཟབ་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྦྱོང་བ་མེད་པ་ཉིད་སྦྱོང་བ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱོང་བ་ཟབ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རོ་བོ་
ཉིད་དུ་སྦྱབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཟབ་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་

སོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་མི་སྤྱོད་བས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་ཅིང་
ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཛོལ་
པར་བྱར་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཐབ་པ་སྟེ། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་
པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་སྒྲོན་ས་པན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་བསྐྱབ་པ་ལྟ་བུར་
རྫོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཐབ་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །

སྒོལ་བ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོས་ཐོབ་པས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་
པར་བྱ་དགོས་པས་དེའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འཁོར་བ་དང་མུ་ངན་ལས་འདས་
པ་མཉམ་པ་ཉིད་གསུངས་པ།

ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་འབྲ་བའི་ཕྱིར། །སྤྱིད་དང་ཞི་བར་མི་རྟོག་
པ། །ལས་མེད་ལ་སོགས་སྒྲུན་ཀ་ཡི། །ལན་ནི་ངི་སྐད་བཤད་པར་
ཐད། །

ཅས་བྱ་བའོ། །མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤང་བརྟན་
ཅམ་དུ་བསྒྲོམས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་དང་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་མི་ལམ་དང་འབྲ་
བ་ཉིད་དུ་རྫོགས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་
མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་མི་ལམ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ན་གཉིད་མ་ལོག་པའི་
གནས་སྐབས་ན་ཡང་མི་དགེ་བ་དང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་མེད་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུན་ཀ་རྣམས་ཀྱི་ལན་ནི་ངི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྒྲི་
བའི་ལུགས་ལ་དོན་དམ་པར་གང་གིས་གང་བསད་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་ཀྱང་
སྒོག་གི་རྒྱན་འཇུག་པ་དང་འགལ་བའི་དངོས་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསོད་པ་ལ་

སོགས་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོན་ས་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པར་རྟོགས་པར་འཛིག་པ་
 དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་མི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ལ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཆིང་བ་མཐའ་
 དག་མ་ཉམས་པ་རྟོགས་ལ་དེ་དང་མཐུན་པའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པར་
 རྟོག་པའི་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དང་། གཞན་ཡང་མི་ལམ་ན་དགོ་
 བ་དང་མི་དགོ་བའི་རྟོག་པ་སྤྱད་པ་ཉིད་ཀྱང་རྗེས་སུ་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་
 ཀྱིས་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གསོས་བརྟའ་ན་དོན་ཅི་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུར་ཡང་
 འགྱུར་བས་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་མདོ་སྟེ་དང་དེའི་སྟོགས་ལས་རི་སྐད་
 བཤད་པར་ཟད་དོ། །

དེ་ལྟར་མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་བསྐྱོམས་པ་ནི་རང་གི་ཞིང་དུ་མངོན་པར་
 རྟོགས་པར་འཆིང་བྱ་བར་འགྱུར་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་
 གསུངས་ག།

སེམས་ཅན་འཛིག་རྟོག་དེ་བཞིན་དུ། །སྒྲོན་གྱི་འཛིག་རྟོག་མ་དག་
 བ། །དེ་ལ་དག་པར་བསྐྱབས་པ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་ཞིང་ནི་དག་པ་
 ཉིད། །

ཅས་བྱ་བའོ། །སེམས་ཅན་དང་སྒྲོན་གྱི་འཛིག་རྟོག་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྟོག་པ་དང་རྟོག་རྟོགས་པ་གཉིས་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བཞུགས་པ་དང་
 སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་དག་པའི་གཉེན་པོར་བཟའ་བ་དང་བརྟུང་བ་ལ་
 སོགས་པ་གྲུ་ལོ་མ་བ་བྱིན་ཏེ་ལྷའི་ཉི་བར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་
 རྗེས་སུ་སྐྱབ་པ་དང་། ངམ་གྲོག་དང་གཡང་ས་ལ་སོགས་པས་མ་དག་པའི་གཉེན་

པོར་ཁང་བཟངས་ལ་སོགས་པ་བྱིན་པས་གསེར་གྱི་ས་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པར་
མངོན་པར་སྐྱབ་པར་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའོ། །

རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་ནི་སྐལ་བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐིན་ལས་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་པས་དེའི་རྒྱར་ཐབས་ལ་
མཁས་པ་གསུངས་པ།

ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་ཅན་འདི་ནི། །དབྱ་རྣམས་ལས་ནི་འདས་པ་
དང་། །མི་གནས་རི་བཞིན་ཤུགས་དང་ནི། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་མཚན་
ཉིད་དང་། །མ་ཆགས་པ་དང་མི་དམིགས་དང་། །མཚན་མ་སྒྲོན་ལམ་
ཟད་པ་དང་། །དེ་ཡི་རྟགས་དང་མཚན་མེད་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་
པ་རྣམ་པ་བཟུ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བའི་རྒྱ་ལ་
ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་བདུད་ལས་འདས་པ་དང་། ཆོས་
ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་བསྐྱེམས་པས་སྦྱོང་བ་ཉིད་རྟོགས་ཀྱང་མངོན་
སུམ་དུ་མི་བྱེད་པས་མི་གནས་པ་དང་། སྒྲོན་ལམ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་
ཐམས་ཅད་སྒྲོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པ་བྱེད་པ་དང་། དཀའ་བ་སྦྱད་པ་ཐམས་
ཅད་ཞིན་ཏུ་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོམ་པ་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་དཀར་པོ་རྣམ་པར་དག་པས་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་སོགས་པ་
ལ་འཇུག་ཀྱང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མ་ཆགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་

དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་སྤང་བའི་དོན་དུ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་
མི་དམིགས་པ་དང་།

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མཆན་མའི་འདུ་ཤེས་སྤང་བའི་དོན་དུ་རྣམ་པར་ཐར་
པའི་སྒོ་མཆན་མ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆན་མ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
སྒོན་པའི་འདུ་ཤེས་སྤང་བའི་དོན་དུ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྒོན་པ་མེད་པ་ཉིད་
ཀྱིས་སྒོན་པ་མེད་པ་དང་། ཇི་བ་སྒོན་དུ་བཏང་བས་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོས་ཡང་
དག་པར་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉགས་དང་། ཡུལ་ཆད་མེད་པ་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆད་མེད་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་
ཡུལ་ཅན་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ལ་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པའི་སྦྱོར་བ་
ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་
མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་
སྒོན་མའི་བྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བཞི་པའི་འགྲེལ་བའོ། །

སྐབས་ལྔ་བའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་སྒྲེང་བ།

དནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་རབ་རྒྱ་མཐར་ཕྱིན་པའི་
ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བཞད་པར་བཞེད་དེ། དང་པོར་རེ་ཞིག་ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་དང་པོ་དྲོ་བར་གྱུར་པའི་ཅེ་མོ་གསུངས་པ།

མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། མི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་ལ་སོགས། ཅེ་
མོར་ཕྱིན་པའི་སྦྱར་བའི་རྟགས། རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དག་རྒྱ་བཞེད། །

ཅེས་བྲ་བཤོ། །ཤིན་ཏུ་གོམས་པའི་ཕྱིར་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་
ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་དང་འབྲ་བ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་དང་། སྤྱིད་པ་ཉིད་དང་
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། བདག་
ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་འབྲུལ་པ་དམིགས་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་སྒྲོན་པ་ཉེ་བར་མཐོང་བ་དང་། ཡང་བ་
ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་འབྱུང་བས་མི་སྐྱག་ཅིང་སད་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
མི་ལམ་ལྟར་མོས་པ་དང་། དཔྱུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་མཐོང་བ་སྡོན་དུ་
འགོ་བས་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ངན་སོང་སྟོང་བ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་། མི་
ལམ་མཐ་མི་ལམ་མ་ཡིན་པར་གྲོང་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཆོག་པ་རབ་རྒྱ་ཞི་བར་བྱེད་
པའི་བདེན་པའི་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་འབྲུབ་པ་དང་།

འབྱུང་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་མ་ཡིན་པས་ཟིན་པ་ལ་མེད་པར་བྱེད་པའི་བདེན་

པའི་ཚིག་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། མི་ལས་ལས་གཞན་ཏུ་རང་གི་མངོན་པར་ཤེས་
བས་པ་རོལ་གཞོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་པ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སློབ་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་ལྟ་བ་དང་།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་སྟོད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ལ་སྟོད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉི་བར་གྱུར་བ་སྟེ། རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་
ནི་དོ་བར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་རྩ་མོ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་ཐོབ་པའི་མཆོན་ཉིད་རྟགས་
ཀྱི་བྱང་པར་ཡིན་ནོ། །

རྟགས་དེ་དག་ཐོབ་པ་ལས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བྱུང་བས་རྩ་མོར་གྱུར་པའི་
མཆོན་ཉིད་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་གསུངས་པ།

འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སྐྱེ་བོ་སྟེད། །སངས་རྒྱས་མཆོད་པའི་དགེ་ལ་
སོགས། །དཔེར་མཛད་ནས་ནི་རྣམ་མང་དུ། །རྣམ་འཕེལ་བཅུ་དྲུག་
བདག་ཉིད་དོ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དག་ལས་འཛམ་བུའི་གླིང་ལ་སོགས་པ་སྟོང་
གསུམ་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་སྟེད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ལ་མཆོད་པ་བས་ཆེས་ལྷག་པ་དང་། དེ་བས་བྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་འདི་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བརྩོན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བ་དང་
འགྲིབ་པ་མེད་པས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཞོད་པ་ཐོབ་པ་དང་། མངོན་པར་རྫོགས་

པར་འཆང་རྒྱ་བར་བྱ་བ་དང་། བྱེད་པའི་ཆོས་མི་དམིགས་པ་དང་། དེ་ཉིད་དང་
ལྡན་པས་དགེ་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་སྦྱོད་པ་ལ་ལྟའི་རིས་
ཐམས་ཅད་འཁོར་དུ་འོང་ཞིང་ཉེ་བར་བསྐྱང་བ་དང་། བདུད་ཐམས་ཅད་སྤང་ན་གྱི་
ཟུག་རྩས་ནོན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྦྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྟོན་པ་དང་མཆུངས་པར་
གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བརྒྱད་དང་།

ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་
པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རིགས་ཅན་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་དང་། འབྲས་
བྱ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡང་དག་པར་འཐོབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
རྣམ་པ་དྲུག་གིས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་མི་སྦྱེ་བ་དང་། གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་མི་སྦྱེ་བ་དང་། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཀུན་
བསྐྱུས་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་སྤུན་སྲུང་ཆོགས་པ་ཐོབ་པ་
དང་། སྤུན་སྲུང་ཆོགས་པ་ཉིད་དང་ཡུལ་དང་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་
པར་སྦྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་གཞན་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། ཐོག་མར་
སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པས་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་རྣམས་
མཆོད་པའི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་རབ་ཏུ་མང་བོ་དཔེར་མཛད་ནས་གོང་
ནས་གོང་དུ་བསོད་ནམས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་གནས་སྐབས་བཅུ་དྲུག་གིས་
མཆོན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཅེ་མོར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཅེ་མོ་མཛོན་པར་རྟོགས་པས་ཐོབ་
པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་བྱུང་པར་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ཐོབ་པ་ལས་ངེས་པར་བརྟན་པ་འགྱུར་བས་བཞོད་པར་

གྲུར་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བརྟན་པ་གསུངས་པ།

ཀྱན་མཁུན་ཉིད་གསུམ་ཚས་རྣམས་ཀྱི། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྒྲ་
མེད་པ། །སེམས་ཅན་དོན་ཡོངས་མི་གཏོང་བ། །བརྟན་པ་ཞེས་ནི་
མངོན་པར་བརྟུང་། །

ཅེས་བྲ་བའོ། །ཡང་དག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེ་སྐད་
བཤད་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཚས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱིས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མོས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ངོ་བོས་ཅེ་
ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བར་སྒྲུབ་པ་ནི་བཟོད་པར་གྱུར་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཅེ་མོ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བརྟན་པའི་
ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །

ངེས་པར་བརྟན་པ་ལས་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་བས་ཚས་ཀྱི་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་གསུངས་པ།

སྒྲིང་བཞི་པ་དང་སྟོང་དག་དང་། །སྟོང་གཉིས་གསུམ་དག་དཔེར་
མཛད་ནས། །བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །ཉིང་འཛིན་ཡོངས་
སུ་བསྒྲགས་པ་ཡིན། །

ཞེས་བྲ་བའོ། །སྒྲིང་བཞི་པ་དང་། །སྟོང་དང་། །སྟོང་གཉིས་པ་དང་། །སྟོང་
གསུམ་གྱི་འཛིན་ཉེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་ངེ་རབ་དང་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པ་ནི་

སྤང་ལ་གཞུང་བ་དང་། སྤྲི་ཅེ་མོའི་ཐིགས་པ་ལ་སོགས་པས་ཆད་གཟུང་དུ་རུང་
གི་ཞེས་སོ་སོར་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་ལས་བྱུང་བར་དུ་འབགས་ཤིང་ཆད་ལས་
འདས་པའི་བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མཆན་ཉིད་བཟོད་པ་
ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཅེ་མོ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་མཆན་
ཉིད་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པའི་བྱུང་བར་ཡིན་ནོ། །

ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཅེ་མོ་ཐོབ་པས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་
ཅེ་མོ་འབྱུང་བས་དེ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པས་གཉིན་པོ་དང་
བཅས་པ་རྣམ་པ་བཞི་འཆད་པར་མཛད་པ་ན། དེ་ཞིག་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་མདོར་གསུངས་པ།

འཇུག་པ་དང་ནི་ཕྱོག་པ་ལ། །གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་སོ་སོར་དེ། །དགྲ་
ཡི་བདག་ཉིད་ངི་བཞིན་ཡུལ། །མིན་པའི་བདག་ཉིད་དག་ཤེས་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །འཇུག་པའི་རྟོན་ཅན་མི་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྤང་བ་དང་། ཕྱོག་པའི་རྟོན་ཅན་དམིགས་པའི་
བདག་ཉིད་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་འདོར་བའི་སྒྲོན་པ་གཟུང་བའོ་ཞེས་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་དམན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་སོ་སོར་རྣམ་
པ་དགྲའི་བདག་ཉིད་དེ། རོན་ངི་ལྟ་བ་བཞིན་དང་མ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པ་ཉིད་
ཀྱིས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤང་བའི་བྱིར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་མདོར་
གསུངས་པ།

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། །སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བཏགས་
ཡོད་པར། །རྣམ་རྟོག་འཛིན་པ་དག་ཏུ་འདོད། །དེ་དག་སོ་སོར་དགྲ་
བདག་ཉིད། །གལ་ཏེ་གཟུང་དོན་དེ་བཞིན་མེད། །དེ་དག་གང་གིས་
འཛིན་པར་འདོད། །དེ་ལྟར་དེ་དག་འཛིན་པ་ཡི། །རོ་བོས་སྒྲོང་བའི་
མཆན་ཉིད་དོ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གང་ཟག་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་
དང་། །འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེས་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་
ཉེན་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཛིན་པའོ་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཛིན་ཅིང་འདོར་བ་དང་
ངེས་པར་འབྱུང་བ་མཆོག་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་སོ་སོར་
རྣམ་པ་དགྲའི་བདག་ཉིད་དེ། །དེ་དག་ཀྱང་དོན་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་འཇུག་པ་མ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་གང་གི་ཆེ་དེ་དག་གི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་དག་དེ་བཞིན་དུ་གཟུང་བའི་རོ་
བོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་སྒོ་དེ་དག་གིས་འཛིན་པར་འདོད་པར་བྱེད། །དེ་
བས་ན་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་
སྤྱིར་དེ་དག་འཛིན་པའི་རོ་བོས་དབེན་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །འདི་ནི་སྤྲ་མའི་
སྐབས་སུ་ཡང་ཉེ་བར་སྐྱར་བར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་པ་སུ་
བཅད་པ་དགྲས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་ཉིད་རྒྱས་པར་
སྒྲོན་པ་ལས་རེ་ཞིག་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་པ་གྱི་
ཉེན་ཅན་དགྲ་གང་ཞེ་ན།

རོ་བོ་ཉིད་དང་རིགས་དང་ནི། །ལམ་ནི་ཡང་དག་འགྲུབ་པ་དང་། །ཤེས་

པའི་དམིགས་པ་མ་འཁྲུལ་དང་། གཉེན་པོའི་མི་མ་སྤུན་སྟོགས་དག་
དང་། རང་གིས་རྟོགས་དང་བྱེད་པ་དང་། དེའི་ལས་བྱེད་པའི་འབྲས་
བྱ་ལ། འཇུག་པའི་སྟོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི། རྣམ་རྟོག་དེ་ནི་རྣམ་
དགུར་འདོད། །

ཅས་བྱ་བའོ། །ལམ་དང་འབྲས་བྱས་དབེན་པས་དབེན་པར་མི་རྟོག་པས་ངོ་
བོ་ཉིད་དང་། འབྲས་བྱ་མཆོག་དང་དམན་པ་ལ་རིང་བ་དང་། ཉེ་བའི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱིས་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པས་མཐོང་
བ་ལ་སོགས་པ་ལམ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་དང་། སྤང་བརྟན་ཅམ་དུ་ཟད་པས་
ཤེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་སྒྲོན་མཐོང་བ་སྒྲོན་དུ་འགོ་
བས་སྒྲང་བ་དང་དོར་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཉེན་པོ་དང་། མི་མ་སྤུན་པའི་སྟོགས་
དང་། བྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གིས་རྟོགས་པ་དང་། སྒྲོན་ལམ་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱ་དག་གིས།

གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་། བྲིན་ལས་སྤུན་གྱིས་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོ་
འཁྲུལ་གསུམ་ལ་བདག་གིར་བྱ་བའི་ལས་དང་། ཡང་དག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བྱར་
སྒྲོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་འཇུག་པའི་སྟོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་རྣམ་པ་དགུར་བཞེད་དེ། དེ་དག་ནི་མཐོང་
བའི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །བྱང་བའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་སྟོགས་པའི་སྟོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་དགུ་པོ་གང་ཞེ་ན།

སྲིད་དང་ཞི་བར་ལྷུང་བའི་བྱིར། རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་དང་
ནི། ཡོངས་སུ་འཇིན་པ་མེད་པ་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཆང་
དང་། གཞན་གྱི་རྒྱུ་གྱིས་འགྲོ་བ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་
དང་། ཉི་ཆེ་བ་དང་སྒྲ་ཆོགས་ཉིད། གནས་དང་འཇུག་ལ་སྒྲོངས་པ་
དང་། རྗེས་ལ་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། རྣམ་རྟོག་དགྲུ་ཡི་བདག་ཉིད་
འདི། རྟོག་པའི་བྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཡིད་ལ་
བྱུང་། །

ཞེས་བྱ་བའོ། ཤེས་རབ་དང་སྦྱང་རྗེ་དང་བྲལ་བས་འཁོར་བ་དང་ལྷུང་ན་
ལས་འདས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་ལྷུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དམན་པ་དང་།
དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་འཇིན་པ་
མེད་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་
གྱི་རྣམ་པ་མ་ཆང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་གདམས་ངག་ལ་སྟོས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་རྒྱུ་གྱིས་འགྲོ་བ་དང་། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སེམས་ཆེན་པོ་
ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་དང་། ཉན་ཐོངས་
པའི་སྒྲིབ་པ་ཁོ་ནའི་གཉེན་པོར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉི་ཆེ་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་
རོ་གཅིག་པར་མ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བཞི་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་ཐ་དད་
པ་དུ་མ་དང་།

འཁོར་གསུམ་ཀུན་ནས་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་པ་འམ་མ་རིག་པའི་བག་
ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་དང་འགྲོ་བ་མི་ཤེས་པ་དང་།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཉེས་པ་དང་
བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷོག་པར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ལྷོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བ་
རྣམ་པ་དགུ་ལྟ། དེ་དག་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འཇིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་དང་པོ་གང་ཟག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་དགུ་པོ་གང་ཞེ་ན།

འཇིན་པ་དང་ནི་འདོར་བ་དང་། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་ཁམས་རྣམས་
ནི། །གསུམ་པོ་དག་དང་ཉེ་འབྲེལ་དང་། །གནས་དང་མངོན་པར་ཞེན་
པ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་བཏགས་པ་དང་། །ཆགས་པ་དང་ནི་
གཉེན་པོ་དང་། །རི་ལྟར་འདོད་བཞིན་འགྲོ་ཉམས་ལ། །འཇིན་པ་དང་
པོར་ཞེས་པར་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །དོན་རྣམས་ལ་སྤང་བ་དང་དོར་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པ་
པོར་དམིགས་པས་འཇིན་པ་དང་འདོར་བ་དང་། །དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་
འཇིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། །རྒྱུར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་བཅས་པའི་
འབྲས་བུ་ཁམས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མ་དམིགས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དེ་དག་ལ་གནས་པ་དང་། །དོན་གྱི་རྣམ་པ་བྱི་
རོལ་དུ་ཡོངས་སུ་འཇིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། །དེའི་དོན་ལ་ཐ་སྙད་
ཀྱི་བརྟན་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་བཏགས་པ་དང་། །མི་མཐུན་

པའི་སྒྲོགས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མཆན་མར་བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་ཆགས་པ་དང་།

མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལམ་དུ་ལྟ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཉིན་
པོར་ཞེན་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ཡང་དག་པར་མ་ཤེས་པས་ངེ་
ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་འགྲོ་བར་མི་རྒྱས་པ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་
པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་
ཟག་རྣམས་སུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དགུ་སྟེ། དེ་དག་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་སྒྲོར་བ་
གནས་སྐབས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་
པ་སྦྱེས་བྱ་བ་ཉགས་པར་ཡོད་པའི་རྟོན་ཅན་དགུ་གང་ཞེ་ན།

ཆེད་བཞིན་ངེས་པར་མི་འབྱུང་དང་། །ལམ་ལ་ལམ་མིན་ངེས་འཛིན་
དང་། །འགོག་དང་བཅས་པའི་སྦྱེ་བ་དང་། །དངོས་པོ་ལྡན་དང་མི་ལྡན་
དང་། །གནས་དང་རིགས་ནི་འཛིག་པ་དང་། །དོན་དུ་གཉེར་དང་རྒྱ་
མེད་དང་། །བྱིར་རྒྱལ་བ་ནི་དམིགས་པ་ལ། །འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་
གཞན་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་
ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བ་དང་། རང་གི་དོན་མངོན་
པར་འདོད་པའི་ལམ་མེད་པས་ལམ་གཞན་ལ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་འཛིན་
པ་དང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱེ་བ་དང་བཅས་
པར་འཛིན་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་སུ་སྤང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་
མཐའ་དག་ལྡན་པ་དང་། མི་ལྡན་པ་དང་། ལྡན་མཁར་གནས་པའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་

དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྒྲིང་པ་ཡང་དག་པར་སྒྱུད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་
འཛིག་པ་དང་།

དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤྲོད་པོ་
བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ལ་
བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་
ཡོངས་སུ་ཉམ་ཆུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་བདུད་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་བ་དང་དམིགས་
པ་རྣམས་ལ་བཏགས་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་པར་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྲེས་བྱ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་དགུ་ཞེ། དེ་
དག་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ནི་དགུ་ཕྱག་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡང་དགུ་ཕྱག་
རྣམ་པ་བཞིར་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་
དེ་ཉིད་རྒྱ་གང་དང་བཅས་པས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་བར་སྐབས་
ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུངས་པ།

བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་གཏོད་ཉིད། །དེ་
འཕྲོལ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ། །བསོད་ནམས་མང་པོའི་མཆན་ཉིད་
དོ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །བདག་ཉིད་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དག་ལ་དེ་

དག་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་རྒྱ་ཁོ་ནར་གདུལ་བྱ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་གཞུང་མི་ཉམས་ཤིང་
འཕེལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་སོ་སོར་གཏོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་འཕྲོལ་པ་ལ་བར་ཆད་
མེད་པའི་རྒྱ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རང་གི་བསྒྲིམ་པ་ལ་སོགས་པ་བསོད་
ནམས་ཆེན་པོའི་མཆན་ཉིད་དེ། དེའི་རྒྱ་ཆོགས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་དེ་
ལྟ་བུ་ལས་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་
པས་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་གསུངས་པ།

དྲི་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི། །ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བརྗོད་དེ། །ཟད་
མེད་སྐྱེ་མེད་བྱིར་དེ་དག། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །གང་གི་བྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་
གཏོགས་པ་གང་ཡང་མེད་པས་ནམ་མཁའ་ལྟར་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་
བྱིར་དང་། དྲི་མ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། རང་
དང་གཞན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་དང་། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུས་
སྟོང་པ་ལ་སོགས་པའི་འཐད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་བད་མ་བཞིན་དུ་འགག་པ་
དང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེའི་བྱིར་སྤར་ཡོད་པ་རྣམས་ཟད་པ་དང་གསར་དུ་མི་སྐྱེ་བར་
བྱས་པ་མ་གྲུབ་པས་གོ་རིམས་ལྟར་གདོད་མ་ནས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་དུ་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་བདག་ཉིད་ནི་བྱང་
ཆུབ་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་མི་
རུང་བར་གསུངས་པ།

འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། །མཐོང་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་
ནི། །རྣམ་པར་རྟོག་རིགས་ཅི་ཞིག་ཟད། །སྤྱི་མེད་རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་
འཐོབ། །

ཅེས་བྱ་བའོ། །གང་དང་དངོས་པོ་འཇིག་པ་དང་བྱིས་མི་སྤྱི་བ་ལ་ཟད་པ་དང་
མི་སྤྱི་བའོ་ཞེས་འདུ་ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་ཟད་པ་དང་མི་སྤྱི་བ་ཤེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་རྟོག་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་འགོག་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཀྱི་ངོ་བོ་གཤོད་མ་ནས་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །སྤྱིས་པ་དང་མ་སྤྱིས་པ་དག་
གོ་རིམ་ས་བཞིན་དུ་ཟད་པ་དང་སྤྱི་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ལ་བྱེད་
ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རིགས་སྤར་
སྤྱིས་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཟད་ལ། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ཅན་མ་སྤྱིས་པ་ནི་ཅི་
ཞིག་སྤྱིས་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཡང་མཐོང་བའི་ལམ་ནི་དེའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ཟད་པ་དང་མི་སྤྱི་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འགོག་
པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གང་ཡང་དེའི་ལུགས་ལ་
རྣམ་པར་གཞག་པ་འགལ་བར་གསུངས་པ།

གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། །ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སྒྲོན་པ་
ཡི། །སྤྱི་བ་པ་ཟད་པར་བརྗོད་པ་གང་། །དེ་ལ་ཁོ་བོས་མཆར་དུ་
བརྟེས། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །འདི་ལྟར་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་མཆན་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་
ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དོན་དམ་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་གྱུར་ན་སྤང་བ་དང་བསྐྱེད་དུ་མེད་

པའི་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པས་དེ་
 དག་ལ་རྩང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་
 གིས་ཆོས་རྣམས་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་ཁས་འཆེ་ལ། དེ་བཞིན་
 ག་ཤེགས་པས་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་དེ་དག་ལ་སྒྲིབ་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་
 འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་པན་ཚུན་ཆར་འགལ་བ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཁོ་བོས་
 ཡ་མཆོན་དུ་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །འོ་ན་དོན་འདི་རི་ལྟར་རྣམ་པར་བརྟག་པར་བྱ་
 བེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་ལུགས་
 བསྟན་པ་གསུངས་པ།

འདི་ལས་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །གཞག་པར་བྱ་བ་རྩང་ཟད་
 མེད། །ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་
 སྒོལ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱུས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
 ཆོས་འདི་དག་ལ་གདོད་མ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོས་སྤར་ཡོད་པ་བསལ་བར་
 བྱ་བའི་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། གསར་དུ་གཞག་པར་བྱ་
 བའི་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་ཀྱི་རྩང་ཟད་-ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཀྱང་མཐོང་བའི་
 ལམ་ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རོ་གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
 དག་ག་པ་དང་སྒྲིབ་པ་འགའ་ཡང་མ་བྱུབ་པའི་དོན་ཉིད་ལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཅན་
 ཀྱི་སྒྲོ་སྒོས་དོན་རི་ལྟ་བུ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་
 རྒྱ་མའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མའི་རྒྱལ་པོ་གཞན་ཀྱིས་པམ་པར་བྱས་པ་ལྟར་བྱིན་ཅི་ལོག་

ནུམ་པར་སྒྲོག་པས་མཐར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་ཚུལ་
གྱིས་མཐོང་བ་ན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མཐའ་དག་ལས་ནུམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་
རྒྱུ།

དེ་ལྟར་སྒྲེ་བ་དང་འཇིག་པས་སྒྲོང་བ་ཉིད་གྱིས་བདག་མེད་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་
གྱི་དོན་མངོན་པར་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་གྱིས་སེམས་ཅམ་དུ་ནུམ་པར་རིག་པ་དང་།
གཟུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེ་
ཁོ་ནར་འགའ་ཡང་དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་མཆོན་མ་མེད་པ་ལ་ནུལ་འབྱེད་
དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་སྒྲོབས་གྱིས་ནུམ་མཁའ་ལྟ་བུར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནུམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཇི་ཞིག་ལྟར་མངོན་
དུ་བྱས་པས་གདོད་མ་ནས་སྒྲེས་པ་དང་མ་སྒྲེས་པ་མེད་པ་ཟད་པ་དང་མི་སྒྲེ་བའི་
བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རིག་པར་
བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དངོས་གསུངས་པ།

སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེར་ནི། །དེ་དག་པན་ཚུན་བསྐྱས་པ་
གང་། །སྐད་ཅིག་གཅིག་པའི་བཟོད་པ་ཡིས། །བསྐྱས་པ་དེ་འདིར་
མཐོང་བའི་ལམ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །གང་ཞིག་མཐོང་བའི་བྱེད་པས་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནུམ་པ་སུམ་ཅུ་ཙུག་ཅན་སྐྱེད་པར་
བྱེད་པ་ནི་སོ་སོར་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་རེ་རེར་པན་ཚུན་བསྐྱས་པ་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་

ཉིད་སྤྱག་བསྐལ་ལ་སོགས་པ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་བསྐྱས་པ་ནི་ཅེ་མོའི་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐབས་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐྱེས་ན་གཟུང་
བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་སོ་སོར་དགུའི་བདག་ཉིད་
འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་སྤངས་པས་དེ་དག་གིས་བསྐྱས་པའི་ས་བོན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་
བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་སྤངས་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཚོས་ཉིད་གྱིས་འཐོབ་
པོ་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ལ་དབང་དུ་བྱེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུངས་པ།

དེ་ནས་སང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་པའི། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་ཞུགས་
ནས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལུགས་མཐུན་དང་། །ལུགས་མི་མཐུན་
ལ་རྟོགས་པར་བྱེད། །

ཅེས་བྱ་བཅོ། །མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཟོད་པས་ཉེ་བར་
བསལ་བའི་དེ་མ་ཐག་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་གྱིས་བག་ཚབ་མེད་པས་སང་གོ་
རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་དུས་
ཕྱིས་བསྟོམ་པའི་ལམ་དུ་གཏོགས་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་མ་རིག་
པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་། སྐྱེ་
བ་འགགས་པས་ཁྱ་གི་འགག་གོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་
ཡང་དག་པར་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་ལས་བསྟོམ་པའི་ལམ་འབྱུང་བས་
བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཅེ་མོ་གསུངས་པ།

འགོག་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགྲུང་། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
སོང་ཡོངས་ནས། །འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཉམ་
གཞག་མིན་པའི་མཆམས་བརྩུང་སྟེ། །ཐོད་ཀླུ་དུ་ནི་སྟོམས་འཇུག་
པ། །གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། །དྲུག་དང་བདུན་དང་
བརྒྱད་ཀླུ་ནས། །འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགོ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཅུལ་
སྒྱུངས་པས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་དབང་བ་ཉིད་གྱིས་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ལུལ་དུ་
ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་དང་དབྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལྔན་
བ་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། ཉང་ཡོངས་སུ་དང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་བཞི་
དང་ལྔན་བ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་ལྔ་
དང་ལྔན་བ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་། ནན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ལ་སོགས་པ་
ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྔན་བ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་རྣམས་དང་། ཉམ་མཁའ་དང་རྣམ་
ཤེས་མཐའ་ཡས་སོ་ཞེས་པ་མོས་པ་སྡོན་དུ་གཏོང་བ་ཅན་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་
དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཡོད་པ་
ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་སྡོན་དུ་གཏོང་བ་ཅན་ཅི་ཡང་མེད་
པ་དང་།

འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དང་། ཚོར་བ་དང་
མཆོན་མར་འདུ་ཤེས་པ་འགོག་པའི་མཆོན་ཉིད་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
སྟེ། དེ་ལྟར་ཡུལ་རྣམ་པ་དགྲུ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བརྩུང་སྟེ་འགོག་པའི་

བར་དུ་ཡར་སོང་བ་དང་། འགོག་པ་ནས་བརྩེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་
འོང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ལྷགས་དང་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་སེང་
གོ་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པ་བསྟན་པ་གཉིས་དང་།

ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་རིམ་གྱིས་འགོག་པའི་བར་དུ་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བྱུང་བར་ཅན་གྱིས་འགྲོ་བ་དང་། དེའི་འོག་དུ་བསམ་གཏན་
དང་པོ་ནས་བརྩེ་བསམ་ཉི་ཤེས་འགོག་པའི་བར་དུ་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རེ་རེ་
སྤེལ་བར་འགྲོ་བ་དང་། ཡང་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཁྲུགས་ནས་དེ་ལས་ལངས་
ཏེ་འགོག་པ་གཅིག་ཤུ་དོར་ནས་དེ་མ་ཐག་པའི་ཡོད་མེད་མེད་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། དེ་ལས་ལངས་ནས་འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མཆོམས་སུ་གཞག་སྟེ། ཐབས་མཁས་པས་དེ་
ནས་འགོག་པ་ལའོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལའོ། །དེ་ནས་
གཉིས་དོར་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལའོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་མཉམ་
པར་མ་བཞག་པ་ལའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་
པ་ལ་མར་བབས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་རབ་དུ་སྤེལ་ཏེ། གསུམ་
དང་། བཞི་དང་། ལྔ་དང་། ལྷག་དང་། བདུན་དང་། བརྒྱད་དོར་ནས་བསམ་གཏན་
དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །

དེ་ལས་ལངས་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་མི་འདྲ་
བར་འགྲོ་བས་ཐོད་ཀླལ་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །བསྟོམས་པའི་ལམ་དེས་
སྤང་བར་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་མི་མཐུན་པའི་སྤྱུགས་

ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལས་རེ་ཞིག་ག་ཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་
གསུངས་པ།

མདོར་བསྟུས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །བསྟོང་བས་ཡོངས་སུ་
མ་བཟུང་དང་། །དུས་གསུམ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། །ལེགས་པའི་
ལམ་ནི་རྣམ་གསུམ་ལ། །ག་ཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་འདི་གཅིག་སྟེ། །སྦྱོར་
བའི་རྣམ་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་
མི་ཤེས་པས་ཆོས་མདོར་བསྟུས་པ་དང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་མི་ཤེས་པས་ཆོས་
རྒྱས་པ་དང་། རི་སྐད་བཞད་པའི་དོན་ལ་ནན་ཏན་མི་བྱེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
བསྟོང་སྟེ་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་བའི་
ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པས་ད་
ལྟར་བའི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡང་དག་པར་
བསྐྱོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པས་མ་འོངས་
པའི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཞི་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་བྱུང་ན་ལས་
འདས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ལེགས་པའི་ལམ་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་མདོན་པར་སྐྱབ་པ་ཉིད་
ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལེགས་པའི་ལམ་དང་།

རང་བཞིན་མེད་པ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱོམ་པ་
ལེགས་པའི་ལམ་མི་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ག་ཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་

བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲོར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པ་དགྲའོ། །དེའི་
རྗེས་ལ་གཟུང་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་གསུངས་ག།

གཉིས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་
ཡིན་བཞེད་དེ། །སེམས་མི་སྦྱེད་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། །སྦྱིང་པོ་ཡིད་ལ་མི་
བྱེད་དང་། །ཐེག་པ་དམན་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཡིད་མི་བྱེད། །བསྐྱོམ་དང་བསྐྱོམ་པ་མེད་པ་དང་། །དེ་དག་ལས་ནི་
བསྐྱོག་ཉིད་དང་། །རི་བཞིན་དོན་མིན་རྣམ་རྟོག་ག། །བསྐྱོམ་པའི་ལམ་
ལ་ཤེས་པར་བྲ། །

ཞེས་བྲ་བའོ། །དགེ་བའི་བ་ཤེས་གཉིན་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བས་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་སེམས་མི་སྦྱེད་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བསོད་
ནམས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱིང་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་
དང་། །འཁོར་བས་འཛིགས་པ་ཉིད་དང་གཞན་དོན་ལ་མི་སྦྱོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་
དམན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་མངོན་པར་སྐྱབ་པ་
མེད་པས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
སྤྱོད་པ་བསྐྱོམས་པས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འདོད་པས་བསྐྱོམ་པ་
དང་། །དེ་ཉིད་མ་བསྐྱོམས་པས་ཐོབ་པར་འདོད་པས་བསྐྱོམ་པ་མེད་པ་དང་། །
བསྐྱོམས་པ་དང་མ་བསྐྱོམས་པ་གཉིས་ཀས་ཐོབ་པར་འདོད་པས་གཉིས་ཀ་དང་། །
བསྐྱོམས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་མ་བསྐྱོམས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་པས་འཐོབ་པར་འདོད་
པས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་། །སྤྱོད་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་རིམ་ལ་

བཞིན་མ་ཡིན་པ་འདྲིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་
བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདྲུག་པའི་སྐབས་གྱི་ཡུལ་
ཅན་རྣམ་པ་དགའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འདྲིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གསུངས་པ།

སེམས་ཅན་བཏགས་པའི་སྒྲིང་ཡུལ་དང་། །ཆོས་བཏགས་པ་དང་
སྒྲིང་མིན་ཉིད། །ཆགས་དང་རབ་དབྱེ་བདག་ཉིད་དང་། །དངོས་པོར་
བྱེད་དང་ཐེག་གསུམ་དང་། །ཡོན་ནི་དག་པ་མ་ཡིན་དང་། །སྒྲིང་པ་
རྣམ་པར་འབྱུགས་པ་དང་། །འདྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་པོར་ཏེ། །ཤེས་
པར་བྱ་བར་བསྐྱབས་པ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །རྗེས་སུ་ཡོད་པར་མི་སྐྱེ་བས་སེམས་ཅན་ཏུ་བཏགས་པ་
དང་། སྒྲིང་བ་ཅེས་ཏུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པ་
དང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་དོན་གཞན་གྱིས་སྒྲིང་ཡང་རང་གི་ངོ་བོར་གནས་པས་
སྒྲིང་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་དང་མི་དམིགས་པ་ཉིད་གྱི་སྒྲོ་ནས་
ལམ་ལ་ཆགས་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་དང་སྒྲིང་མཆན་ཉིད་སོ་སོ་
བ་ཉིད་གྱིས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བ་མི་
བྱེད་པས་དམན་པའི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཡང་དག་པར་
རབ་ཏུ་མ་ཞུགས་པ་ཉིད་གྱིས་ཡོན་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་
འཁོར་གསུམ་ཏུ་དམིགས་པས་སྒྲིང་པ་རྣམ་པར་འབྱུགས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་
འདྲིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་འདྲིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲིང་

བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པ་དགྲུང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་རྗེས་ལ་
འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་མདོར་གསུངས་པ།

སེམས་ཅན་བཏགས་དང་དེ་རྒྱ་ཡི། །ཡུལ་ཅན་དེ་ཡིས་རྣམ་འཛོམས་
བས། །བསྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡི། །མི་མཐུན་སྟོགས་གཞན་
རྣམ་པ་དགྲ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པ་
དང་། དེར་རྣམ་པར་གཞག་པའི་རྒྱ་མ་རིག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྱང་
པོའི་རྒྱན་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པའི་ཡུལ་ཅན་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་
གཞོམ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ལམ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་
འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་རྣམ་པ་དགྲ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་རྣམ་པ་དགྲ་
ཡིན་ཞེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་གསུངས་པ།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་དག་གི། །བདག་ཉིད་རི་བཞིན་སྐྱིབ་
རྣམ་གསུམ། །ཞི་ལམ་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་དང་། །མཚུངས་པར་
ལྡན་དང་མི་ལྡན་དང་། །མི་མཉམ་སྟུག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་དང་། །ཉོན་
མོངས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །གཉིས་སུ་མེད་ལ་ཀུན་ཚེངས་
ལ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་མར་བཞེད། །

ཅེས་བྱ་བའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཤེས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚེངས་པ་དང་། ལམ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་མ་ཤེས་
པས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་དང་། གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་མ་ཤེས་པས་

གཞི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
མངོན་པར་མ་ཤེས་པས་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་ལམ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་།

བདུད་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་མི་མཉམ་པ་
ཉིད་དང་། རོན་ལ་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་པར་འཇིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་བདེན་པ་
ལ་སོགས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་སྒྲོ་བྱར་བ་ཉིད་ཡོངས་སུ་
མ་ཤེས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་དང་། གཟུང་བ་དང་འཇིན་པའི་མཚན་
ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་
འཇིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་མ་བསྟོམ་པའི་ལམ་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་
བྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པ་དགའ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
བསྟོམ་པའི་ལམ་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་ཁོ་
ནས་གཉིན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བ་ཡང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ།

དེ་ལྟར་ན་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་སོ་སོར་
དགུ་ཉིད་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྤངས་པ་ན་དེ་དག་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་
བག་ཆགས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་ནི་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་
ཉིད་ཀྱིས་འཛོལ་པོ། །དེ་བས་ན་བསྟོམ་པའི་ལམ་དེའི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྤང་
བར་བྱས་པས་རྣམ་པར་དག་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྟོན་པ་གསུངས་པ།

ཡམས་ནད་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་ནི། །ཡུན་རིང་ཡོན་ནས་དབུགས་
 ཕྱིན་ལྟར། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡི། །བདེ་སྐྱབ་ཡོན་ཏན་ཕྱན་
 ཆོག་པ་ཀུན། །རྒྱ་མཆོ་ཆེ་ལ་རྩ་བོ་བཞིན། །འབྲས་བུ་མཆོག་གིས་
 རབ་མཛེས་པའི། །སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ནི། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་
 སྟེན་པར་བྱེད། །

ཅས་བྱ་བའོ། །རྒྱན་རིང་དུ་ལེགས་པར་གོམས་པའི་སྟོབས་གིས་རྣམ་པར་
 ཉོག་པའི་རིམས་འཆེ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་གིས་ཡམས་ཀྱི་ནད་དུ་གྱུར་པ་འདི་རྣམས་
 ཟད་ནས་གཞོད་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་གིས་དཔེར་ན་ནད་ལས་ཐར་པའི་སྐྱེས་
 བུ་རིང་ཞིག་ཡོན་ནས་བདེ་བར་གནས་པ་ཐོབ་སྟེ་དབུགས་ཕྱིན་པ་ལྟར། སྟོང་རྩེ་
 དང་ཐབས་མཁས་པའི་དབང་གིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཅེ་གཅིག་པས་འགྲོ་བའི་
 བདེ་བ་མངོན་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་རབ་ཏུ་མཁས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གིས་བསྐྱུས་པའི་
 ཡོན་ཏན་ཕྱན་སུམ་ཆོག་པ་ལྟོན་ཤིང་ལྟར་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་
 ལ་རྩ་བོ་ཐ་དད་པའི་རྒྱན་འབབ་པ་བཞིན་དུ། བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའ་བསྐྱོམ་པའི་
 ལམ་རབ་ཀྱི་མཐར་མོན་པའི་འབྲས་བུས་ཡང་དག་པར་མཛེས་པར་གྱུར་པའི་
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་
 འོང་བའི་རྣམ་པས་སྟེན་པར་བྱེད་དོ། །

བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་ལས་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་འབྱུང་བས་
 བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་མོ་གསུངས་པ།

སྟོང་གསུམ་སྐྱེ་བོ་ཉན་ཐོས་དང་། །བསེ་རུའི་རྟོགས་པ་ཕྱན་ཆོག་པས་

དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་མེད་ལ། །བཀོད་པའི་དགོ་ནམས་
དཔེར་མཛད་ནས། །བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །སངས་
རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་བར་མེད་དེ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན། །དེ་ནི་
ནམ་པ་ཀུན་མཐུན་ཉིད། །

ཅེས་བྱ་བའོ། །སྐྱེས་བྱ་གང་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྱི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྒྲོན་མེད་པ་ལ་བཀོད་པའི་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་
དེ་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་བས་ཆེས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བསོད་ནམས་མང་པོ་
ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཐོབ་པ་ལ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་མེད་པའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་ཏེ། དེ་ནི་དུས་གཉིས་པར་ནི་ནམ་པ་ཀུན་མཐུན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེའི་
དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་མཆོན་ཉིད་རི་ལྟ་བུར་བཟླ་བ་ཅེ་ན། །བར་སྐྱབས་གྱི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པས་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ།

འདི་ཡི་དམིགས་པ་དངོས་མེད་དེ། །བདག་པོ་བླན་པ་ཡིན་པར་
བཞེད། །ནམ་པ་ཞི་ཉིད་འདི་ལ་ནི། །རབ་ཏུ་སྤྲོ་ནམས་བརྒྱད་མར་
ལོལ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་འདིའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་
ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་པོའི་སྐྱེན་ནི་སེམས་དང་པོ་
བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་བླན་པ་ཡིན་ནོ། །ནམ་
པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲོས་པ་ཉི་བར་ཞི་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །གནས་འདི་ལ་ནི་

གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རྟོག་གེ་རབ་ཏུ་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་པར་རྟོག་པའི་
ལྷན་ཀའི་རྟོག་པ་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་དེ་དག་བསལ་
བར་བྱ་སྟེ། འདིས་ནི་འདི་ཐབ་པ་ཉིད་བསྟུང་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་གང་གིས་བསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེས།

དམིགས་པ་འཐད་པ་དེ་ཡི་ནི། རྡོ་བོ་ཉིད་ངེས་གཟུང་བ་དང་། རྣམ་
ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་། རྣམ་པའི་དོན་དང་ཀུན་རྫོབ་
དང་། སྦྱོར་དང་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དང་། ཐབས་བཅས་ཐུབ་
པའི་རྟོགས་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་ལམ་བཅས་དང་། གཉན་པོ་མི་
མཐུན་སྦྱོགས་དག་དང་། མཆོན་ཉིད་དང་ནི་བསྒྲོམ་པ་ལ། སྤྱོད་བ་
རྣམས་ཀྱིས་ལོག་རྟོག་པ། རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་རྟོན་ཅན། རྣམ་པ་
བརྒྱུག་དག་ཏུ་བཞུགས། །

ཅེས་བྱ་བའོ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་དག་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་
ཀྱིས་དམིགས་པ་འཐད་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་རྡོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
དམིགས་པའི་རྡོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་བརྟུང་བ་དང་། ཐ་སྟོན་ཏུ་དངོས་པོ་མེད་པ་
དམིགས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་
ཀྱི་རྡོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་
སོགས་པ་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་དང་། རྟོགས་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཚུལ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པས་སངས་རྒྱུས་དགོན་མཆོག་དང་། རྣམ་མཁའི་མཆོན་ཉིད་
ཅན་ཀྱི་ཚུལ་ཉིད་ཀྱིས་བྲི་མ་དང་བྲལ་བས་ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་། གཟུགས་ལ་

སོགས་པ་ལ་སྒྲིད་པ་བཀག་པའི་ཚུལ་ཉིད་ཀྱིས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ལ་སྒྲིད་
པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་དང་།

འཁོར་གསུམ་མི་དཔེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐབས་མཁས་པ་དང་། དངོས་པོ་
དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོར་རྟོགས་པ་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིས་
པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ལམ་རྣམ་
པར་བསྐྱེལ་པའི་འབྲས་བྱ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་དང་། ལམ་གྱི་
རྣམ་པར་གཞག་པ་ཅམ་གྱི་ངོར་བ་དང་སྒྲུང་བའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མི་མ་ཐུན་པའི་
ཐྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དང་། ཡང་དག་པར་ཆོས་ཅན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་གྱི་
མཆོན་ཉིད་དང་། རང་དང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྐྱེལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཆོན་ཉིད་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་པའི་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོག་པར་རྟོག་པས་པན་ཚུན་འགལ་བ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པ་བཅུ་བྱུག་པོ་དེ་
དག་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ལྗོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་གཉིས་ལ་
བརྟེན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་རྣམ་པར་བསལ་བར་བྱ་བར་བཞེད་དོ། །ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་ཕྱེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་ལྟ་བུའི་
འགྲེལ་བའོ། །

སྐབས་དྲུག་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་སྒྲེང་བ།

ཅེ་མེའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པས་ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་མཐར་
གྱིས་འབྲེལ་པར་བསྒྲོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
གསུངས་པ།

སྦྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་བླ་ཉེ་དང་
ཆོས། །དངོས་མེད་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་དེ། །མཐར་གྱིས་པ་ཡི་བྱ་བར་
བཞེད། །

ཅས་བྱ་བའོ། །འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལ་
སོགས་པ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པ་དྲུག་ཡོངས་སུ་སྦྱད་པ་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་
ཡང་དག་པར་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པ་
དོན་དམ་པར་བློན་པ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱར་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་རྗེས་
སུ་བློན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་
རྗེས་སུ་བློན་པ་དང་། ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་སྒྲོག་པའི་དགེ་འདུན་
རྗེས་སུ་བློན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྲིམས་དང་།
ཟང་ཟིང་ལ་སོགས་པའི་གཏོང་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་རྗེས་སུ་བློན་པ་
དང་། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་མོ་ཉིད་དུ་
སྒྲོབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་དཀར་པོའི་ཆོས་

ཐམས་ཅད་རིམ་གྱིས་འབྲེལ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་འདིར་མཐར་
གྱིས་སྐྱབ་པའི་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་
ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་
མའི་སྒྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བྱུག་པའི་འབྲེལ་བའོ། །

སྐབས་བདུན་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་སྒྲེང་བ།

མཐར་གྱིས་སྐྱབ་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་གོམས་པའི་བདག་
ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
དེ་ལ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ལས་དང་པོ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་
ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་
མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་གསུངས་པ།

སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲེང་བ། །ཟག་མེད་ཆོས་ཀྱན་བསྐྱས་པའི་
ཕྱིར། །ཐུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་ཡིས། །རྟོགས་པ་འདི་ནི་ཤེས་
པར་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །དུས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིན་
པ་རྣམ་པ་ལྔ་ཤིན་ཏུ་ལུས་དུ་གྱུར་པའི་མཐུས་དེ་དག་གང་ཡང་རུང་བ་སྐད་ཅིག་
མ་གཅིག་པོ་དངོས་པོ་སོ་སོར་ངེས་པར་སྒྲིན་ཅི་ལོག་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོས་ས་
བདུན་པར་ཡོངས་སུ་སོན་པར་གྱུར་པའི་བར་གྱི། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་དཔེ་
བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་གྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་
ཕྱིར་ཐུབ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་རྟོགས་པས་མངོན་
པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རི་རྩར་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་གཅིག་དཔེགས་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་འབྱུང་བ་
ཡིན་ཞེ་ན། འདིག་རྟོན་པའི་དཔེས་བྱུབ་པ་གཅིག་གསུངས་པ།

རི་ལྟར་སྒྲེས་བྱས་ཐོ་ཚུན་རྒྱད། རྟོག་ཐབས་གཅིག་གིས་བསྐྱོད་པ་
ན། ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འགྲུལ་བ་ལྟར། སྐད་ཅིག་གཅིག་ཤེས་དེ་
བཞིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། རྟེན་ཅི་ན་བཟོ་བོ་མཁས་པ་སྒྲོན་བཟོ་ལེགས་པར་བྱས་པའི་
ཐོ་ཚུན་གྱི་རྒྱད་སྒྲེས་བྱས་རྟོག་པའི་ཐབས་གཅིག་གིས་བསྐྱོད་ན་ཐམས་ཅད་དུས་
གཅིག་ཏུ་འགྲུལ་བར་འགྱུར་རོ། རྟེན་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཐུ་ལས་
མངོན་དུ་ལེགས་པར་བསྐྱོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དབང་གིས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
ཁོ་ན་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་མངོན་དུ་གྱུར་ན་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
རིགས་ཅན་མཐའ་དག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྣམས་པར་སྒྲིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་གསུངས་པ།

གང་ཆེ་ཆོས་དཀར་ཐམས་ཅད་ཀྱི། རང་བཞིན་ཤེས་རབ་པ་རོལ་
ཕྱིན། རྣམ་སྒྲིན་ཆོས་ཉིད་གནས་སྐབས་སྒྲེས། རྟེ་ཆེ་སྐད་ཅིག་
གཅིག་ཡེ་ཤེས། །

ཞེས་བྱ་བའོ། གང་གི་ཆོས་རབ་ཏུ་དཀར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་དང་མ་བུལ་བ་དབང་དུ་གྱུར་པའི་མཐུས་རྣམས་པར་སྒྲིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
གནས་སྐབས་ངི་མ་རྣམས་དང་བུལ་བའི་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲེས་པ་དེའི་ཆེ་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པར་སྒྲིན་པའི་བདག་ཉིད་ཟག་པ་

མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་
པའི་རྟོགས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་སྐྱད་ཅིག་མ་
གཅིག་གིས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་གསུངས་པ།

སྒྱུན་པ་སོགས་པའི་སྒྱུད་པ་ཡིས། །ཆོས་ཀྱན་མི་ལམ་འབྲར་གནས་
ནས། །ཆོས་རྣམས་མཆན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད། །སྐྱད་ཅིག་མ་ནི་གཅིག་
གིས་རྟོགས། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །སྒྲོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་གོམས་པའི་སྒྲོན་
སྒྱུན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་སྒྱུད་པས་འདིར་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་གནས་ཏེ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་
ནས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་དང་
སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་
པའི་རྟོགས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

བཞེ་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་
གིས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་གསུངས་པ།

མི་ལམ་དང་ནི་དེ་མཐོང་ཉིད། །གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མི་མཐོང་
ལྟར། །ཆོས་རྣམས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡི། །དེ་ཉིད་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་
གིས་མཐོང་། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །དི་ལྟར་མི་ལམ་ནི་བརྩུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལམ་ལ་བརྩུང་བ་
དང་མི་ལམ་མཐོང་བ་ལ་འཇིན་པ་མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་བར་
ཆད་མེད་པར་གཉིས་སུ་སྤང་བ་སྤང་བ་གོམས་པ་དང་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ཁོ་ནས་ཆོས་ནམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་གཟུང་བ་དང་། འཇིན་པ་གཉིས་སུ་མེད་པ་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་རྟོགས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་
པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་
བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་ཕྱེད་བ་ཞེས་
བྱ་བ་ལས་སྐབས་བདུན་པའི་འགྲེལ་བའོ། །

སྐབས་བརྒྱད་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་སྒྲེང་བ།

དནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་གང་ཡིན་
པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འཆད་པར་མངོན་པས་དེ་ཡང་སྐྱེ་རྣམས་པ་བཞི་སྒྲིན་ལས་དང་བཅས་
པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལས་རེ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་རྣམས་པར་
དག་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུངས་པ།

ཐུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཐོབ་
གྱུར་རྣམས་ཀྱན་རྣམས་དག་པ། །དེ་དག་རང་བཞིན་མཆོན་ཉིད་ཅན། །

ཞེས་བྲ་བའོ། །ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི་
ཤིན་ཏུ་སྤུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་
དེ་མ་རྣམས་སྒོ་བྱར་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམས་པར་དག་ཅིང་
བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་
རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་
ཟག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུངས་པ།

བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །རྣམས་པར་ཐར་དང་མཐར་
གྱིས་ནི། །སྒྲོམས་འཇུག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། །ཟད་པར་བརྟུ་ཡི་
བདག་ཉིད་དང་། །ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི། །རབ་ཏུ་དབྱེ་
བས་རྣམས་བརྒྱད་དང་། །ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྒྲོན་མཁྱེན་

དང་། །མངོན་ཤེས་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་
བཞི་དང་། །དབང་བཅུ་དང་ནི་སྟོབས་བཅུ་དང་། །མི་འཛིགས་པ་ནི་
བཞི་དག་དང་། །བསྐྱེད་བ་མེད་པ་རྣམ་གསུམ་དང་། །འབྲེལ་བ་ཉེར་
གཞིག་རྣམ་གསུམ་དང་། །བསྐྱེད་བ་མི་མངའ་ཆོས་ཉིད་དང་། །བག་
ཆགས་ཡང་དག་བཅོམ་པ་དང་། །སྦྱེ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། །ཐུབ་
པ་ཁོ་ནའི་མ་འདྲེས་ཆོས། །བཅོ་བརྒྱད་བཤད་པ་གང་ཡིན་
དང་། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་ཞེས་བརྗོད་
པ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བཤོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅ་
བདུན་གང་ཞེ་ན། ལུས་དང་། ཆོར་བ་དང་། སེམས་དང་། ཆོས་རྣམས་ལ་འབྲེལ་
ཉེ་བར་གཞིག་པ་བཞི་དང་། མི་དགོ་བ་དང་དགོ་བ་སྦྱེས་པ་དང་མ་སྦྱེས་པ་དག་གོ་
རིམས་བཞིན་དུ་སྟོང་བ་དང་། མི་སྦྱེད་པ་ཉིད་དང་། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ངོ་བོས་ཡང་
དག་པར་སྟོང་བ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། འདུན་པ་དང་། བཅོན་འགྲུས་དང་། སེམས་
དང་། དཔྱེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉེ་རྩ་འགྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་དང་། དད་པ་དང་།
བཅོན་འགྲུས་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་
དབང་པོ་རྣམ་པ་ལྔ་དང་། དད་པ་དང་། བཅོན་འགྲུས་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། ཉིང་ངེ་
འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཉེ་སྟོབས་རྣམ་པ་ལྔ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། ཆོས་
རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་།

བཅོན་འགྲུས་དང་། དགའ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་དེ་ཁོ་

ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཅི་གཅིག་ཏུ་གནས་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། བཏང་
སྟོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་
བདུན་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་། དག་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་
དང་། འཆོ་བ་དང་། རྩལ་བ་དང་། བྱ་བ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ་འཕགས་པའི་ལས་
ཡན་ལག་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །

ཆད་མེད་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན། བྱམས་པ་དང་། སྤྱིང་རྟེན་དང་། དགའ་བ་དང་།
བཏང་སྟོམས་རྣམས་སོ། །རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། བྱང་གཟུགས་ཅན་
དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པས་བྱེ་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་རྣམ་
པར་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་དང་། སྤྱུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་
སུམ་དུ་བྱས་ནས་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་དང་། བྱམ་
མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་། འདུ་
ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞི་དང་། འདུ་ཤེས་དང་།
ཆོར་བ་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་གོ། །

མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་གང་ཞེ་ན། བསམ་
གཏན་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་སྟེ་གཟུགས་ཁམས་
ཀྱི་བསམ་གཏན་རྣམ་པ་བཞི་དང་། བྱམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་
མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་
པ་ཉིད་དོ། །ཟད་པར་བསྐྱོམ་པ་བརྒྱ་གང་ཞེ་ན། མཐའ་དག་སྟོན་པོ་དང་། སེར་པོ་
དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། ས་དང་། ཆུ་དང་། མེ་དང་། རླུང་དང་། བྱ་

མཁའ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་བསྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཟད་པར་བསྒྲོམ་པ་
རྣམ་པ་བརྟུ་དང་། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྤྱི་མཆེད་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན།

ནང་གི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པར་འདྲ་ཤེས་པ་དག་གིས་སོ་སོར་
ཚུང་དྲ་དང་། ཆེན་པོ་དང་དམན་པ་དང་གྲ་ཞོམ་པ་དག་ཏུ་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་
རྣམས་ལ་ལྟ་ཞིང་དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་ཤིང་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞི་དང་། ནང་གི་གཟུགས་མེད་པར་འདྲ་ཤེས་པ་དག་ཁོ་ནས་བྱི་རོལ་གྱི་
གཟུགས་སྟོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་རྣམས་ཟེལ་གྱིས་
མནན་ནས་ཤེས་ཤིང་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཞིའོ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་
གང་ཞེ་ན། བདག་ཉིད་ཉེ་བར་ཞི་བས་པ་རོལ་གྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་
པའི་དབྱའི་རྒྱུན་བྱུངས་འབྱེན་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །

སྟོན་གནས་མཁྱེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་ཉིད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བར་ཡང་
དག་པར་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱིས་ལྟུག་གྱིས་བྱུབ་པ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་
པའི་སྐབས་སུ་འདུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱུག་གང་
ཞེ་ན། རྩ་འཁྲུལ་དང་། ལྟའི་རྣ་བ་དང་། སྟོན་གྱི་གནས་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྤྱི་
བ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་རྣམས་སོ། །སོ་སོ་ཡང་
དག་པར་རིག་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན། ཉོན་དང་། ཆོས་དང་། ཇེས་པའི་ཆོག་དང་།
སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་རྣམས་སོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
དག་པ་གང་ཞེ་ན། ཉེན་དང་། དམིགས་པ་དང་། ཐུགས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་
དག་པ་རྣམས་སོ། །དབང་རྣམ་པ་བརྟུ་གང་ཞེ་ན། ཆེ་དང་། སེམས་དང་། ཡོ་བྱད་

དང་། ལས་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། མོས་བ་དང་། སྒྲོན་ལམ་དང་། རྩ་འབྲུལ་དང་། ཡེ་
ཤེས་དང་། ཚོས་ལ་དབང་བ་རྣམས་སོ། །སྟོབས་བཅུ་གང་ཞེ་ན། གནས་དང་
གནས་མ་ཡིན་བ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་བ་དང་།

ཁམས་སྤྱ་ཚོགས་བ་དང་། མོས་བ་སྤྱ་ཚོགས་བ་དང་། དབང་པོ་མཚོག་དང་
མཚོག་མ་ཡིན་བ་དང་། ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དང་། བསམ་གཏན་ལ་སོགས་བ་
སྟོམས་པར་འབྲུག་བ་ལྟ་བ་དང་། སྒྲོན་གྱི་གནས་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དང་
ཟག་བ་ཟད་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་རྣམས་སོ། །མི་འཛིགས་བ་རྣམ་པ་བཞི་གང་ཞེ་
ན། བདག་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། ཟག་བ་ཟད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞན་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་བསྟན་
བ་དང་། ལམ་གྱི་བར་ཆད་དམ་བཅས་བ་ལ་ལྟ་འམ་བདུད་དམ་ཚངས་བ་ལ་
སོགས་བས་ཚོལ་བ་མེད་པས་མི་འཛིགས་བ་རྣམས་སོ། །བསྐྱེད་བ་མེད་བ་
གསུམ་གང་ཞེ་ན། སྐྱེ་དང་། གསུང་དང་། ཐུགས་ཀྱི་སྦྱོད་བ་ཡོངས་སུ་དག་བ་ཉིད་
ཀྱིས། འདི་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་བ་གཞན་གྱི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་
བསྐྱེདས་བ་བཅབ་པར་བྱའོ་སྟུམ་པའི་དགོངས་བ་མི་མངའ་བའོ། །

དན་བ་ཉི་བར་གཞག་བ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཚོས་སྟོན་བ་ན་ཉན་པར་འདོད་
བ་དང་། ཉན་པར་མི་འདོད་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་
ཆགས་བ་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་དང་། གཉིས་ཀས་དབེན་བ་ཁོ་ནར་བཏང་སྟོམས་སུ་
དན་བ་དང་ལྡན་པར་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །བསྐྱེད་བ་མི་མངའ་བའི་ཚོས་ཉིད་
གང་ཞེ་ན། ཐུགས་རྗེ་དང་ཐབས་མཁས་བ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་

པའི་དུས་ལས་མི་འདའ་བའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །བག་ཆགས་ཡང་དག་
པར་བཅོམ་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་
ས་བོན་སྤངས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུངས་སྤྱང་བས་ནམ་མཁའ་ངེ་མ་མེད་པ་
ལྟར་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །

སྒྲེ་བོ་ལ་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གང་ཞེ་ན། སྒྲེ་བོ་མཐོ་ངེས་དང་ངན་འགྲོར་གྱུར་
པ་མ་ལུས་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཉིན་དང་མཚན་མོ་
དུས་བྱུག་ཏུ་གཟིགས་ཤིང་སྒྲིབ་པར་བཞེད་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་
པ་བཅོ་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། འབྲུལ་པ་དང་། ཅ་ཅོ་མི་མངའ་བ་དང་། དགོངས་པ་
ཉམས་པ་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། མ་
བརྟགས་པའི་བཏང་སྟོམས་མི་མངའ་བ་རྣམ་པ་བྱུག་དང་། འདུན་པ་དང་། བཅོལ་
འགྲུས་དང་། བྲན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་ལས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་རྣམ་པ་བྱུག་དང་། སྒྲི་དང་། གསུང་
དང་། སྤྱགས་ཀྱི་ཐིན་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་
སུ་འབྲང་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བའི་
དུས་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་
གསུམ་མོ། །

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་
བསྐྱས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་སྒྱུར་བའི་རང་བྱུང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་

ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རི་ལྟ་བའི་མཆན་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམས་
ཏེ། ཆོས་འདི་གང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཟག་པ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱ་ཡིན་
པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་
ཁྱད་པར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་པ་སུ་བཅད་པ་གསུངས་པ།

ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལྟ། །མི་ཡི་ཉོན་མོངས་ཡོངས་སྤྱང་
ཉིད། །རྒྱལ་བའི་གྲོང་སོགས་དེ་དག་གི། །ཉོན་མོངས་རྒྱན་གཙོད་
ཉོན་མོངས་མེད། །

ཅེས་བྱ་བའོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ནི་བདག་ཉིད་ལ་མིའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱང་བའམ། བདག་མཐོང་བ་ལས་
འགའ་ཞིག་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བར་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ཆེད་དུ་བྱ་བས་ཉོན་
མོངས་པ་སྤྱང་བ་ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་གྲོང་ཁྲེང་ལ་སོགས་པར་གཤེགས་ནས་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་གི་ཉོན་
མོངས་པའི་རྒྱན་རྒྱངས་འབྲེན་པར་མངོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྒྲོན་གནས་མཁྱེན་
པའི་ཁྱད་པར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་པ་སུ་བཅད་པ་གསུངས་པ།

སངས་རྒྱས་སྒྲོན་གནས་མཁྱེན་པ་ནི། །ལྷན་གྱིས་གྲུབ་དང་ཆགས་
སྤངས་དང་། །ཐོགས་པ་མེད་དང་རྟག་གནས་དང་། །འཛི་བ་ཀྱན་ལན་
འདེབས་པར་བཞེད། །

ཅེས་བྱ་བའོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་གནས་མཁྱེན་པ་ནི་འབད་པ་
ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་དང་། མཉམ་པར་གཞག་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཉི་ཆེ་བ་ཉིད་

དང་། རེས་ལགའ་བ་ཉིད་དང་། འདི་བ་རྣམས་ཀྱི་ལན་ཐེབས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་གནས་མཐུན་པ་ནི་མཆོན་མ་མེད་པ་ཉིད་དུ་
རང་གི་རང་གིས་འབྱུག་པ་དང་། མཉམ་པར་གཞག་པ་དང་མཉམ་པར་གཞག་པ་
མ་ཡིན་པའི། གྲེ་བྲག་མེད་པས་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཆགས་པ་སྤངས་པ་དང་།
སྤྲིབ་པའི་ཆོགས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པས་ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། འཁོར་བ་རི་སྤྱོད་པར་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རྟག་
ཏུ་གནས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལུན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་བརྟེན་པས་
འདི་བའི་ལན་འདེབས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་སྤྲུལ་དུ་འདི་ལྟ་བུའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཅིའི་སྤྱིར་རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་མཛད་ཅེས་དོགས་པའི་ལན་
བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ།

རྒྱ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྲོན་གྱུར་ནས། །གང་དང་གང་ལ་གང་དུ་ནི། །གང་
ཆེ་བྱ་བ་ཕན་གྱུར་པ། །དེ་དང་དེ་ལ་དེ་སྤྲང་ངོ་། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །སྒྲོན་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ས་བོན་སངས་རྒྱས་ལ་
སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་བརྟན་པར་གྱུར་ནས་སེམས་ཅན་གང་
དང་གང་ལ་གང་གིས་དུས་སུ་ཆོས་གང་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་ན་དོན་དུ་
འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་བྱ་རྒྱུའི་ས་གཞི་ལ་ལྟའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ། སྒྲོན་
གྱི་སྒྲོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་
སོགས་པ་སྤང་བར་འགྱུར་ཏེ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟར་ཉེ་
བར་མཁོ་བའི་དོན་ཐམས་ཅད་སྤྲོན་པར་མཛད་དོ། །རྒྱ་ཡོང་གྲང་རང་གི་རྒྱ་མ་

ཚང་ན་མི་འབྱུང་བ་དཔེས་གསུངས་པ།

ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་ཆར་པབ་ཀྱང་། །ས་པོན་མི་རུང་མི་འབྱུངས་
ལྷར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱུང་བྱུར་ཀྱང་། །སྐལ་བ་མེད་པས་
བཟང་མི་སྦྱང་། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །དཔེར་ན་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་མཁའ་ལ་
སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་དགྲིགས་ཏེ་ཆར་གྱི་རྒྱན་གཉའ་ཤིང་ཙམ་གྱི་ཆ་པབ་ཏུ་བྱེན་ཀྱང་
ཏིལ་ལ་སོགས་པའི་ས་པོན་རུལ་བས་མི་རུང་བར་གྱུར་བ་དག་ལས་འབྲས་བུ་
བཟང་པོ་མི་འབྱུངས་པ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་
བདག་ཉིད་ཅན་སྦྱེ་བོ་མཐའ་དག་གི་དོན་བྱ་བ་ལ་རབ་ཏུ་མཁས་པ་རྣམས་བྱུང་
ཡང་སྐལ་བ་དང་མི་ལྡན་པས་སྒོད་དུ་མ་གྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལས་དམ་པའི་
ཆོས་མཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་གོ་འཕང་བཟང་པོ་རྗེས་སུ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་མི་
འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་དོན་སོ་སོར་ངེས་
པའི་རྟེན་ཅན་དུས་ངེས་འགའ་འབྱུང་བས་ངེ་ལྟར་བྱུང་བ་དང་རྟག་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་
བའི་ལན་དུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུངས་པ།

དེ་ལྟར་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེད་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་བྱུང་བར་ངེས་པར་
བརྗོད། །དེ་ཉིད་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །རྟག་པ་ཉིད་ཀྱང་བརྗོད་པ་
ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །རི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱན་ཆགས་སུ་འཁོར་བ་ངེ་

སྲིད་པར་བཞུགས་ཀྱང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་ལ་ནམ་དུ་ཡང་ཟད་
པ་མི་མངའ་བའི་བྱིར་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་བྱུང་བ་དང་ཉག་པ་ཞེས་
མངོན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཐུས་གདུལ་བྱ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་
རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྒྲོན་པར་མངོན་པ་ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐུ་གསུངས་
པ།

མཆོན་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བདག་ཉིད་
ནི། ཐེག་ཆེན་ཉི་ལྔ་ལོངས་སྟོང་བྱིར། བྱུང་བའི་ཡོངས་སྟོང་
རྫོགས་སྐུར་བཞིན། །

ཅེས་བྱ་བའོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོན་སུམ་
ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུས་འབར་བ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་བཅུ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་ཐབས་ཅིག་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོངས་སྟོང་གྱི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་
པར་ཉི་ལྔ་ལོངས་སྟོང་པའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་བཙུམ་བཙུན་འདས་ཀྱི་ཡོངས་སྟོང་
རྫོགས་པའི་སྐུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མཆོན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུངས་པ།

ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཆོན་དང་རུས་སྐལ་ཞབས། །ཕྱག་དང་
ཞབས་སོར་བས་འབྲེལ་བ་དང་། །ཕྱག་ནི་ཞབས་བཅས་འཇམ་
ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས། །འདི་ཡི་སྐུ་ནི་བདུན་དག་མཐོ་བ་དང་། །སོར་

མོ་རིང་དང་རྟིང་ཡངས་སྐྱེ་ཆེ་དང་། །ཞབས་ལོང་མི་མངོན་སྐྱེ་ནི་གྲོན་
 དུ་ཕྱོགས། །བྱིན་པ་ཨེ་ན་ཡའི་འདྲ་ཕྱག་རིང་མཛེས། །མདོ་མས་ཀྱི་
 སྐབ་སྐབས་སུ་རུབ་པའི་མཆོག་། །བགས་པ་གསེར་མདོག་བགས་པ་
 སྐབ་པ་དང་། །སྐྱེ་ནི་རེ་རེ་ནས་གཡས་ལེགས་འབྱུངས་དང་། །ཞལ་
 མཛོད་སྐྱས་བརྒྱན་སྐྱེ་སྟོད་སེང་གོ་འདྲ། །འདི་ཡི་དབྱུང་པའི་མགོ་
 ལྷམ་ཐལ་གོང་རྒྱས། །འདི་ལ་རོ་མི་ཞིམ་པའང་རོ་མཆོག་སྤང་། །སྐྱེ་
 བྱི་རྩ་གོ་རྩ་ལྟར་ཆུ་ཞེང་གཤམ། །གཙུག་ཏྱར་དབྱུར་ལྟན་ལྟགས་རིང་
 མཛེས་པ་དང་། །ཆངས་དབྱུངས་འབྲམ་པ་སེང་གོའི་འདྲ་དང་
 ཆེམས། །ཤིན་ཏུ་དཀར་དང་ཆད་མཉམ་ཐགས་བཟང་དང་། །བྲངས་
 བྱི་བཞི་བརྩ་ཐམ་པ་ཆང་བ་དང་། །སྐྱེན་ནི་མཐོན་མཐིང་སྐྱེན་རྩི་བ་
 མཆོག་གི། །འདྲ་བ་འདི་དག་སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་མཆོན། །འདི་ལ་
 མཆོན་ནི་གང་གང་གིས། །སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན། །དེ་དང་
 དེ་ནི་རབ་རྫོགས་པས། །མཆོན་ནི་འདི་དག་ཡང་དག་འབྱུག། །ལྷ་མ་
 སྐྱེལ་ལ་སོགས་པ་དང་། །ཡང་དག་ལྷངས་ལ་བརྟན་པ་དང་། །བསྐྱེ་བ་
 བསྐྱེན་དང་གྲུ་ལོ་མ་པའི། །དངོས་པོ་སྐྱེན་དང་གསལ་བྱ་དག། །ཐར་
 པར་བྱེད་དང་དགོ་བའི། །ཡང་དག་ལྷངས་པ་སྐྱེལ་ལ་སོགས། །སྐྱབ་
 བྱེད་རྒྱ་ཡི་མཆོན་ཉིད་དེ། །མདོ་ལས་རི་སྐད་འབྱུང་བ་བཞིན། །

ཞེས་བྲ་བའོ། །དེ་ལ་ཆོག་ལེའུར་བྲས་པ་དང་པོ་ལྷས་ནི་མཆོན་རྣམས་ཀྱི་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཆོག་ལེའུར་བྲས་པ་གཅིག་གིས་དེ་
 དག་འབྱུག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་སྐྱེར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་ཆོག་ལེའུར་བྲས་པ་གཉིས་

གྲིས་རྒྱ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་སྒྲ་མ་སྐྱེལ་བ་དང་བསྟུ་
བ་ལ་སོགས་པས་ཕྱག་དང་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཆན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དང་། སྒྲ་
བ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་བརྟན་པ་ཉིད་གྲིས་རྩས་སྒྲལ་བཞིན་དུ་ཞབས་ཤིན་དུ་
གནས་པ་ཉིད་དང་།

བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་བརྟན་པས་ཕྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་ངང་བའི་
རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུར་བས་འབྲེལ་བ་ཉིད་དང་། བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་ལ་སོགས་པ་
བྱ་ལོ་མ་བ་བྱིན་པས་ཕྱག་དང་ཞབས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤུལ་ཆགས་པ་ཉིད་དང་།
བལྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་དུ་བྱ་ལོ་མ་བ་བྱིན་པས་ཕྱག་དང་ཞབས་དང་ཐལ་གོང་
དང་ལྟག་པའི་སྒྲིགས་མཐོ་བའི་བྱིར་བདུན་མཐོ་བ་ཉིད་དང་། གསལ་པར་བྱ་བ་
ལས་ཐར་བར་བྱས་པས་སོར་མོ་རིང་བ་ཉིད་དང་། འཆོ་བ་ལ་པན་བཏགས་པ་
ཉིད་གྲིས་རྟིང་བ་ཡངས་པ་ཉིད་དང་། སྒྲིག་གཅོད་པ་སྤངས་པ་ཉིད་གྲིས་སྐྱ་ཆེ་ཞིང་
བྲང་བ་ཉིད་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པས་ཞབས་ལོང་བུ་མི་
མདོན་པ་ཉིད་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་སྒྲེལ་བས་སྐྱའི་སྐྱ་བྱིན་
དུ་སྒྲིགས་པ་ཉིད་དང་། རིག་པ་དང་བཟོ་ལ་སོགས་པ་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་བྱིན་པས་
བྱིན་པ་རི་དྲགས་ཨེན་ཡའི་ལྟ་བུ་དང་།

ཁོར་བདོག་པ་སྒྲོང་བ་བའི་སྐྱེ་བོ་བྱིར་མ་སྤངས་པས་ཕྱག་རིང་ཞིང་མཛེས་
པ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཆངས་པར་སྐྱོད་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་འཇུག་པ་
དང་། གསང་བའི་ཆོག་བསྤངས་པས་མདོམས་ཀྱི་སྤྲ་བ་སྤྲུབས་སུ་རྒྱབ་པ་ཉིད་
དང་། གདིང་བ་བྱ་ལོ་མ་བ་བྱིན་པས་མདོག་གསེར་དང་འབྲུ་བ་ཉིད་དང་། ཁང་

བཟངས་ལ་སོགས་པའི་གནས་དམ་པ་བྱིན་པས་བགས་པ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་།
འདྲ་འཇི་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་སྤྱ་རེ་རེ་ནས་གཡས་སུ་འཁྲིལ་བ་
ཉིད་དང་། སྤྱི་བོ་སྤྲོ་མ་ཐམས་ཅད་གནས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བཀོད་པས་ཞལ་
མཛོད་སྤྱས་བརྒྱན་པ་ཉིད་དང་།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁ་བྲག་གི་ཆིག་གིས་བྱུང་དུ་མ་བསད་པས་སྤྱི་ཉོད་
སེང་གའི་འབྲ་བ་ཉིད་དང་། སྒྲན་པར་སྤྱ་བ་དང་། ལེགས་པར་སྤྱ་བའི་རྗེས་སུ་
མ་ཐུན་པར་བྱས་པས་དབྱང་མགོ་ཤིན་ཏུ་ལྷུ་མ་པ་ཉིད་དང་། སྤྱན་ལ་སོགས་པ་
བྱིན་པས་སྤག་པ་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་། སྤྱི་བོ་ནད་པའི་གཡོག་བྱས་པས་རོ་བྲོ་བའི་
མཆོག་མཁྲེན་པ་ཉིད་དང་། ཉགས་ཆའ་དང་ཀུན་དགའ་ར་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་
པ་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་བཅུག་པས་ཤིང་བྱ་བྲོ་རྩ་ལྟར་ཆུ་ཞེང་གའ་བ་པ་ཉིད་དང་།
གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པ་ལྷག་པར་སྤྱིན་པས་དབུ་གཙུག་ཏྱིར་དང་ལྷན་པ་
ཉིད་དང་། ཆིག་རབ་ཏུ་འཇམ་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས་ལྷགས་རིང་བ་ཉིད་
དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམ་པའི་ཆོས་གོ་བར་
བྱས་པས་ཆངས་པའི་དབྱངས་ཉིད་དང་། ཆིག་འབྲུལ་པ་སྤངས་པས་འགྲམ་པ་
སེང་གའི་འབྲ་བ་ཉིད་དང་།

སྤྱི་བོ་ཐམས་ཅད་བཀྱར་བ་ལ་སོགས་པས་ཆེམས་དཀར་བ་ཉིད་དང་། འཆོ་
བ་རྣམ་པར་དག་པས་ཆེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། བདེན་པའི་ཆིག་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་
པས་ཆེམས་ཐགས་བཟང་བ་ཉིད་དང་། བྲ་མའི་ཆིག་སྤངས་པས་ཆེམས་བཞི་བཅུ་
མངའ་བ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་གཅིག་པ་དང་འབྲ་བར་བལྟས་

བས་སྒྱུན་མཐོན་མཐོང་ཉིད་དང་། ཁོང་ཁྱོད་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་བལྟས་པས།
རྩི་མ་བའི་ལྟ་བུ་ཉིད་དོ། །དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་གང་ཞེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ།

ཐུབ་པའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དང་། མདོག་སྒྱུ་མ་མཐོ་དང་སོར་མོ་
ནམས། ལྷུ་མ་རྒྱས་བྱིན་གྱིས་སྤ་བ་དང་། ཅུ་མི་མདོན་དང་མདུད་པ་
མེད། ཁོང་བུ་མི་མདོན་ཞབས་མཉམ་དང་། སེང་གོ་སྤང་ཆེན་བྱ་
དང་ནི། ལྷུ་མ་ཆོག་སྐབས་གཤེགས་གཡས་སྤྱོགས་དང་། མངེས་
གཤེགས་བྱང་དང་འབྲིལ་བག་ཆགས། སྤྱི་དོར་བྱས་འདྲ་རིམ་བར་
འཆམ། གཅང་དང་འཇམ་དང་དག་པའི་སྒྱ། མཆན་ནི་ཡོངས་སུ་
རྩོགས་པ་དང་། སྒྱ་ཡི་ཁོ་ལག་ཡངས་ཤིང་བཟང་། གོམ་སྒྲོམས་པ་
དང་སྒྱུན་གཉིས་ནི། དག་དང་གཞོན་ཤ་ཅན་ཉིད་དང་། སྒྱ་ལུ་མེད་
དང་རྒྱས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་གྲིམས་པའི་སྒྱ་ཉིད་དང་། ཡན་ལག་ཤིན་
ཏུ་ནམ་འབྲེས་དང་། གཟིགས་པ་སྤྱི་བ་མེད་དག་པ་དང་། དཀྱ་ལྷུ་མ་
སྐབས་བྱིན་མ་རྩོངས་དང་། སྤང་ངེ་བ་དང་ལྟེ་བ་ནི། ཟབ་དང་
གཡས་སྤྱོགས་འབྲིལ་བ་དང་། ཀྱན་ནས་བལྟ་སྒྱུག་པ་དང་། ཀྱན་
སྤྱོད་གཅང་དང་སྒྱ་ལ་ནི། སྤྱི་བ་གནག་བག་མེད་པ་དང་། བྱག་ནི་
ཤིང་བལ་ལྟར་འཇམ་དང་། བྱག་རིས་མདངས་ཡོད་ཟབ་རིང་
དང་། ཞལ་ནི་ཏ་ཅང་མི་རིང་དང་། མཆུ་ནི་བིམ་པ་ལྟར་དམར་
དང་། ལྷགས་མཉེན་པ་དང་སྤ་བ་དང་། དམར་དང་འབྲུག་གི་སྒྱ་
ཉིད་དང་། གསུང་མཉེན་འཇམ་དང་མཆེ་བ་ལྷུ་མ། རྫོང་དང་དཀར་དང་

མཉམ་པ་དང་། །བྲིན་གྲིས་སྤྲ་དང་ཤངས་མཐོ་དང་། །མཆོག་ཏུ་དག་
པ་དག་དང་ནི། །སྦྱན་ཡངས་པ་དང་རྩི་མ་སྦྱག་ །བསྐྱེད་འདབ་མ་འབྲ་
བ་དང་། །སྦྱིན་ཚུགས་རིང་དང་འཇམ་པ་དང་། །སྦྱུ་དང་སྦྱ་ནི་མཉམ་
པ་དང་། །ཤུག་རིང་རྒྱས་དང་སྦྱན་མཉམ་དང་། །ཉམས་པ་རྣམ་པར་
སྤངས་པ་དང་། །དཔལ་བ་ལེགས་པར་འབྲེས་པ་དང་། །དབྲེས་ཆེ་བ་
དང་དབྲུ་རྒྱས་དང་། །དབྲུ་སྦྱ་བྱང་བ་ལྟར་གནག་དང་། །སྦྱག་དང་
འཇམ་དང་མ་འཛིངས་དང་། །མི་བཤོར་བྲི་ཞིམ་སྦྱེས་བྱ་ཡི། །ཡིད་ནི་
འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་དང་། །དཔལ་གྱི་བེུ་དང་བཏྲ་ཤིས་ནི། །གཡུང་
བྱང་འབྲིལ་བས་བརྒྱན་པ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོར་
བཞེད། །

ཅེས་བྲ་བཤོ། །འདྲུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གྲིས་
སེན་མོ་ཟངས་གྱི་མདོག་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པ་ལྟག་
པར་བསམས་པ་ཉིད་གྲིས་སེན་མོ་མདོག་སྦྱུ་པ་ཉིད་དང་། །རིགས་གྱི་མཆོག་
ལས་སྦྱེས་པས་སེན་མོ་མཐོ་བ་ཉིད་དང་། །ཚུལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཉིད་གྲིས་
སོར་མོ་རྣམས་རྒྱུ་པ་ཉིད་དང་། །དགོ་བའི་རྩ་བ་བསགས་པ་ཉིད་གྲིས་སོར་མོ་
རྣམས་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་། །ཡང་དག་པར་མཐར་གྱིས་ཞུགས་པ་ཉིད་གྲིས་སོར་མོ་
རྣམས་བྲིན་གྲིས་སྤྲ་བ་ཉིད་དང་། །ལུས་ལ་སོགས་པའི་ལས་དང་འཆོ་བ་རབ་ཏུ་
བསྐྱུངས་པ་ཉིད་གྲིས་རྩ་མི་མདོན་པ་ཉིད་དང་། །ཉོན་མོངས་པའི་མདུད་པ་འགྲོལ་
བ་ཉིད་གྲིས་རྩ་མདུད་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་།

ཤིན་ཏུ་སྤྲུལ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བྱས་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ལོང་བུ་མི་མངོན་པ་ཉིད་
དང་། བཟོད་པར་དཀའ་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བོ་སྐྱོལ་བར་མཛད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཞབས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། མི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་སེང་གའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། ལྷ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་མཁས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་པོ་ཆེའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་
གཤེགས་པར་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངང་པའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་།

སྐྱེས་བུ་ཁྱུ་མཆོག་ཏུ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱུ་མཆོག་གི་སྟབས་སུ་གཤེགས་
པ་ཉིད་དང་། བསྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དང་མཐུན་པར་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གཡས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོག་ཅིང་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། མཛེས་པར་སྦྱོད་པ་མཁས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་མཛེས་པར་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། རྟག་ཏུ་སེམས་བྱ་བུ་མི་མངའ་བ་
ཉིད་ཀྱིས་མི་ཡོ་བར་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་དག་པར་བརྗོད་
པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་འབྱེལ་བག་ཆགས་པ་ཉིད་དང་། སྤྲིག་པའི་ཆོས་དང་མ་
འབགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བྱེད་པར་སྦྱ་བུ་ཉིད་དང་། གདུལ་བྱ་དང་འཆམ་
པར་ཆོས་སྒྲོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་རིམ་པར་འཆམ་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་ལ་
སོགས་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པ་ཀུན་ཏུ་གཙང་བའི་བྱིར་སྐྱེ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དང་།
ཐུགས་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་སྐྱེ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་།

ཐུགས་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱིར་སྐྱེ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་འདུལ་
བ་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པའི་བྱིར་མཆོན་རྗོགས་པ་ཉིད་དང་། ཡངས་ཤིང་མཛེས་
པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་བྱིར་སྐྱེའི་ཁོ་ལག་ཡངས་ཤིང་བཟང་པ་ཉིད་དང་། ཐམས་

ཅད་ལ་སྤྲུགས་སྒྲོམས་པའི་ཕྱིར་གོམ་པ་སྒྲོམས་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་
ཆོས་སྒྲོན་པའི་ཕྱིར་སྤྲུག་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་གོ་སྤྲུ་བར་སྒྲོན་པའི་
ཕྱིར་སྤྲུ་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན་ཉིད་དང་།

སྤྲུགས་རྟག་ཏུ་མ་ཁུམ་པའི་ཕྱིར་སྤྲུ་ཁུམ་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། དག་པའི་རྩ་
བ་ཡང་དག་པར་འཕགས་པའི་ཕྱིར་སྤྲུ་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་། ཡང་སྤྱིད་པ་ཟད་པ་ཉིད་
ཀྱིས་སྤྲུ་ཤིན་ཏུ་གིམས་པ་ཉིད་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་
པར་བྱེ་བ་སྒྲོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམ་པར་འབྲེལ་
པ་ཉིད་དང་། ཆོག་གི་དོན་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་སྒྲོན་པས་གཟེགས་པ་རབ་
རིབ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དང་། སྒྲོབ་མ་ཚུལ་བྱིམས་སྤྲུན་སྤྲུམ་ཆོགས་
པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཀྱུ་ལྷུས་པ་ཉིད་དང་། འཁོར་བའི་སྒྲོན་ཀྱིས་མ་སྤྲུགས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་དཀྱུ་སྐབས་ཕྱིན་པ་ཉིད་དང་། ང་རྒྱལ་གྱི་འབྲིང་བག་བཙུག་པ་ཉིད་
ཀྱིས་དཀྱུ་མ་རྩོདས་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཟད་པ་རྣམ་པར་བསྒྲོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱལ་
ཕྱལ་ལེ་བ་ཉིད་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་ཟབ་མོ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟེ་བ་ཟབ་པ་ཉིད་
དང་། སྒྲོབ་མ་མ་སྤྲུན་པར་འཛིན་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟེ་བ་གཡས་སྤྲུགས་སུ་
འབྲེལ་བ་ཉིད་དང་།

འཁོར་གྱུན་ནས་མཛེས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་གྱུན་ནས་མཛེས་པ་ཉིད་
དང་། སྤྲུགས་གཙང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གྱུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་གཙང་བ་ཉིད་དང་། དུས་མ་ཡིན་
པའི་ཆོས་འདུལ་བ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུ་ལ་སྤྲེ་བ་དང་གནག་བག་མེད་པ་ཉིད་
དང་། ལུས་ལ་སོགས་པ་ཐོ་མདོག་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་ཆོས་སྒྲོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་

གྲིས་ཕྱག་གིང་བལ་ལྟར་གྱིན་ཏུ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་། མདངས་ཡོད་པའི་དགོ་སྤྱོད་
ཆེན་པོ་བརྟེན་པ་ཉིད་གྲིས་ཕྱག་གི་རི་མོ་མདངས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཟབ་མོ་
ལ་གནས་པ་ཉིད་གྲིས་ཕྱག་གི་རི་མོ་ཟབ་པ་ཉིད་དང་།

སྤྱི་རྗེས་སུ་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་སྒྲོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་
གྲིས་ཕྱག་གི་རི་མོ་རིང་བ་ཉིད་དང་། བསྐྱབ་པ་རབ་ཏུ་མང་པོ་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོན་པར་
མཛད་པ་ཉིད་གྲིས་ཞལ་ཏུ་ཅང་མི་རིང་བ་ཉིད་དང་། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་
གཟུགས་བརྟན་དང་འབྲ་བར་རྟོགས་པ་ཉིད་གྲིས་མཆུ་བིམ་པ་ལྟར་དམར་བ་ཉིད་
དང་། ཆོག་འཇམ་པོས་འདུལ་བ་ཉིད་གྲིས་ལྷགས་མཉེན་པ་ཉིད་དང་། ཡོན་ཏན་
མཐའ་དག་མངའ་བ་ཉིད་གྲིས་ལྷགས་སྤྱབ་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་འདུལ་བ་བྲིས་པའི་
སྤྱི་བོ་ཆགས་པ་ཅན་གྲིས་གཉིང་དབག་དཀའ་བ་ལ་སྤྱད་པ་ཉིད་གྲིས་ལྷགས་
དམར་བ་ཉིད་དང་། བསྐྱེངས་པ་ཐམས་ཅད་མི་མངའ་བ་ཉིད་གྲིས་འབྲུག་གི་སྤྱོད་དང་
ལྷན་པ་ཉིད་དང་། ལྷན་པ་ལ་སོགས་པར་གསུང་བ་ཉིད་གྲིས་གསུང་སྟན་ཅིང་
མཉེན་ལ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་། སྤྱིད་པར་ཀྱན་ཏུ་སྤྱོད་པ་བསྐྱམས་པ་ཉིད་གྲིས་མཆེ་
བ་ལྷུམ་པ་ཉིད་དང་།

སྤྱི་བོ་གདུལ་དཀའ་བ་འདུལ་བར་མཛད་པ་ཉིད་གྲིས་མཆེ་བ་རྣེ་བ་ཉིད་
དང་། ཆོས་འདུལ་བ་གྱིན་ཏུ་རྣམ་པར་དཀའ་བ་ཉིད་གྲིས་མཆེ་བ་དཀའ་བ་ཉིད་
དང་། མཉམ་པའི་ས་ལ་གནས་པ་ཉིད་གྲིས་མཆེ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། མཐར་
གྲིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྒྲོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་གྲིས་
མཆེ་བ་བྲིན་གྲིས་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། ཤེས་རབ་མཆོག་ལ་གནས་པ་ཉིད་གྲིས་འདས་

མཐོ་བ་ཉིད་དང་། སྤྱི་པོ་གཙང་མ་ཡུན་སྤྱི་མ་ཆོག་གས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤངས་གཙང་བ་
ཉིད་དང་། ཆོས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་མ་ཡུན་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་
ཀྱི་ཆོག་གས་ལེགས་པར་བྲངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྩི་མ་སྤྱི་མ་པ་ཉིད་དང་།

འགྲོ་བ་གཞོན་ནུ་མ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་མགྲུ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་མ་ཡུན་དཀར་
ནག་འབྲེས་ཤིང་བསྒྲའི་འདབ་མ་རངས་པ་ལྟ་བུ་ཉིད་གང་། ཉན་ཏུ་ཕྱི་རྩིས་སྤྱི་
གཞིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་མ་ཡུན་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་འདུལ་བ་འཇམ་པོ་ལ་
མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་མ་ཡུན་པ་ཉིད་དང་། ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་དགོ་བས་བསྒྲུན་
པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་མ་ཡུན་པ་ཉིད་དང་། ཀྱུན་ཏུ་སྤྱི་མ་ཡུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་མ་
མའི་སྤྱི་མ་ཡུན་པ་ཉིད་དང་། མཆོག་ཏུ་གཞོན་པ་བསྒྲུན་པར་མཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ཐུག་རིང་ཞིང་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་གཡུལ་ལས་ནམ་
བར་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་མ་ཡུན་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་མ་
ཉམས་པར་མཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་མ་ཡུན་ཀྱི་དབང་པོ་མ་ཉམས་པ་ཉིད་དང་། ལྟ་བུ་
བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་དབྱེ་བ་ལེགས་པར་
འབྲེས་པ་ཉིད་དང་།

སྤྱི་མ་ཡུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་འཇོམས་པར་མཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབྱེ་བ་པའི་དབྲེས་ཆེ་བ་
ཉིད་དང་། སྤྱི་མ་ཡུན་ཀྱི་མཆོག་ཡོངས་སུ་རྩིས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབྲེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་
པ་ཉིད་དང་། ཡུལ་ཀྱི་དགའ་བ་ནམ་བར་སྤྱི་མ་ཡུན་པར་མཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབྲེས་སྤྱི་
བ་ལྟར་གཞན་པ་ཉིད་དང་། མཐོང་བ་དང་བསྒྲུབ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་བག་ལ་
ཉལ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབྲེས་སྤྱི་མ་ཡུན་པ་ཉིད་དང་། བསྒྲུན་པ་སྤྱི་མ་ཡུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་

སྤྱུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་སྐྱ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་། སྤྱུགས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
བས་མ་དགུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་སྐྱ་མ་འཇིངས་པ་ཉིད་དང་། ཏྲག་ཏུ་ཆོག་མི་
རྩལ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་སྐྱ་མི་བཞོར་བ་ཉིད་དང་། བྱང་རྩལ་གྱི་ཡན་ལག་གི་མེ་ཏོག་
བཟུམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་སྐྱ་བྱི་ཞིམ་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཛེས་པར་
བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་དང་ཞབས་དཔལ་གྱི་བེའུ་དང་བཟ་ཤིས་དང་གཡུང་བྱང་
འབྲེལ་བས་བརྒྱན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

དེའི་རྗེས་ལ་བྱིས་པའི་སྤྱེ་བོ་ལ་སོགས་པ་གདུལ་བར་བྱ་བ་མ་ལུས་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་རི་ལྟར་འཆོམ་པའི་དོན་མཐའ་དག་སྐྱབ་པར་མཛད་པས་སྤྱུལ་པའི་
སྤྱུ་གསུངས་པ།

གང་གིས་སྲིད་པ་རི་སྲིད་པར། །འགྲོ་ལ་ཕན་པ་སྤྱ་ཆོགས་
དག །མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྤྱ་དེ་ནི། །ཐུབ་པའི་སྤྱལ་སྤྱ་རྒྱན་མི་
འཆད། །

ཅས་བྱ་བའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤུག་སེང་གེ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་
གང་གིས་འཁོར་བ་རི་སྲིད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་འདོད་པའི་དོན་མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྤྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱན་ཆགས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱལ་པའི་སྤྱ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤྱ་གང་ཡིན་པ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
སྤྱ་དང་། གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་དང་
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ལུལ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱ་དང་།

ཡོངས་སྒྲིབ་རྒྱུ་ལྷན་པའི་སྒྲིབ་དང་། སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་ཀྱི་ལྷན་པ་གསུམ་མོ། །ཆོས་ཉིད་དང་
གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་ལྷན་པ་རྒྱུ་བ་ལྷན་པ་གཉིས་ཉིད་ཡིན་པས་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་
ལྷན་པ་ལྷན་པའི་སྒྲིབ་ཀྱི་ལྷན་པ་གསུམ་དུ་ཡང་དག་པར་བརྒྱུད་དོ། །

དེའི་ལོག་ཏུ་སྒྲིབ་ཀྱི་ལྷན་པའི་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་འབྲས་
བྱ་ཐོན་ལས་མཛད་པ་གསུངས་པ།

དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྤྱད་འདིའི། །ལས་ནི་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་
འདོད། །འགྲོ་ལྷན་པའི་ལོག་པའི་ལས་དང་ནི། །བསྐྱུ་ལྷན་པའི་ལོག་པ་
དང་། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བཅས་པ་ཡི། །ལྷན་པར་བྱང་བརྟེན་གས་
པ་དང་། །སེམས་ཅན་ལྷན་པ་དོན་ཇི་བཞིན་གྱི། །དོན་དང་པ་རོལ་
ཕྱིན་བྱུག་དང་། །སངས་རྒྱུས་ལས་དང་རང་བཞིན་གྱིས། །སྒྲིབ་པ་
ཉིད་དང་གཉིས་ཟད་དང་། །བརྒྱུད་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། །ལུས་
ཅན་ལྷན་པའི་ཡོངས་སྒྲིབ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལས་དང་
ནི། །མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྒྲོག་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་དང་སངས་
རྒྱུས་ཞིང་། །ལྷན་པར་དག་དང་ངེས་པ་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་ནི་
ཆད་མེད་དང་། །སངས་རྒྱུས་རྟོག་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་། །བྱང་ཆུབ་
ཡན་ལག་ལས་ལྷན་པ་ནི། །རྒྱུད་མི་ཟད་པ་དེན་མཐོང་དང་། །ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ནི་སྤངས་པ་དང་། །དེ་གཞི་མེད་པའི་ཚུལ་དང་ནི། །ལྷན་པར་
བྱང་དང་ཆོགས་དང་ནི། །འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་པ་ལ། །ཐ་དད་
ཡོངས་སྒྲིབ་མི་ཤེས་དང་། །བྱུང་ན་འདས་ལ་འགོད་པ་སྟེ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་

ཡི་ཐིན་ལས་ནི། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བརྒྱན་དུ་བཞེད། །

ཅེས་བྲ་བའོ། །སྤྱལ་པའི་སྤྱི་ཇི་ལྟ་བ་བཞེན་དུ་གདུལ་བྱའི་སྤྱི་བོ་སོ་སོའི་སྤང་
བ་ལ་བཞེན་པ་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདག་པོར་གྱུར་པ་འདི་
ལས་བྱུང་བའི་ཐིན་ལས་ནི་འཁོར་བ་ཇི་སྤྱིད་པར་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འབྱུང་བར་
བཞེད་དེ། འདི་ལྟར་དང་པོ་འདི་ག་ཉིན་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་འགོ་བ་
བཟང་པོ་དང་། ཅིག་ཤོས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པར་གནས་པའི་མཆོན་ཉིད་
དང་། འགོ་བ་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་ཐིན་ལས་ལ་འགོད་དོ། །

དེ་ནས་སྦྱོར་བ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་
རྣམ་པ་བཞེད་དང་། ལྟ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པས་ཀྱུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱུང་བ་དོར་བ་དང་སྤང་བར་བྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་
ཉོགས་པ་དང་། དེ་ནས་ལམ་ཡང་དག་པ་དང་པོར་འབྱུག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པར་དབེན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། རང་གི་དོན་གྱི་
སྦྱོད་པ་རྣམ་པར་དག་པ་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ལ་གོམས་པ་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་རྣམ་པར་
དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དང་། ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞེན་གྱིས་སྦྱོང་བ་ཉིད་ལ་གོམས་པར་བྲ་བ་དང་།

དེའི་འོག་ཏུ་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བཞེན་ནས་ས་དང་པོར་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱུན་ཏུ་འགོ་བ་ཉོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་ཀྱུན་ཏུ་

སྟོན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་
གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདར་བཏགས་པར་ཤེས་པ་དང་།
བཙུན་ལྟུང་དང་། བསམ་གཏན་དང་།

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་དང་དྲུག་
པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་། བདེན་པ་བཞི་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆོད་མར་དམིགས་པ་མེད་
པ་དང་། ཐབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་བདུན་པར་སེམས་ཅན་
ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྟོབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་
བརྒྱད་པར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ལམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པ་ལ་སོགས་
པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་པ་དང་རྟོག་པ་སྤངས་པ་ལ་
སོགས་པས་ཉེ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་
པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་སྟོན་ལམ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་དགུ་པར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སྤང་པོར་ངེས་པ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་སྤྲོ་བའི་སྒྲེས་བྱུང་གྱུར་པས་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་ཆད་མེད་
པ་བྱེད་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་བརྒྱ་
པར་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་གནས་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བྱང་དུ་སོང་ཞིང་བསྟེན་བཀུར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། དེ་

བཞིན་དུ་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དགོ་བའི་ཆོས་བྱང་ཚུབ་མཐའ་དག་འདྲིན་
བར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་དང་།

ཐ་སྙད་ཉི་བར་བཟུང་སྟེ་ལས་དང་འབྲས་བྱར་འབྲེལ་བ་ཚུད་མི་ཐ་བ་དང་།
ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ངོ་བོས་སྤྱད་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་རྣམ་
བ་བཞི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་བྱང་པོ་མཚན་ཉིད་
མེད་པ་ཉིད་གྱིས་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་བྱིན་ཅི་ལོག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་སྤངས་པ་
དང་། ཚུལ་དེ་ཉིད་གྱིས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཐམས་ཅད་ཉི་བར་འབྲུག་པའི་གཞིའི་དངོས་
པོ་འགའ་ཡང་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་མཚན་ཉིད་གྱིས་རྣམ་པར་
བྱང་བ་དང་། ཁྱི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བའི་རྒྱས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོག་གས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་སྟོང་བ་ཉིད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ནས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་
མ་བྱས་མཐའ་དག་ཐ་དད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་།

དེའི་ལོག་ཏུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱི་རྒྱས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ།
ཐག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གྱི་སྒྲིའི་མཐུ་ལས་བྱང་བ་གདུལ་བུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་
བྱེད་པའི་ཐིན་ལས་ནི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་པོ་འདི་དག་ཡིན་པར་བཞེད་
དོ། །ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་བྲང་བཞེས་བུ་བ་ལས་སྐབས་
བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་དད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་
དོན་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་རྣམ་པར་བཤད་ནས། བར་མ་ལ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ཏེ་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་བཤད་པ་གསུངས་པ།

མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྒྲུར་བ་དང་། །དེ་རབ་དེ་ཡི་གོ་རིམས་དང་། །དེའི་
མཐའ་དེ་ཡི་རྣམ་སྒྲིན་ནི། །དོན་བསྐྱུས་གཞན་ཏེ་རྣམ་པ་བླུག་།

ཅེས་བྲ་བའོ། །དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ངོ་བོ་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྲ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ནས་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་དེ་དག་དབང་དུ་བྲ་བའི་ཕྱིར་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་བསྒྲོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉི་བར་སྒྲུར་བ་པོ་ཡིན་པས་
དེའི་སྒྲུར་བའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཅེ་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་སྒྲ་
མ་ལུལ་དུ་བྱུང་བར་སོན་པས་ངེས་པར་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་
པོ་རབ་ཏུ་བརྟན་པར་བྲ་བའི་ཕྱིར་སོ་སོ་བ་དང་མཐའ་དག་ཏུ་རྣམ་པ་དུ་མར་
བསྒྲོམས་པས་གཞུང་སྒོང་བར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་གོ་
རིམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གོམས་པས་བརྟན་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དོན་
གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ནི་སྦྱོར་བས་མངོན་པར་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་པ་གཞན་རྣམ་པ་བླག་སྟེ།
སྤར་བསྟན་པ་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་བཤད་པ་བྱུང་བ་ཉིད་དོ། །དངོས་པོ་རྣམ་པ་བླག་
བསྟན་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

བར་མ་ལ་དད་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་
ལྟར་དོན་བླག་གི་སྒྲོ་ནས་ཉེ་བར་བཤད་ནས། མདོར་བསྐྱུས་པ་ལ་དད་པ་རྣམས་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཡང་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་བཤད་པ་གསུངས་ག།

ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྒྱ། །སྦྱོར་བ་བཞི་ཡི་བདག་ཉིད་
དང་། །ཆོས་སྐྱེ་ཐོན་ལས་འབྲས་བུ་ནི། །དོན་བསྐྱུས་གཞན་ཏེ་རྣམ་པ་
གསུམ། །

ཞེས་བྱ་བའོ། །དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འདུག་པའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་ལ་རྣམ་པ་
ཀྱན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ནི་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
ཐོན་ལས་དང་བཅས་པ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཐམས་ཅད་གི་དོན་བསྐྱུས་པ་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།
འདི་ཡང་སྤར་བསྟན་པ་ཁོ་ནས་ཉེ་བར་བཤད་པ་བྱུང་བ་ཉིད་དོ། །དངོས་པོ་རྣམ་པ་

གསུམ་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བའོ། །

ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་ལུས་གང་ཡིན་མངོན་རྟོགས་དྲི་མེད་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱིས་རྣམ་བརྒྱན་ནི། །ལ་ལས་མ་བཤད་ལ་ལས་ལོག་བཤད་གཞན་གྱིས་གཞན་བཤད་དེ་བཞིན་གཞན་གྱིས་ཀུན་མ་བཤད། །རྒྱལ་ཡུམ་གཞུང་སློག་སློག་མར་བྱིན་གྱུར་སྤྲད་དུས་གང་ཆེ་གནས་བརྟན་ཐོས་མང་སློ་གསལ་བ། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་དབལ་ཞེས་བྱ་བས་བསྟན་ལ་མཆོད་བྱིར་རྒྱན་འགྲེལ་ངོ་མཆར་མད་འདི་བྱས། །གང་གིས་གང་ཐོབ་རྣམ་གྲོལ་ལ་སོགས་མཁས་མང་རྗེས་འབྲངས་རྒྱལ་སྐུ་མི་པམ་མགོན་མཉེས་བྱེད། །དབལ་ལྡན་གྲགས་ཆེན་སྤྲེལ་མའི་དྲིན་ཐོབ་རིང་ནས་རྗེས་བསྐྱོམས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ཡིད་གྱིས་འདིར། །དངོས་བརྒྱད་ལུས་ལ་རྒྱན་དོན་གསལ་བྱེད་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་བློང་བ་འབར་བ་འདི་བྱས་བས། །འགྲོ་འདི་ལྷུར་དུ་མ་རིག་ལུན་བསལ་ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་གསལ་པོས་མཛེས་གྱུར་ཅིག །

བདག་གི་ལྷག་བསམ་འབད་པའི་མཐུ་དང་རྒྱལ་ཡུམ་ཆེ་བས་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་ཆོལ་རྣམས། །སེམས་བསྐྱེད་གདམས་བས་དེ་ཉིད་ལམ་བསྟེན་ཆོས་དབྱིངས་དམིགས་བཅས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སྦྱབ་རྣམ་བཞིས། །རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་གྱུར་རྟོན་ཆོགས་བཟང་ལྡན་ཐེག་གསུམ་མཐོང་དང་བྱེད་བཅས་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཀུན་མཁྱེན། །མཐའ་གཉིས་མི་གནས་ཚུལ་གཉིས་མཆོན་ཉིད་རྒྱ་ལམ་དངོས་མཐོང་ཀུན་མཁྱེན་པ་རོལ་བྱིན་པར་ཤོག །གང་དོན་གང་གིས་རྣམ་བསྐྱོམས་དབང་བྱས་ཆོས་གཟུགས་འབྲས་བསྐྱེད་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་རྟོགས་པ་དང་། །རྟོགས་འཕེལ་

བརྟན་གནས་མཐོང་དང་ལེགས་གོམས་བར་ཆད་མེད་ལས་ཁྲན་ཀ་ཀྱན་གྲོལ་ཅེ་
མོར་སོན། །རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཅུ་རིམ་གཉིས་མཐར་བསྐབ་མཆན་ཉིད་རྣམ་
བཞེས་སྐད་ཅིག་གཅིག་མདོན་བྱང་ཚུབ་ནས། །དོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ལོངས་སྟོང་
རྫོགས་དང་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཕྱིན་ལས་འབྲས་བྱ་སྒྱུར་དུ་སྒྲིབ་པར་ཤོག །

རི་ལྟར་སྒྲག་རུམ་ལྟར་ལྟོན་ནས། །ཡིད་བཞིན་ནོར་རྟེན་རི་ལྟ་བུ། །རི་
ཞིག་ལྟར་སྟེས་བདག་གིས་བྱང་། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་དོན་རྟེན། །རྟེན་དཀའ་
རྟེན་པ་དོན་ཆེ་བ། །རྒྱན་གཞུང་རི་བཞིན་རི་སྟེད་འགྲེལ། །ཨེ་མ་ཁྱ་དུམ་ལྟར་འང་
བ། །མཁས་རྣམས་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད། །དུས་གསུམ་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་བཙུག་ལྟར་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མན་
ངག་གི་བསྟན་བཙུག་མཐོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་
མའི་ཕྱེད་བཀ་ཞེས་བྱ་བ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་རྩེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དམ་པ་མཁས་
བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲ་མར་བྱུར་པ་ཁ་ཆའི་རིགས་ཀྱི་པ་རྩེ་ཏ་ཆེན་པོ་བུལྟ་བྱི་རྩེ་ནས་
མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །

པ་རྩེ་ཏ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་དང་། གཞུབས་ལོ་རྩ་བ་དག་སྟོང་བུམས་པའི་དཔལ་
གྱིས་བསྐྱར་བའོ། །

དབར་བྱང་སློན་ཆོག

༥ རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབས་སྤྱང་།
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
དབར་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྒྲིང་ཕྱག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ཞོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སློན་ས་སྟངས་
རྒྱལ་བསྐྱེད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་
འབྲེན་ཤུ་གུ་མེད་གཤེད་རིང་ལུགས་སློ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲས་ལུན་
ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། རང་བསྐྱེད་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་
གསུང་རབ་དག་དབར་དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགོ་
བསྟེན་སློན་ཆོག་ཏུ་ཤུ་གུའི་དགོ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྱོད་བཤག་དབང་སློ་བཟང་བསྐྱེད་འཛིན་
རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། ། སྐབ་མདྲ་ལོ། །